

TEHTÄVÄNIEKKA

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY:N JÄSENLEHTI
PROCEEDINGS OF THE FINNISH CHESS PROBLEM SOCIETY

N:o 4-5 / 2013 28.10.2013

Batumissa nappulatkin olivat suuria

TEHTÄVÄNIEKKA

JULKAISIJA/ PUBLISHER:

Suomen tehtäväniekat ry.

Päätoimittaja ja toimituksen osoite /

Editor in chief: Jorma Paavilainen, Avenue de l'Aigle 72, B-1150 Bruxelles, Belgique, e-mail: jorma_paavilainen@hotmail.com

Muu toimituskunta / Editorial staff:

Johan Beije, Mikael Grönroos, Hannu Harkola, Terho Marlo, Pauli Perkonjoja, Hannu Sokka, Janne Syväniemi, Henry Tanner

Taitto / Layout:

Painopaikka / Printed in: Picaset Oy, Helsinki 2013

ISSN 2242-3257

Vuositilaus ei-jäsenille 2013: 28 EUR

Subscription fee abroad 2013: 28 EUR

Irtonumerohinta / Single issues: 6 EUR

Osoitteenmuutokset sihteerille! /

Changes of address to the secretary!

Sisällysluettelo

Kilpaileminen	139
Batumi, Borjomi & Botanical Garden ..	140
37. ratkaisemisen MM-kilpailu	142
Ratkaisijoiden vahvuusluvut	148
Batumin ratkaisukilpailut.....	148
Batumin avoin ratkaisukilpailu.....	154
Batumin kokousasiat	155
Batumin laadintakilpailut.....	158
Tuomio: Itsematit <i>ST</i> 2010 – <i>TN</i> 2011 ...	166
Ensipainoksia Lahdesta	170
Huonon onnen laadintaa, osa 1	172
Satavuotiaita satukeksintöjä.....	175
Modenan koulukunta – modernin tehtäväiteen edelläkävijä	177
Paha pähkinä 58.....	186
Summary	187

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY

<http://www.sci.fi/~stniekat/st>

Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Avenue de l'Aigle 72, B-1150 Bruxelles, Belgique, e-mail: jorma_paavilainen@hotmail.com

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki, e-mail: kkkarhunen@luukku.com

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kenneth Solja, Hansatie 2 A 9, 02780 Espoo. Puh./Tel. 040 529 4096, email: kenneth.solja@gmail.com

Pankkitili / Bank account:

Nordea Ylöjärvi FI34 1443 3000 0418 86

Jäsenmaksu 2013: 25 EUR

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta.

Puh./Tel. (03) 348 3447

e-mail: kauko.virtanen@tuubi.net

Satakunnan osasto:

Veikko Valo, PL 153, 28101 Pori, e-mail: psy@dlc.fi

Turun osasto:

Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku
email: hannu.sokka@pp.inet.fi

Vaasan osasto:

Seppo Praski, Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtävähakki: Hannu Joentaus-ta, Kunniatie 56, 15560 Nastola

Kannen kuvat Hannu Harkola ja Neal Turner.

Aineisto seuraavaan *Tehtäväniekka*-lehteen 25.11.2013 mennessä.

Kilpaileminen

Ihmisen perusominaisuuksiin kuuluu itsensä kehittäminen, pyrkiminen parempaan ja kohti uusia haasteita. Yksilötasolla on tietysti suurta vaihtelua sen suhteen, miten vahvoja nämä piirteet ovat, tai miten avoimesti ne tuodaan esiin. Yksi ääripää on suuren urheilijan Emil Zatopekin ajatus, jonka mukaan se, mitä on saavutettu, menettää merkityksensä. Ennätystä voi aina parantaa, voiton tai menestyksen uusia...

Kilpailupainotus vaihtelee myös lajien välillä ja myös yhden lajin sisällä, sen eri muotojen välillä. Joskus kilpailun elementti on vahva, joskus heikosti havaittava. Perinteisissä yleisurheilulajeissa arvostetaan parhaaseen mitattavaan suoritukseen pääsemistä ja listataan tarkkaan tulokset. Toinen ääripää on esimerkiksi parkour, jossa oleellista on suoritus ja siitä nauttiminen.

Entä sitten shakissa? Pelishakki on vastustajan voittamista tai ainakin siihen pyrkimistä. Yksittäiseen peliin tai turnaukseen valmistaudutaan huolella, pelattuja pelejä sekä niiden avauksia voidaan analysoida hyvinkin tarkasti ja kaikkea käytetään hyödyksi myöhemmissä peleissä. Näin ainakin periaatteessa, vaihtelua tietysti löytyy.

Tehtäväshakki on periaatteessa puhdasta shakia. Poissa on esimerkiksi vastentahtoinen vastustaja, riesana ovat tyystin muut seikat. Laadinnan elementit, lauta, nappulat ja mielikuvitus, eivät tunnu yhteistyöhaluisilta ja vaikka idea löytyisikin, niin sen toteuttaminen voi olla ah niin vaikeaa. Ratkaisijan

vastus löytyy laudalla olevasta asemasta, ei mistään muualta.

Toki tehtävien harrastajatkin osaavat kilpailla, kuten vähemmänkin tarkkaavainen lukija on voinut huomata. Tämänkin lehden sisällöstä suuri osa on ratkaisukilpailuista, edellinen lehti keskittyi kansainvälisen laadintakilpailun tuloksiin ja tuomioon. Ja koska kilpailuihin on osallistuttu, niin on ollut ilo huomata oman maan menestyneen kohtuullisen hyvin. WCCT-kilpailun sijoitus oli parasta pitkiin aikoihin ja sama pätee ratkaisemisen MM-kilpailuun. Toivottavasti nämä saavutukset saavat jatkoa ja antavat uskoa muille, vaikka laadinta- tai ratkaisujoukkueen ulkopuolella tällä kerralla olleille: jos nuo pärjäävät, niin kyllä minäkin!

Uskon kuitenkin, että pääasiassa tehtäväshakia harrastetaan ei-kilpailullisin syin. Tässä lehdessä Kari Valtonen esittelee ns. Modenan koulukuntaa, edellisessä lehdessä kohteena oli yhdysvaltalainen Sam Loyd. Mikä ajoj esimerkiksi 1700-luvulla Italian Modenassa asuneet Ercole del Rion, Domenico L. Ponzianin ja Giambattista Lollin laatimaan shakkitehtäviä, mikä innoitti seuraavalla vuosisadalla ja toisella puolella maapalloa vaikuttanutta Loydia? Tuskin rahan, maineen tai kunnian tavoittelu.

Tässä lehdessä ei ole ensipainoksia, koska sivut täyttyivät nopeasti etenkin Batumin kongressia koskevilla asioilla. Vahinko korjataan seuraavassa lehdessä, pysykää kanavalla!

Jorma Paavilainen

Batumi -ბათუმი-, Borjomi -ბორჯომი- & Botanical Garden

Lonely planet: Georgia, Armenia & Azerbaidžan sai perheemme viimeistään vakuuttuneeksi siitä, että Georgiaan on pakko päästä. Onhan tuo entinen Gruusian sosialistinen neuvostotasavalta yksi maailman kauneimmista alueista Kaukasusvuoristoineen ja ystävällisine ihmisineen. Ainutlaatuinen tilaisuus ja syy Georgiaan matkustamiseen tuli, kun vuoden 2013 tehtäväkonferenssi järjestettiin Batumissa.

Maailmanmatkaaja-tehtäväniekkojen kanssa oli hyvä matkustaa. Lennot Ukrainan Airlinesilla Kiovan kautta suoraan Batumiin sujuivat kommelluksitta, vaikka kone Helsingistä Kiovaan oli tuo surullisen kuuluisa An 148–100. Georgian passintarkastuksessa videoitiin kasvot, virkailija tutki Suomen passia luopilla ja lopulta pyysi työtoveriaan hakemaan noin 2 cm paksun ohjekirjasen, josta kansallisuus tarkistettiin. Yhdessä matkaporukan kanssa teimme sitten matkatavaroista katoamisilmoitukset. Ne olivat jääneet vaihdossa Kiovan lentokentälle. Paavilainen tuli Belgiasta ja hän oli ainoa suomalaisista, joka sai laukkunsa. Lentokentältä pääsimme Gurgenidzen järjestämällä minibussilla – marshrutkalla – hotelleille, yhdessä venäläisten kanssa. Laukut tulivat maanantaiamuna.

Batumi sijaitsee Mustanmeren rannalla, alangolla ja ilmasto on subtrooppinen. Vuoret reunustavat rannikkoa. Turkin rajalle on parikymmentä kilometriä. Batumi on vanha öljykaupunki ja kaupungin pohjoisosan rantapoukamassa on satama, öljysäiliöitä ja tavaraliikenteen rautatieasema. Henkilöliikenteen rautatieasema Mankhinjauri sijaitsee noin 5 km keskustasta pohjoiseen. Hotelli- ja turistialueet ovat keskittyneet pääasiassa Seaside Boulevardin ja Gogebashvili streetin väliselle alueelle. Mustanmerenranta Batumissa on kaunis

kiviranta ja yhtenäisen rantabulevardin pituus on noin 6 km. Polkupyöriä voi vuokrata telineistä polkupyöräkortilla, joita saa mm. turisti-informaatiopisteistä. Batumin merisilhuettissa erottuu korkeita torneja ja rakennuksia: Sheraton-hotelli, Radisson Blu-hotelli, Alphabet-tower (145 m) ja virastorakennus, jossa on pieni kultaisenvärinen maailmanpyörä yläosassa. Näimme myös muita ihmeellisiä rakennuksia: Batumin oi-keustalon – ylösalaisin olevan suppilatornin –, reikäelementtisiä kerrostaloja, jne. Uudet rakennukset näyttivät länsimaalaisin silmin katsottuna tavoittelevan erikoisuuksia. Tyyppillistä olivat myös rakennuksien ja tornien ja moniväriset vilkkuvat iltavalot. Turistialueen muita nähtävyyksiä olivat lisäksi hienot suihkulähteet ja puistot. Rantabulevardin eteläosissa oli paljon suuria rakennustyömaita mm. hotelli Hiltonin työmaa sekä peruskorjaushankkeita käynnissä.

Turistikausi oli juuri päättynyt, rantabulevardi oli autio ja ensimmäiset päivät ilma oli sateinen. Teiden nimet oli kaupungissa kirjoitettu länsimaalaisin kirjaimin gruusi-ankielisen tekstin alapuolelle. Joissain pienissä kaupoissa henkilökunta osasi muutamana sanan englantia. Vanhempi väestö osaa puhua venäjää. Pääasiassa paikalliset puhuvat gruusi-ankieltä. Paikallisissa ravintoloissa kävi hyvä tuuri, jos sai ruokalistan venäjäksi. Georgianlainen erikoisuus on saksanpähkinäkastike, jota tarjotaan kalan, lihan tai kanan mukana. Juustopiiras – khat-sapuri – ja täytetyt nytyt – khinkalit – ovat myös paikallisia herkkuja. Bordzomi oli paikallinen mineraalivesimerkki. Muutaman eksoottisen kokeilukerran jälkeen päädyimme kuitenkin puolisoni kanssa käyttämään hotellin ”länsimaalaista”, italialaista ravintolaa, jossa oli englanninkieliset ruokalistat.

Batumin vanhassa kaupungissa oli rapat-

tuja pastellisävyisiä rakennuksia taottuine rautaparvekkeineen ja ikkunaristikkoineen, paksut viiniköynnökset varjostivat parvekkeita usein. Kadunvarsilla oli palmuja ja havupuita. Vanhan kaupungin keskipiste oli Piazza-aukio ravintoloineen ja mosaiikkilaatoituksineen. Piazzan vieressä oli kaunis ortodoksinen St. Nicholauksen kirkko. Lähi-korttelissa sijaitsi myös moskeija.

Batumi on Georgian Adjaran autonomisen tasavallan pääkaupunki, ja Eurooppa-aukion vieressä on Adjaran hallituksen rakennus. Sen edessä oli vartiointi. Muutenkin vartioita ja poliiseja oli kaupungissa paljon. Eurooppa aukiolla oli myös Medean ja kultaisen taljan patsas ja aukiota ympäröivän korttelin tornissa astronominen kello. Hotellimme Intourist Palacen sekä Hotelli Alikin välissä oli kaupungin Teatteri- ja musiikkitalo Drama Theater sekä hyvin hoidettu puisto suihkulähteineen. Lisäksi kaupungissa oli muita vanhoja kirkkoja, synagoga, nobel-tekologinen museo, akvaario, eläintarha ja delfinaario sekä vesipuisto.

Rahanvaihto hotellin virallisessa pisteessä oli juhlallinen ja aikaavievä tapahtuma. Asiakirjat olivat georgiaksi ja varustettiin komeilla leimoilla. Nopeammin rahaa la-reiksi sai vaihdettua kaduilla sijaitsevista vaihtopisteistä. Georgian bruttokansantulo on hyvin alhainen n. 2000–2500 USD ja eläkkeet pienet n. 150 laria kuukaudessa. Köyhyys näkyi silmiinpistäväenä turistialueen ulkopuolella, vanhankaupungin sisäpihoilla, basaarialueilla, laitakaupungilla ja maaseudulla. Karja ja kotieläimet vaelsivat teitä pitkin vapaana, kerjäläiset olivat lapsia, vammaisia ja äitejä. Työttömyys on myös ongelma.

Konferenssin aikana puoliset (Ladyt) lähtivät omalle retkelle minibussilla Kutaisin kaupunkiin sisämaahan. Retkellä käytiin katsomassa kaksi ortodoksista luostaria – Gelati ja Motsameta –, jotka oli rakennettu

vuorenrinteille. Lisäksi käytiin Prometheus tippukiviulolissa (jossa oli lepakoita), ajettiin Etelä-Ossetian ja Abhasian pakolaisten asuttaman entisen neuvostoliiton aikaisen hylätyn kylpyläkaupungin halki sekä kierrettiin Kutaisin kaupunkia. Maisemat retken aikana olivat huimaavat, Kaukasus-vuoristo siinsi sekä pohjoisessa että etelässä. Maa-seutukylä ja viljelyksiä, karjaeläimiä sekä hedelmätarhoja oli myös mukava nähdä. Paikallinen ajotyyli ja liikenne olivat hurjia. Paluumatkalla Batumiin satoi ja näkyvyyttä ei juuri ollut.

Konferenssin virallinen ekskursio oli suunnattu Batumin kasvitieteelliseen puutarhaan, joka on 100 vuotta vanha. Puutarhaan oli yhteisbussikuljetus. Siellä kierrettiin kävellen reittiä rinnettä pitkin alas. Korkealta oli hienot näköalat Batumiin sekä merelle. Näimme eri maanosien kasvillisuutta, mm. suuria eukalyptuspuita ja erilaisia bambulajeja. Puutarhan on perustanut entisen Neuvostoliiton aikoina Andrei Krasnov. Kierroksen jälkeen isäntämme oli järjestänyt bussikuljetuksen rannalla sijaitsevaan – meren päälle rakennettuun – San Remon ravintolaan, jossa oli lounas.

Omatoimisella retkellä kävimme kilpailujen lomassa tutustumassa mm. Gonion linnoitukseen, joka on yksi parhaiten säilyneistä vanhoista linnoituksista Georgiassa. Linnoitus on pinta-alaltaan noin 4 ha ja on roomalaisten ajoilta ensimmäiseltä vuosisadalta. Linnoituksessa on mm. arkeologinen museo ja Apostoli Matteuksen hauta. Taksit olivat edullisia ja kuljettajat ystävällisiä sekä luotettavia ja ehdottomasti georgiankielisiä ;)

Kiitokset konferenssin järjestäjälle hienoista järjestelyistä.

Eriyksi kiitokset avajaisillan tanssi-, laulu- ja rumpuesityksistä.

Anna-Leena ja Kari Karhunen

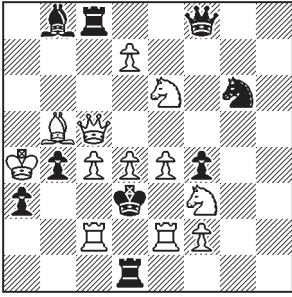
37. RATKAISEMISEN MM-KILPAILU, BATUMI 24.–25.9.2013

		2#	3#	lt	1. pv	a#	n#	i#	yht	aika
	max.	30	30	30	90	30	30	30	180	720
1	PUOLA	30	30	30	90	30	28,5	30	178,5	600
	4 Mišta, Aleksander	15	14	15	44	15	13,75	9,5	82,25	306
	1 Murdzia, Piotr	15	15	11	41	15	14,75	15	85,75	332
	3 Piorun, Kacper	15	15	15	45	15	8	15	83	302
2	SAKSA	30	30	22	82	30	24,5	26	162,5	635
	9 Pfannkuche, Michael	15	15	11	41	15	10	12	78	354
	28 Tummes, Boris	15	15	11	41	10	3	12	66	360
	2 Zude, Arno	15	15	11	41	15	14,5	14	84,5	281
3	SERBIA	30	30	26	86	30	28,25	15	159,25	609
	70 Gadjanski, Borislav	10	6	1	17	10	5	0	32	360
	6 Kovačević, Marjan	15	15	11	41	15	13,75	10	79,75	319
	7 Vučković, Bojan	15	15	15	45	15	14,5	5	79,5	290
4	SUOMI	30	29	21	80	30	21	22	153	712
	46 Hurme, Harri	5	14	10	29	9	8,5	8,5	55	360
	18 Karhunen, Kari	15	15	10	40	15	7,5	9,5	72	352
	5 Paavilainen, Jorma	15	14	11	40	15	12,5	12,5	80	360
5	VENÄJÄ	30	30	21	81	30	13,75	24,5	149,25	668
	13 Mukosejev, Anatoli	15	15	15	45	15	5	10	75	332
	35 Pervakov, Oleg	15	13	6	34	9	8,75	9	60,75	358
	26 Selivanov, Andrei	15	15	5	35	15	2,75	14,5	67,25	338
6	UKRAINA	30	30	16	76	30	16	22,5	144,5	681
	23 Kopyl, Valeri	15	15	4	34	15	10	9,5	68,5	344
	19 Pogorelov, Vladimir	15	15	7	37	15	6	13	71	347
	31 Solovtšuk, Oleksi	15	15	9	39	9	5	9,5	62,5	347
7	LIETTUA	30	25	26	81	27,5	12,75	21,5	142,75	702
	21 Limontas, Martynas	15	10	15	40	15	3,5	12	70,5	354
	68 Paliulionis, Viktoras	10	4	7	21	9	0	5	35	360
	17 Satkus, Vidmantas	15	15	11	41	12,5	9,25	9,5	72,25	348
8	VALKO-VENÄJÄ	30	27	18	75	29	19	19,5	142,5	699
	10 Bulavka, Aleksandr	15	15	10	40	14	13	9,5	76,5	341
	53 Mikholap, Aleksandr	15	12	1	28	12,5	0	9,5	50	337
	57 Sihnevic, Mikalai	0	9	8	17	15	6	10	48	360
	9 AZERBAIDŽAN	30	29	9	68	25	20,75	28,5	142,25	662
	14 Almammadov, Araz	15	15	5	35	10	13,25	15	73,25	341
	27 Javadov, Ramil	15	14	2	31	15	7,5	13,5	67	323
	61 Masimov, Agšin	10	9	4	23	9	7	4	43	356

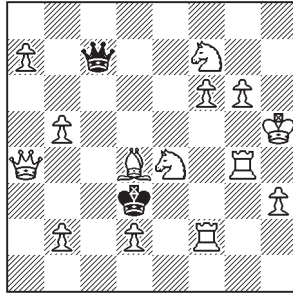
		2#	3#	lt	1. pv	a#	n#	i#	yht	aika
10	ISO-BRITANNIA	30	28	21	79	30	7,5	25,5	142	681
	42 McDowell, Michael	15	15	1	31	15	0	12	58	343
	31 McNab, Colin	15	10	15	40	15	2,5	5	62,5	347
	25 Mestel, Jonathan	15	13	6	34	15	5	13,5	67,5	347
11	BELGIA	30	28	22	80	30	13	15	138	647
	38 Ooms, Andy	15	13	6	34	15	1	10	60	358
	12 Van Beers, Eddy	15	15	15	45	15	10	5	75	289
	65 Van Herck, Marcel	15	4	7	26	4	3	5	38	360
12	ALANKOMAAT	30	24	8	62	30	19,25	24	135,25	685
	49 Heuvel, Peter van den	15	9	1	25	14	5	8,5	52,5	360
	36 Uitenbroek, Hans	15	9	7	31	15	5	9	60	335
	11 Wissmann, Dolf	15	15	1	31	15	14,25	15	75,25	350
13	ISRAEL	30	30	17	77	23	13	18	131	710
	54 Chovnik, Mordechay	15	15	10	40	4	0	5	49	360
	34 Comay, Ofer	15	8	2	25	14	13	9	61	358
	45 Friedland, Omer	15	15	7	37	9	0	9	55	352
14	RANSKA	30	24,5	6	60,5	30	10,25	19,5	120,25	674
	24 Caillaud, Michel	15	15	2	32	15	6,25	14,5	67,75	328
	52 Gilbert, Axel	15	9,5	2	26,5	15	4	5	50,5	346
	74 Maisuradze, Nino	15	4	4	23	4	0	0	27	360
15	SLOVAKIA	30	24	15	69	24	6	18,5	117,5	698
	62 Gvozdják, Peter	15	9	1	25	4	2,5	10	41,5	340
	55 Klemenič, Emil	10	10	5	25	15	1	7,5	48,5	358
	37 Kolčák, Marek	15	14	10	39	9	3,5	8,5	60	340
16	GEORGIA	20	24	11	55	30	16,25	13,5	114,75	712
	43 Gabeskiria, Mikhael	5	14	6	25	15	9,5	8,5	58	359
	50 Kotšiašvili, Mikhael	15	10	0	25	15	6,75	5	51,75	353
	78 Martsvalašvili, Ruzvelt	5	0	5	10	1	4,5	5	20,5	360
17	JAPANI	30	20	12	62	21,5	18	13	114,5	668
	51 Kikuta, Yuji	15	11	6	32	6,5	9	4	51,5	312
	30 Wakashima, Tadashi	15	9	6	30	15	9	9	63	356
18	KREIKKA	25	27	9	61	16,5	5,5	15,5	98,5	680
	75 Fougiaxis, Harry	10	4	0	14	6,5	0	5,5	26	357
	71 Konidaris, Panagiotis	0	12	7	19	5	1	5	30	332
	44 Mendrinos, Nikos	15	15	2	32	10	4,5	10	56,5	348
19	SVEITSI	25	25	3	53	14	9,5	5	81,5	714
	33 Maeder, Thomas	15	15	3	33	14	9,5	5	61,5	359
	79 Nievergelt, Andreas	10	10	0	20	0	0	0	20	355

Vain henkilökohtainen kilpailu:

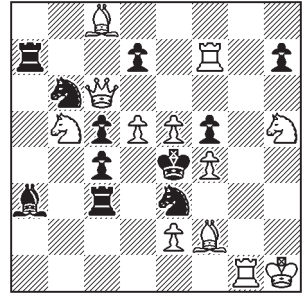
	2#	3#	lt	1. pv	a#	n#	i#	yht	aika
8 Górski, Piotr (POL)	15	15	10	40	14	14,5	11	79,5	358
15 Filipovic, Marko (CRO)	15	14	7	36	7,5	14,25	15	72,75	337
16 Onkoud, A. (MAR)	15	12	10	37	15	10,5	10	72,5	310
20 Erenburg, Mark (ISR)	15	11,5	7	33,5	14	14	9,5	71	360
22 Pletnev, Dmitri (RUS)	15	15	7	37	14	10	9,5	70,5	358
29 Aridov Vladimir (UKR)	10	14	10	34	6,5	13,75	9,5	63,75	346
38 Klasinc, Marko (SLO)	10	15	1	26	14	10	10	60	358
40 Feoktistov, Al. (RUS)	15	10	5	30	10	11	8,5	59,5	360
41 Viktorov, Jevgeni (RUS)	15	13	2	30	10	4	14,5	58,5	357
47 Schäfer, Ronald (GER)	15	13	4	32	7,5	9,5	5	54	360
48 Nicula Dinu-Ioan (ROU)	10	15	10	35	9	0,5	8,5	53	360
56 Krivenko Valery (UKR)	15	12	6	33	10	0	5	48	357
58 Ganžhin, Mihail (RUS)	15	15	3	33	5	3,5	5	46,5	358
59 Bylinkina, Anna (RUS)	10	12	2	24	9	3,5	8	44,5	359
60 Królikowski, R. (POL)	10	2,5	7	19,5	14	5	5	43,5	352
63 Satkus Vilim. (LTU)	5	4	6	15	10	5,5	9,5	40	357
64 Fier, Alexander (BRA)	10	6,5	11	27,5	4	3	5	39,5	339
66 Watson, Ian (GBR)	10	6	3	19	10	0	8	37	360
67 Axt, Hemmo (GER)	10	7	1	18	9	5	4	36	360
68 Nielsen Steffen S (DEN)	10	7	9	26	4	0	5	35	360
72 Afek, Yochanan (ISR)	10	7	1	18	6,5	4,5	0,5	29,5	327
73 Huseynzade, A. (AZE)	10	2	2	14	11,5	0	3	28,5	360
76 Kožukina, Elena (UKR)	5	5	2	12	5	1,5	5	23,5	360
77 Gabeskiria, A. (GEO)	0	4	7	11	5	0	7	23	360
80 Piriverdijev, A. (AZE)	0	3	4	7	4	0	7,5	18,5	360
81 Ralík, Oliver (SVK)	5	4,5	0	9,5	4	0	0	13,5	354
82 Solja, Kenneth (FIN)	5	0	2	7	2,5	0	0	9,5	332
83 Hlebec, Darko (SRB)	0	0	3	3	1	0	0	4	360
84 Abdullajev, E. (AZE)	0	0	2	2	0	0	0	2	320
Kilpailun ulkopuolella:									
Handurin, A. (UKR)	10	14	2	26	12,5	8,75	10	48,75	351

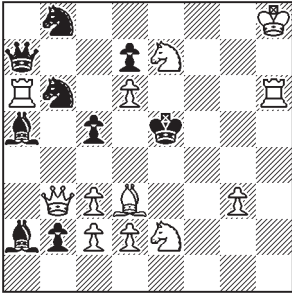
1) 2# 12 + 9

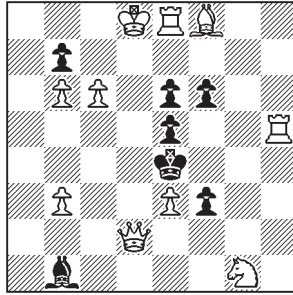
2) 2# 14 + 2

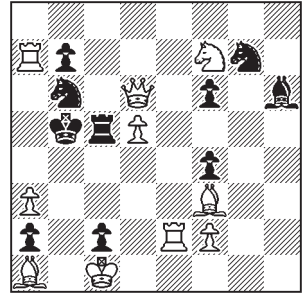
3) 2# 12 + 11

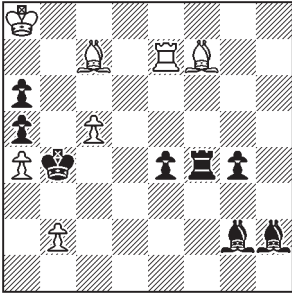
4) 3# 12 + 9

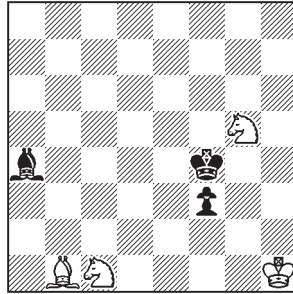
5) 3# 10 + 7

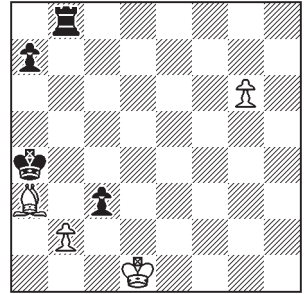
6) 3# 10 + 10

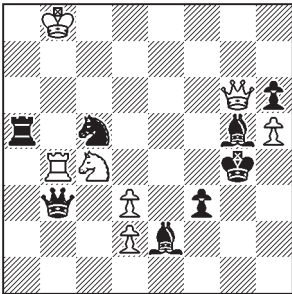
7) + 7 + 8

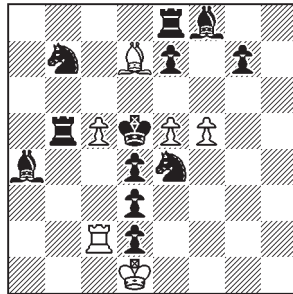
8) + 4 + 3

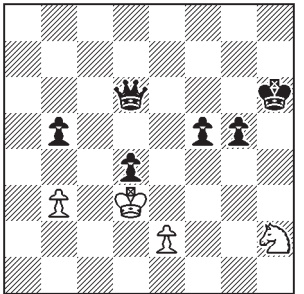
9) = 4 + 4

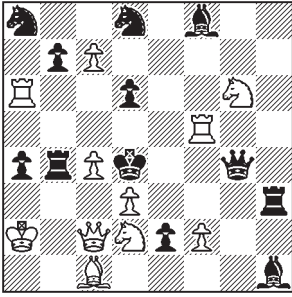
10) a#2 4.1.1.1 7 + 8

11) a#3 b) Te8→h8 6 + 12

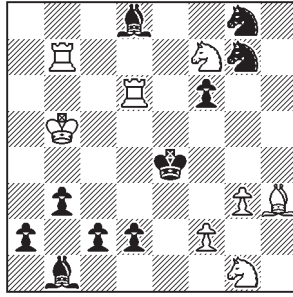

12) a#5 4 + 6

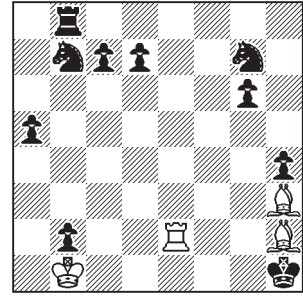
13) 4#

11 + 12

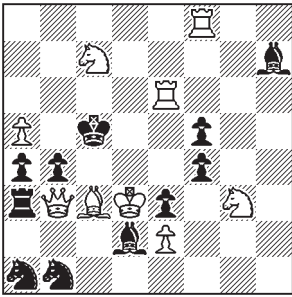
14) 5#

8 + 10

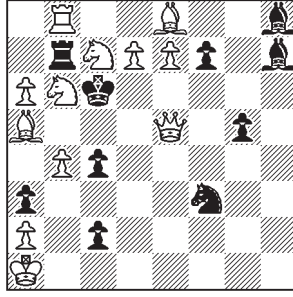
15) 9#

4 + 10

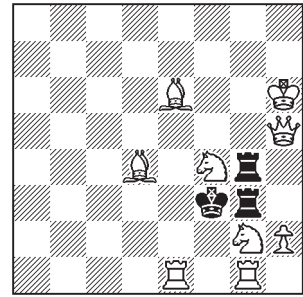
16) i#2

9 + 11

17) i#3

12 + 10

18) i#5

9 + 3

MM-tehtävien lähteet, ratkaisut ja pisteet:**1) Milan Vukcević**, 3. palk. *US Problem Bulletin*, 19951.Dd5! (5)
1.Dc7? Td2!; 1.Dc6? Re5!; 1.Dd6? Td2!;
1.Df5? Tc5!**2) Andrei Lobusov**, 1. palk. *Magyar Vasutas*, 1987–19891.Lb6! (5)
1.Lc3? Dd6!; 1.Lc5? Df4!; 1.Le3? Dc3!;
1.Le5? Dc4!**3) Vladimir Ivanov**, Erikoismain. *Puškin 200 JT*, 1999–20001.Txf5! (5)
1.Tg4? Tc1+!; 1.Td1? Td3!; 1.Dh6? Kxd5!**4) László Schór**, 3. palk.= *AC White MT*, 19541.Lh7! (> 2.d4+)
1...Rd5 2.Rg1
1...Rc4 2.Rf4
1...Ra4/Ra8/Rc8 2.Th5+
1...Rc6 2.Rxc6+
1...c4 2.Db5+
(1 / 2 / 2,5 / 3 / 4 / 5)**5) Udo Degener**, 1. palk. *Troll*, 1993–19941.Dc3! (> 2.Txe6)
1...Ld3 2.Dd4+, 1...f2 2.Dc4+, 1...bxc6
2.Lh6
(1 / 2,5 / 4 / 5)**6) Valeri Shavyrin**, 1. palk. *Troll*, 2001–20021.Te7! (> 2.Le2+)
1...Kc4 2.Te4+, 1...Rc4 2.Db6+, 1...Tc4
2.Dc5+, 1...Txd5 2.Db4+
(1 / 2 / 3 / 4 / 5)

7) Martin Minski, Ensipainos *Magyar Sakkvilág*, 2014

1.Ld6 (1) 1...e3+ 2.c6+ Kxa4 3.b3+ Kb5
4.Le8 (2) 4...Tf7 5.Tb7+ (1) 5...Txb7 6.c7+
(1) 6...Kb6 7.c8R#
6...Lc6 7.Lxc6+ Kxc6 (7...Kb6 8.Lxb7)
8.c8D+

8) Martin Minski, Ensipainos *Schach*, 2014

1.Re4 (1) 1...Ke3 2.Kg1 f2+ 3.Rxf2 Kd2
4.Ra2 (2) 4...Lc2 5.Re4+ Kd1 6.Rac3+ Ke1
7.Rg5 (2) 7...Lxb1 8.Rf3#
(tai 7.La2 Lb3 8.Rg5)

9) Martin Minski, Ensipainos *Problem Paradise*, 2014

1.g7 (1) 1...Tg8 2.Lf8 cxb2 3.Kc2 b1D+
4.Kxb1 Kb3 5.Kc1 (1) 5...a6 6.Kd1 (1)
6...a5 7.Kd2 (1) 7...a4 8.Kc1 a3 9.Kb1 a2+
10.Ka1 (1) 10...Kc2 11.Kxa2 =

10) Christopher Feather, Ensipainos WCSC, 2013

I) 1.Re6 Dg7 2.Kf5 Rd6#
II) 1.f2 Dxc5+ 2.Kf3 Re5#
III) 1.Kf4 Re3+ 2.Dc4 Dd6#
IV) 1.Kh4 Re5+ 2.Lf4 Dg4#
(1 / 2,5 / 4 / 5)

11) Christopher Jones, Ensipainos WCSC, 2013

a) 1.Red6 cxd6 2.exd6 Kxd2 3.Txe5 Lc6#
(2,5)
b) 1.Rbd6 exd6 2.e5 c6 3.Lxd6 Le6# (2,5)

12) Randolph Arnold, Ensipainos *Die Schwalbe*, 2013

1.Da3 Kxd4 2.g4 b4 3.Kg5 Rf3+ 4.Kf4 Rg5
5.Dg3 Re6# (5)

13) Jevgeni Bogdanov, 3. palk. *Gokom-sports*, 1987

1.Re5! (> 2.Lb2+ Txb2+ 3.Dxb2+) (0,5)
1...a3 2.Ref3+ Dxf3 3.Rxf3+ (0,5), 2...Lxf3
3.Rb3+ (0,5)

1...bxa6/b6 2.Rdf3+ Txf3 3.Rc6+ (0,5), 2...
Dxf3 3.Rxf3+ (0,5), 2...Kc5 3.Le3+ (0,5)
1...dxe5 2.cxd8D+ Ld6 3.Dxd6+ (0,5), 2...
Kc5 3.Txe5+ (0,5)
1...Rb6 2.Lb2+ Kc5 3.Rd7, Ta5, c8D (0,25)
1...Tb6 2.Lb2+ Kc5 3.Ta5 (0,25)
1...Tb1-5 2.Lb2+ Kc5 3.Rd7, d4 0,25
1...Tb3 2.Lb2+ Tc3 3.Lxc3, Dxc3, Rf3, Rc6
0,25

14) Alois Johandl, 4. kunniamain. *Troll*, 1991–1994

1.Td5! Kxd5 2.Td7+ Ke4 3.Rd6+ Ke5/Kd5/
Kd4/Kd3 4.Rc4+ (5)

15) Josif Kriheli, 1. palk. *Deutscher Schachbund 100 JT*, 1977

1.Le5 Kg1 2.Tg2+ Kh1 3.Td2 Kg1 4.Lh2+
Kh1 5.Lf4 Kg1 6.Le3+ Kh1 7.Lxd7 (4)
7...Rd8 8.Lg4 (0,5), 7...Rd6/Rc5/T~8 8.Lc6+
(0,5)
(Vain 1.Le5 ... 7..Lxd7: 0 pistettä.)
2...Kf1 (?) 3.Ld4 (#7)

16) Frank Richter, Ensipainos WCSC, 2013

1.Ta6! (> 2.Re4+ fxe4#)
1...Rc2 2.Dxb4+ Rxb4#
1...Rxb3 2.Ld4+ Rxd4#
1...Rxc3 2.Dd5+ Rxd5#
1...fxg3 2.Txf5+ Lxf5#
1...Lg8 2.Dc4+ Lxc4#
(1 / 2 / 2,5 / 3 / 4 / 5)
1.Tb6? Rc2!; 1.Tef6? fxg3!; 1.Th6? Lg6!

17) Aleksander V. Kostjukov, 4. maininta *Lošinski & Umnov 100 MT*, 2013 (versio Sven-Hendrik Lossin)

1.Dg7! (> 2.d8L+ Kd6 3.Df6+ Lxf6#) (0,5)
1...Kd6 2.Rc8+ Kc6 3.Df6+ Lxf6# (0,5)
1...Kxc7 2.Tc8+ Kd6 3.Df6+ Lxf6# (0,5)
1...Re5 2.d8D+ Rd7 3.Df6+ Lxf6# (0,5)
1...Lf5 2.d8D+ Ld7 3.Df6+ Lxf6# (0,5)
1...c3 2.d8T+ Kxc7 3.Dxc3+ Lxc3# (1)
1...Txc7 2.d8R+ Kd6 3.Df6+ Lxf6# (1)
1...Rd4 2.d8L+ Kd6 3.Dxd4+ Lxd4# (0,5)

18) Jan Rusek, 1. kunniamain. *Svoboda*
MT (Parallèle 50), 1948
 1.Rg6!
 1...Th3 2.R6h4+ Thxh4 3.Tgf1+ Kxg2

4.Tf2+ Kh3 5.Kh7 Txx5# (2,5)
 1...Txx2 2.Df5+ Tf4 3.Dh3+ Tg3 4.Dg2+
 Txx2 5.Rh4+ Txx4# (2,5)

Ratkaisijoiden vahvuusluvut

Kansainvälisen ratkaisijoiden vahvuusluku-
 listan lokakuun alun tilanne:

1	GM Murdzia, Piotr (POL)	2777	250	Kiltti, Jyrki	2011
2	GM Jevsejev, Georgi (RUS)	2767	267	Harkola, Hannu	1981
3	GM Nunn, John (GBR)	2739	304	Paronen, Petteri	1938
4	GM Piorun, Kacper (POL)	2704	309	Saukkola, Juha	1931
5	GM Zude, Arno (GER)	2702	318	Grönroos, Mikael	1917
	---		319	Syväniemi, Janne	1917
18	GM Paavilainen, Jorma	2559	338	Heimo, Olli	1892
19	IM Karhunen, Kari	2557	417	Lantta, Tommi	1791
69	FM Norri, Joose	2359	431	Möttönen, Ari	1773
93	IM Hurme, Harri	2303	454	Turner, Neal	1746
107	IM Tanner, Henry	2276	483	Rasilainen, Matti	1709
110	GM Valtonen, Kari	2269	542	Heimonen, Arto	1642
126	Marlo, Terho	2238	563	Solja, Kenneth	1611
146	Praski, Seppo	2205			
173	Rönman, Juha	2142			

Tulokkaiden listalla sijalla 18 on Vilka Sipilä
 2091 ja ei-aktiivisten listan kärjessä Pauli
 Perkononoja 2682.

Harri Hurme:

Batumin ratkaisukilpailut

Batumissa käytiin 37. shakkitehtävien ratkaisun maailmanmestaruuskilpailu. Kuten tavallista ohjelmassa oli sunnuntain pikalaadinnan jälkeen ensin maanantaiamuna avoin ratkaisukilpailu, sitten varsinaisen MM-kilpailun kaksi päivää ja perinteisen retkipäivän torstain päätteeksi showluonteinen 2# tehtävien salamakilpailu suoraan videotykin kuvioista.

Avoimen kilpailun 12 tehtävään oli aikaa, kuten tavallista, kolme tuntia. Ratkaisukilpailujen ylituomarina ja tehtävien valitsijana toimi jo rutinoitunut entinen maajoukkueratkaisija saksalainen Axel Steinbrink. Kokemus näkyy erityisesti siinä, että valitut tehtävät eivät ole helppoja mutta eivät myös-

kään kohtuuttoman vaikeita. Näin saadaan tuloslistaan haluttua hajontaa. Itse asiassa kansainvälisesti käytetty nykyinen vahvuuslukulaskenta perustuu niin alkeellisiin kaavoihin, että erityisesti avoimien kilpailujen laskenta ei toimisi lainkaan järkevästi, ellei tehtävät ole juuri sopivan vaikeiksi valittuja. Erityisesti lopputehtävien valinta on tuottanut usein vaikeuksia. Kun käytännössä kaikki laaditut tehtävät löytyvät van der Heijdenin tietokannasta, niin usein on turvauduttu ensipainostehtäviin. Tosin en tiedä ketään joka osaisi tietokannan tehtävät ennalta. Vaikka tämä ensipainosten käyttö sinänsä on hyvä asia, niin niiden laatu ei ole aina ollut ratkaisukilpailuihin sopiva.

Tähän on vaikuttanut erikoinen pyrkimys että lopputehtävissä pitäisi olla vain yksi päämuunnelma, joka antaa kaikki pisteet. Pyrkimys on järkevä jos ajatellaan ratkaisijan kirjoittamistyötä ja erityisesti tuomarien pisteyttämisaivaa, mutta käytännön lopputulos on usein ollut surkea siinä mielessä, että on väkisin määrätely joku monista mustan vaihtoehdoista päämuunnelmaksi. Kun ratkaisu haaroittuu monissa kohdissa, ratkaisijan on melkein mahdoton arvata mikä on se ainoa oikea jatko, josta saa pisteitä. Siis ratkaisijaa tulee käytännössä kirjoittaa kaiken mitä näkee, ja se voi olla paljon. ja voi silti missata monta pistettä. Tästä on useitakin esimerkkejä, tuoreimpana erityisesti vuoden. 2013 ISC-kilpailusta löytyy surkea esimerkki siitä, miten lopputehtävien pisteytys voi mennä pieleen, ns. tapaus John Nunn. Nyt ennen kilpailua Axel sanoi, että nyt on paremmat lopputehtävät tässä suhteessa. Tähän ongelmaan ei ole patenttiratkaisua, mutta eräs selvä parannus olisi jos käytettäisiin jo 1950-luvulla Jan Hanneliuksen johdolla tehtyjä muinoina pitkän SM-ratkaisun sääntöjä. Silloin ratkaisuohteissa luki, että ratkaisija saa kirjoittaa vain korkeintaan neljä itse parhaaksi arvioimaansa muunnelmia. Ne voivat haarahtaa mistä kohtaa vain. Tämä unohdettu sääntö ratkaisisi monta pulmaa, joihin lasken sen, ettei nyt voi olla kahta pistettä antavaa päämuunnelmia. Tämä kummallinen käytäntö rajaa monta hyvää kohdetta ratkaisukilpailujen ulkopuolelle. Lisäksi nykyinen käytäntö ei erottele huonoja ratkaisijoita, jotka eivät löydä mitään merkittävää, keskinkertaisista ratkaisijoista, jotka löytävät paljon (olennaisia) sivumuunnelmia, mutta itse se oikea päämuunnelma jää löytymättä. Nyt näistä sinänsä ratkaisun kulun kannalta oleellista sivumuunnelmista ei saa mitään, keskinkertaisista tulee huonoja.

Varsinaista kapteenien kokousta en käynyt, kun sellaista ei ollut ohjelman merkittävänä, eikä ilmoitustalulla tiedotettuna. Tämä saattoi silti joskus jossain ollakin. Minut oli

valittu, kuten usein ennenkin, kapteeniksi, mutta onneksi Jorma Paavilainen oli oikeaan aikaan oikeassa paikassa ja täytti Suomen ilmoittautumislomakkeen. Olen kapteenina sen takia, että minulla kynnys tehdä protesti, kun se on aiheellista, lienee alhaisin. Tosin tällä kertaa emme tehneet protestia, vaikka ainakin pientä tarkistamisen aihetta olisi ollut. Tulokset tulivat hirveän pienellä printillä hämärässä aulaan olevaan ilmoitustaluuun, jonka edessä tungeksi tiheä joukko uteliaita, oli tosi haastavaa yrittää saada jotain selvää tuloksista. Kun ei oikein pystynyt syventämään tuloksiin, niin niistä protestoinen oli vaikeaa.

Avoimen kilpailun vaikeimmat tehtävät, joista tuli keskimäärin alle puolen pisteen saaliita, olivat 4#, 6# ja erityisesti i#6, jonka sai oikein vain yksi. Ihan mukavia kohteita koko satsi, kokeile itse! Kilpailun voittivat 50 pisteellään (max. 60) maksimijalla Ofer Comay ISR ja Arno Zude. Suomalaista parhaiten menestyi Jorma Paavilainen 6. ja Kari Karhunen 10.–13. Mukana oli lisäksi Harri Hurme 47.–, Hannu Harkola 63.–, Neal Turner 67. ja Kenneth Solja 88. Hyvätasoiseen kilpailuun otti osaa 13 suurmestaria, 16 kvM ja 10 fidemestaria. Naisia oli 6, (paras 47.– Anna Bylinkina RUS), junioreja 6 (9. Kacper Piorun POL) ja vanhuksia 16 (5. Mordechay Chovnik ISR). Kaikkiaan oli 88 ratkaisijaa, joka oli ehkä liikaa sinänsä muuten sopivaan saliin. Täysin itsenäinen työskentely ei ollut taattua, kun joka puolella näkyi kurkkijoita ja toisaalta itsekin näki lukuisia ratkaisuyrityksiä naapurilaudoilla, jos vain nosti katseensa omasta laudasta. Ongelmaa yritettiin lieventää järjestäjien taholta pöytien keskelle asetetuilla pienillä pystyyn asetetuilla pahviseinillä. Avoimen kilpailun luonne on lähinnä mukava lämmittelyharjoitus ennen varsinaista kisaa.

Varsinaiseen MM-kilpailuun oli ilmoitautunut 84 ratkaisijaa ja 19 joukkuetta. Eli tilanahtaus ei juuri lieventynyt. Kisan formaatti on kokenut vain pieniä muutoksia.

Jo kauan on annettu tehtävistä 5 pistettä kustakin, aikojen alussa annettiin vain piste, ja vain jos oli ratkaissut täysin oikein. Tällä kertaa jaettiin välillä 0,25 pisteen inkrementtein. Tällainen hienojaottelu tekee tasapisteet erittäin epätodennäköiseksi ja siksi käytetyllä ajalla ei juurikaan ole muuta merkitystä kuin että ratkaisuajan loputtua tuomarit hakevat paperit pois. Siksi ei kannata, ellei ole täysin varma, että on ratkaissut kaiken oikein, lähteä salista ennen täyttä aikaa. Tätä yksinkertaista totuutta eivät kaikki ole huomanneet. Esimerkiksi lopputehtäväkierroksella alan ehdottomiin guruihin kuuluva Jochanan Afek poistui 33 minuuttia ennen täyttä aikaa, saalis 1 piste, kun tarjolla oli 15 pistettä. Tässä voi olla muutakin kuin vain tyhmyyttä, mutta luulisi lopputehtävien kiinnostavan häntä.

Kilpailu alkaa kaksisiirtoiskierroksella. Olen missannut lukemattoman määrän pisteitä näissä näennäisen helppoissa tehtävissä. Menetystä on lähes mahdoton saada takaisin loppuilla kierroksella. Nyt kaksi ensimmäistä tehtävää meni minulta pieleen ja samalla hyvä henkilökohtainen sijoitus. Jos selityksiä hakee, niin voisin tarjota valtoimenaan muhivaa nuhaflunssaa. Sään Batumissa piti olla +26, mutta oli varsinkin yöllä huomattavasti vähemmän ja tilannetta ei auttanut se, että vettä tuli kuin aisaa ja matkalaukku esim. yöpukuineen jäi neljäksi päiväksi Kiovan kiireisen välilaskun takia saapumatta. Sain näissä olosuhteissa ihan oikean taudin, joka hidasti entisestäänkin huonoa järjenjuoksuja, joka ilmeisesti ajoittain ihan pysähtyi. Onneksi joukkueen aina luotettavat Jorma Paavilainen ja Kari Karhunen selvittävät kaikki oikein ja niin Suomen joukkue oli maksimilla.. Tilannetta kilpailussa ei kunnolla pysty seuraamaan kuin näin jälkikäteen. Huomattakoon myös että monet kokeneet kilpailijat tietävät, että itse asiassa pisteiden vertaileminen vie ajatuksen pois tärkeimmästä ja niin heille ei edes saa kertoa tilannetta kesken kisan. Suomen lisäksi

maksimilla oli vielä 16 joukkuetta.

Kolmisiirtoiset ovat joskus äärimmäisen konstikkaita. Nyt ei niin ollut, vaan kaikki kärkipään joukkueet saivat maksimin tai ainakin lähes. Suomelle tuli 29 (30) pistettä, ihan hyvä.

Lopputehtävät olivat ensipainoksia. Saimme 11 p (JoPa) ja 10 p (HHu ja KKa), joka oli kohtuullinen tulos. Kompastuski-veksamme muodostui viimeinen tehtävä Kd1 La3 sb2 g6 - Ka4 Tb8 sa7 c3 (=). Ymmärsin kyllä etten ole ratkaissut tehtävää, kun ratkaisussani ei ollut mitään pointtia. Mutta omasta mielestäni pääsin kyllä kaikissa jatkoissa tasapeliin aloittamalla 1.Kc2 Tg8 2.Kxc3 Txg6. Nyt siis valkealla on lähetti vastaan mustan torni. Olen näitä tutkinut ihan pelishakin tarpeisiin. Tiesin, että valkean tulee pelata sotilaansa valkealle ruudulle, jossa se vahtii valkeita ruutuja, lähetin toimiessa tummilla ruuduilla ”maalivahtina”, näin musta kuningas ei pääse tunkeutumaan sisään. Ajattelin, että valkea pääsee jossain vaiheessa väkisin pelaamaan b3-siirron. Mutta nähtyäni ratkaisupaperin en ollut uskoa silmiäni, olin erehtynyt, musta voittaa. Tämä asema on kuitenkin 6-nappulainen ja siksi mustan voittotavan löytääkin netistä. Musta pelaa torninsa b-linjalle ja todella voittaa lopulta, kun pystyy estämään b3-siirron. Jorma sai sentään yhden pisteen sinänsä triviaalista alkusiirrosta 1.g7!, sen pelaa, jos on hyvää onnea. Varsinainen ratkaisu on aika syvälinen. Siinä pitää jatkossa tehdä tempokolmio juuri oikeaan suuntaan pyörien, jotta tarvittaessa vK on riittävän lähellä g7 sotilasta. Tietenkin tämä onnistuu vain, jos pelaa kolmioinnin aluksi Kd1! eikä Kd2?, mikä sinänsä on paradoksi. Vaikeaa, mutta sai tämän oikein silti 13 ratkaisijaa. Neroja? Ehkä mutta voi tässä onnistua ihan tuurillakin. Pieni vertaus. Ajatellaan että saat mailin jossa kerrotaan ensi viikon jalkapallotulos, Arsenal voittaa Liverpoolin. Se osoittautuu oikeaksi. Saat seuraavalla viikolla uuden mailin, jossa ennustetaan taas

jalkapallotulos. Sekin osoittautuu oikeaksi. Tätä jatkuu kunnes yhtenä viikkona saat mailin, jossa jälleen luvataan jalkapalloennustus, mutta nyt sen saaminen maksaa 100 euroa. Ajattelet että kun tähän asti kaikki on mennyt oikein, niin sinun kannattaa maksaa ennustuksesta, voit voittaa rahat korkojen kera takaisin vedonlyönnillä. Onko ennustaja todellisuudessa erehtymätön?

Ehkä hän onkin lähettänyt suurelle joukolle mailin, jossa Liverpool voittaa Arsenalin ja päivastaisen mailin samoin toiselle joukolle. Kun sitten Arsenal voitti, niin seuraavalla viikolla ennustaja lähettää vain niille uuden ennustuksen, joille edellinen ennustus piti paikkansa. Näin joka viikolla joukko harvenee, mutta aina jää jäljelle niitä, joille annetut ennustukset ovat olleet kaikki oikein. Lopulta ennustaja alkaa rahastaa jäljellä olevaa joukkoa, jotka kuvittelevat ennustajan jotain tietävänkin. Analogisesti, kun suuri joukko ratkaisijoita yrittää eri konstein tehdä tehtävässä tasapelin, niin väkisin osa joukosta siinä onnistuu, kun kaikki ratkaisun siirrot sinänsä eivät ole mitään vaikeita. Siis siitä, että 13 sai tehtävän oikein, ei välttämättä voi niin kovin paljoa päätellä ratkaisijoiden taidoista, ehkä se oli erällä vain onnea.

Ensimmäisen päivän jälkeen Puola oli vielä maksimituloksessa 90p. Serbiassa oli 86, Saksalla 82, Suomi oli neljäntenä 80, Venäjä 79 ja muutaman pisteen päässä vaani useita kovia joukkueita.

Keskiviikkona ani varhain (Georgian kello oli tunnin enemmän kuin oma kesäaikaamme) aloitettiin apumattien ratkaiseminen. Neliratkaisuisesta kaksisiirtoisesta löysin vain kolme, mutta onneksi Jorma ja Kari saivat kaikki oikein. Mutta niin saivat muutkin huippujoukkueet, kisa eteni jännittävissä merkeissä.

Monisiirtoiskierroksella oli ensimmäisenä nelisiirtoinen, jossa oli uhka ja kaksi temaattista muunnelmaa, jotka haarautuivat vielä mustan toisen siirron jälkeen. Tässä kil-

pailun johtaja muutti pisteytystä jälkikäteen, kun hänelle oli jälleen käynyt vanhanaikaisesti. Eräät ratkaisuohjelmat eivät nimitäin huomioi sellaisia puolustuksia, jotka muuttavat valkean toisen siirron jälkeistä peliä, vaikka itse uhan ensimmäinen siirto ei muutukaan. Nyt mustalla on useita tapoja muuttaa uhan myöhäisempää kulkua. Itse ratkaistessani huomasin kyllä tämän, mutta kun olin jo kirjoittanut koko tälle tehtävälle annetun tilan täyteen, niin ajattelin, että tämän pitää riittää. Väärin ajateltu. Koko joukko 0,25 pisteen arvoisia jatkoja olisi pitänyt kirjoittaa maksimin saadakseen. Surkeinta on, että useat näistä ”puolustuksista” johtavat pahoihin duaaleihin ja ovat muutenkin epämielenkiintoisia. Sain itse vain 4 p tästä tehtävästä ja Jorma sai 3 p. Karin saadessa 2,5. Kongressin päätösistunnossa kilpailun johtaja luki viralliset tulokset ja kertoi muutenkin kilpailusta. Varapresidentti GM Jevsejev (joka ei ratkaissut!) nosti metelin tästä tehtävästä. Hän sanoi, että on väärin, että pisteytystä muutetaan jälkikäteen (niin kuin sääntöjen mukaan onkin). Tässä olen samaa mieltä. Jevsejev sanoi, että säännöt sallivat, että tämmöiset tyhmät sivumuunnelmat voidaan jättää ilman pistearvoa. Se olisikin ollut mielestäni oikea ratkaisu. Jos ajatellaan lopputehtävien pisteytystä, niin niissähän vain aniharva siirto on pisteiden arvoinen. Sen sijaan Jevsejevin väite, että jälkikäteisellä pisteytyksellä tuomari voi suosia mielensä mukaan, pitää paikkansa teoriassa, mutta käytännössä tämä ei ole se pointti. Nimittäin tuomari voi paljon tehokkaammin, niin halutessaan, suosia joitakin, tämäkin on nähty. (Noin 15 v sitten eräs tehtävä oli sama (peilikuva) kuin maan omassa mestaruuskilpailussa samana vuonna aikaisemmin, MM-kilpailun tehtävien valitsija suosi tässä huomattavasti oman maansa ratkaisijoita.)

Jälkikäteispisteytykseen liittyvä epärehellisyysmahdollisuus ei ole se tärkein syy miksi näin ei saa tapahtua. Eräs syy on ihan yksinkertaisesti tiedonkulku. Batumissa uusi

pisteytys oli kirjoitettu käsin punakynällä ilmoitustaululle, mutta en ole sitä löytänyt jälkikäteen mistään netistä. Tiedon kulke-mattomuus on tietenkin uusi virhe, mutta klassinen laatukäsitys pyrkii nimenomaan poistamaan tämmöisiä potentiaalisia virhe-mahdollisuuksia.

Keskimmäinen monisiirtoinen oli 5#, jossa oli vain yksi helpohko muunnelma, jos vain tuli ajatelleeksi oikeaa uhrausalkusiir-toa. 34 ratkaisijaa sai tästä 5 p, myös Kari ja Jorma, loput sai 0 p. Viimeisenä oli 9#, joka sinänsä oli selkeä, paitsi että taas vaadittiin ihan pötkö sivumuunnelma lopussa, sekä Jorma että minä kärsimme 0,5 p menetyk-sen. Vanhoissa säännöissä oli muuten ylä-rajana muistaakseni 7#, en ymmärrä miksi näin. Mutta tästä ei päässyt protestoimaan, kun näköjään viime vuonna Kobessa tämä rajoitus on (ihan oikein) poistettu sääntö-muutoksella.

Itsemattikerros päättää urakan. Nyt oli hankala kaksisiirtoinen, jossa oli monia hyviä houkutusia. Yksittäisratkaisijamme Kenneth Solja epäonnekseen löysi erään niistä. Mutta tässäkin myös muunnelma- virheissä moni missasi irtopisteitä. Kolmen siirron itsematissa oli suuri joukko melko sotkuisia muunnelmia, jota sotkua lisäsi se, että tässäkin tuomari muutti jälkikäteen pisteytystä. Viimeisenä oli selkeä, mutta aika vaikea viisisiirtoinen, josta Jorma sai toisen muunnelman. Jorman 12,5 p itsemateista oli huippusuoritus ja Karin 9,5 tyydyttävä. (HHu 8,5).

Lopputuloksista näkee, että joukkuemaailmanmestaruudesta ei ollut kunnon kisa. Puola voitti jälleen, oliko jo 5. perättäinen mestaruus. Ainoastaan pistemäärä, vain 1,5 p maksimista, oli järkyttävän kova tulos. Henkilökohtaisestikin puolalaiset jylläsivät, Piotr Murdzia voitti jälleen, mutta myös kolmas (Kacper Piorun) ja neljäs (Aleksander Mišta) sija menivät Puolaan. Jopa Puolan neljäs joukkueen ulkopuolinen ratkaisija menestyi, Piotr Gorski oli 8. Henkilökoh-

taisessa kisassa toiseksi tullut Saksan Arno Zude menetti kisan vain sivumuunnelmien sotkuissa, juuri edellä mainostamissani 4# ja i#3 tehtävissä, ero 1,25 pistettä. Molemmat saivat lisäksi vain yhden pisteen selostamasani tuuritehtävässä, tasapeli L vastaan T loppupelissä, muuten tuli maksimit.

Saksa tuli toiseksi ja Serbia kolmanneksi. Suomi sijoittui hienosti neljänneksi. Matka mitaleihin oli kuitenkin selvä. Viides oli sellainen shakin suurmaa kuin Venäjä. Mielellään olisi nähnyt Ruotsinkin tulostaulukon pohjalla edes, mutta Ruotsin osallistumisesta on aikaa. Itse asiassa Suomi voittaisi yhdis-tetyn Skandinaviankin joukkueen mennessä tullen. Yksi tämmöinen yhdistelmä onkin mukana. Englanti, Skotlanti ja Wales ovat erikseen Fiden jäseniä, mutta Iso-Britannia osallistuu ratkaisukisoihin yhdistettynä joukkueena.

Henkilökohtaisesti Jorma oli hienosti 5. ja Kari hyvä 18. Itse olin 46. Otin osaa myös seniorien sarjassa. Tässä oli mukana 12 osanottajaa ja niin kisa oli virallinen vanhusten MM. Vanhusten mitalit veivät 1. Tadashi Wakashima JPN, 2. Marko Klasinc SLO ja 3. Aleksandr Feoktistov RUS. Sijoituin nel-jänneksi, paras tulokseni sairaana. Naisten ja juniorien sarjassa oli vain 4 ja 6 osanottajaa eikä siis virallista MM-asemaa.

Torstain videotyökkikilpailua en selosta. En voi, koska en itse tullut paikalle mm. nuhani takia. Toisekseen koko laji on aivan syvältä. Tietenkin kilpailut sinällään ovat mielenkiintoisia, mutta salamakilpailut shak-kitehtävien ratkaisemisessa eivät ole minun makuuni. Katsojalle kilpailu on mystiikkaa, shakki tapahtuu pään sisällä, katsoja ei voi tietää mitä on meneillään. Kilpailussa käytetään ihan vakavassa mielessä laadittuja tehtäviä, jotka usein ovat äärimmäisen moni-mutkaisia ja vaatineet laatijaltaan pitkän ponnistelun. Nyt ne kuitataan vain minuutin kestäväällä vilkaisulla ja arvauksella alkusiir- rosta. Kun oikea ratkaisu kerrotaan, niin ei käydä läpi muunnelmia eikä houkutusia.

Kilpailun voitti Marjan Kovačević SRB. Jorma olisi tässä lajissa erikoisen hyvä, mutta ei ota osaa mainituista syistä, äänestää jaloillaan.

Neljäs sija on miesmuistiin paras sijoituksemme joukkuekilpailussa. Kun kukaan ei osannut ulkomuistista sanoa koska olemme viimeksi sijoittuneet paremmin, niin

päätin tehdä vähän tilastotyötä. Sinänsä kaikki tieto löytyy helposti Hannu Harkolan laatimilta järjestön nettisivuilta, mutta voi kai tämän meille niin kunniakkaan historian tuoda paperilehden sivuillekin tiivistetyssä muodossa esiin.

Menikö Murdzia maailmanmestaruuk-
sissa jo Perkonojan ohi?

Vuosi maa paikka	Suomi (lkmr) suomalaisten sijat (lkmr)	
1977 JUG Malinska	1. (9)	1.PPe 7. HTa (18)
1978 ENG Canterbury	1.(13)	1. PPe 6. HHu (26)
1979 FIN Hyvinkää	2. (9)	2. PPe 8. HHu (18)
1980 JUG Bled	2. (10)	2. PPe 14. HHu (20)
1981 NED Arnhem	1. (13)	1. PPe 4. KVa (26)
1982 BUL Varna	5. (9)	1. PPe 13. HHu 15.-16. KVa (25)
1983 ISR Bat Yam	1. (8)	2. KVa 3. PPe 22. MKo (23)
1984 JUG Sarajevo	1. (8)	1. KVa 3. PPe 8. HHu (22)
1985 ITA Riccione	1. (10)	2. PPe 8.-9. KVa (13. HHu) 30. TMä (31)
1986 FRA Fontenay-S-B	2. (8)	1.PPe 4.KVa 6.HHu (28)
1987 AUT Graz	3. (11)	3. PPe 19. HHu 26.TKa (34)
1988 HUN Budapest	2. (12)	2.PPe 11.HHu 26.JoPa (45)
1989 ENG Bournemouth	3. (13)	3. PPe 14. JoPa 19.HHu (31.TKa) (48)
1990 ESP Benidorm	5. (10)	7.PPe 17.HHu 20.JoPa (31. SPr) (37)
1991 NED Rotterdam	6. (11)	13.JoPa 18.HHu 31. SPr (36.HTa) (40)
1992 DEU Bonn	2. (12)	1.PPe 10.HHu (22.HTa) 27.JoPa (49)
1993 SVK Bratislava	2. (18)	2. PPe 3.HHu (24.TMa) 25.JoPa (74)
1994 FRA Belfort	5. (16)	6.PPe 9.JoPa 22.HHu (39.KKa) (57)
1995 FIN Turku	1.(15)	1. PPe 4.JoPa 11. HHu (15.TMa 39.JNo 48.KKa) (59)
1996 ISR Tel Aviv	4. (14)	10. JoPa 21.HHu 27. HTa (44.HHa) (50)
1997 CRO Pula 1	6. (19)	18. JoPa 21.HHu 27. HTa (42.TMa) (68)
1998 RUS Pietari	4. (20)	5.JoPa 10.PPe 36.HHu (49.TMa) (70)
1999 ISR Natania	5. (21)	3. JoPa (11.HTa) 22.HHu 34.JNo (68)
2000 CRO Pula 2	6. (17)	16.HHu 17.JoPa 38.HTa (63)
2001 NED Wageningen1	2.(19)	1.JoPa 24.HHu 34.HTa (31.KKa) (74)
2002 SLO Portorož	2. (20)	9.JoPa (14.KKa) 15.HHu 21.HTa (76)
2003 RUS Moskova	3. (22)	4.JoPa 15.HHu 36.TMa (76)
2004 GRE Halkidiki	3. (22)	4.JoPa 11.PPe 17.KKa (21.HHu) (85)
2005 GRE Eretria	3. (19)	12.PPe 14.JoPa (17.HHu) 30.KKa (77)
2006 NED Wageningen2	5. (20)	2.JoPa 21.JNo 38.HHu 27.KKa (71)
2007 GRE Rhodos	8. (24)	14.KKa 24.HHu 52.JoPa (66. MY1) (84)
2008 LAT Jurmala	7. (24)	17.JoPa 20.KKa 41.TMa (61.HHu) (88)
2009 BRA Rio de Janeiro	– (16)	ei suomalaisia (52)
2010 GRE Kreetta	8. (19)	15.JoPa 24.KKa 34.HHu (47. TMa) (76)
2011 ITA Jesi	6. (20)	6. JoPa 17.KKa 47.HHu (82.KSo) (84)
2012 JPN Kobe	– (14)	ei suomalaisia (52)
2013 GEO Batumi	4. (19)	5.JoPa 18.KKa 46.HHu (82.KSo) (84)

Yhteenveto Suomen mitalituloksista: Joukkuemaailmanmestaruuksia 7 kpl, hopeita 8, pronssia 5 kertaa, yhteensä 20 mitalia, pistesijoja (4.–8.) 15 kertaa, alle pistesijan 0 kertaa.

Henkilökohtaisesti joukkuemitalit:

Pauli Perkonoja (PPe) 7+6+4 =17 kpl
 Harri Hurme (HHu) 3+8+3=14
 Jorma Paavilainen (JoPa) 1+5+4=10
 Kari Valtonen (KVä) 4+1+0=5
 Henry Tanner (HTa) 1+2+0=3
 Kari Karhunen (KKa) 0+0+2=2
 Mika Korhonen (MKo) 1+0+0=1

Teppo Mänttä (TMä) 1+0+0=1

Timo Kallio (TKa) 0+0+1=1

Terho Marlo (TMa) 0+0+1=1

Henkilökohtaisen kilpailun mitalit:

Tässä on laskettu mukaan myös ennen v. 1983 käydyt henkilökohtaiset tulokset, vaikka niillä varsinaista MM statusta ei ollutkaan.

PPe 7+5+4=16

KVä 1+1+0=2

JoPa 1+1+1=3

HHu 0+0+1=1, lisäksi vanhusten sarjassa MM hopeaa.

BATUMIN AVOIN RATKAISUKILPAILU 23.9.2013

nimi	maa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	yht	aika
		#2	#2	#3	#3	=	+	h#3	h#4	#4	#6	s#3	s#6		
1 Comay, Ofer	ISR	5	5	4	4	5	5	5	5	5	3	4	-	50	180
1 Zude, Arno	GER	5	5	5	5	4	1	5	5	5	5	5	-	50	180
3 Vučković, Bojan	SRB	5	5	5	5	5	5	5	5	0	4	5	-	49	180
4 Filipovic, Marko	CRO	5	5	5	5	5	5	5	5	0	-	5	-	45	180
5 Chovnik, Mordechay	ISR	5	5	5	5	2	5	5	5	-	-	5	-	42	180
6 Paavilainen, Jorma	FIN	5	5	5	5	2	1	5	5	0	4	4	0	41	180
7 Selivanov, Andrei	RUS	5	5	5	5	1	1	5	2,5	0	0	5	5	39,5	180
7 Tummes, Boris	GER	5	5	4	5	1	2	5	5	0	-	5	2,5	39,5	180
9 Piorun, Kacper	POL	5	5	5	5	5	4	5	2,5	0	0	2	0	38,5	180
10 Caillaud, Michel	FRA	5	5	0	5	2	1	5	5	5	0	5	0	38	180
10 Karhunen, Kari	FIN	5	5	5	5	2	1	5	-	5	0	5	0	38	180
10 Pfannkuche, Michael	GER	5	5	5	5	-	4	5	5	0	-	4	-	38	180
10 Van Beers, Eddy	BEL	5	5	5	5	2	1	5	5	0	0	5	-	38	180
14 Mestel, Jonathan	GBR	5	5	5	5	5	4	-	-	3,5	-	5	-	37,5	180
15 Gabeskiria, Mikhael	GEO	5	5	5	5	5	1	-	5	-	-	5	-	36	180
16 Viktorov, Jevgeni	RUS	5	5	4	5	-	1	5	5	0	0	5	-	35	180
17 Wissmann, Dolf	NED	5	5	5	5	2	1	5	2,5	0	-	4	-	34,5	180
18 Mukosejev, Anatoli	RUS	5	5	5	5	2	4	5	-	0	-	3	-	34	180
18 Wakashima, Tadashi	JPN	5	0	4	5	-	1	5	5	0	4	5	-	34	180
20 Górski, Piotr	POL	5	5	5	5	1	5	0	2,5	-	-	5	-	33,5	180
20 Watson, Ian	GBR	5	5	-	5	5	1	-	2,5	-	5	5	-	33,5	180
22 Solovtšuk, Oleksi	UKR	5	5	5	5	1	2	5	-	0	-	5	-	33	180
23 Mendrinou, Nikos	GRE	5	5	5	5	2	-	-	-	0	5	5	-	32	180
24 Nicula, Dinu-Ioan	ROU	5	5	5	4	0	2	5	-	0	0	5	-	31	180

nimi	maa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	yht	aika
		#2	#2	#3	#3	=	+	h#3	h#4	#4	#6	s#3	s#6		
24 Pervakov, Oleg	RUS	5	5	4	5	2	5	-	-	0	-	5	-	31	180
24 Pletnev, Dmitri	RUS	5	5	0	5	-	1	5	5	-	0	5	-	31	180
27 Erenburg, Mark	ISR	5	5	0	5	-	1	5	-	0	4	5	-	30	180
27 Klasinc, Marko	SLO	5	5	0	5	-	-	5	5	-	-	5	-	30	180
27 Kopyl, Valeri	UKR	5	5	3	5	1	1	5	5	0	0	-	-	30	180
27 Krivenko, Valery	UKR	5	5	5	5	1	1	-	5	0	0	3	0	30	180
31 Czeremin, Claus	GER	5	5	5	5	0	2	5	2,5	0	-	0	-	29,5	180
32 Kovačević, Marjan	SRB	5	5	5	0	-	1	5	5	-	-	3	-	29	180
32 Limontas, Martynas	LTU	5	5	5	-	2	1	5	-	0	4	2	-	29	180
32 Pogorelov, Vladimir	UKR	5	5	4	5	5	0	-	5	0	0	0	-	29	180
32 Uitenbroek, Hans	NED	5	5	5	5	-	1	5	-	0	-	3	-	29	180
36 Aridov, Vladimir	UKR	5	5	5	5	2	1	5	-	0	0	-	-	28	178
37 Friedland, Omer	ISR	5	5	3	4	-	1	5	-	0	-	5	-	28	180
37 Maeder, Thomas	SUI	5	5	-	0	-	-	5	5	0	3	5	-	28	180
39 Kikuta, Yuji	JPN	5	5	2,5	5	-	-	-	5	0	0	5	-	27,5	180
39 Paliulionis, Viktoras	LTU	5	5	2,5	5	-	-	-	5	-	-	5	-	27,5	180
41 Bulavka, Aleksandr	BLR	5	5	4	5	1	4	-	-	0	0	3	-	27	178
42 Feoktistov, Aleksandr	RUS	5	5	5	5	1	1	5	-	0	0	0	-	27	180
42 McNab, Colin	GBR	5	5	4	5	2	1	-	-	0	0	5	-	27	180
44 Afek, Yochanan	ISR	5	5	-	-	5	4	-	2,5	-	-	5	-	26,5	176
45 McDowell, Michael	GBR	5	5	0	5	1	1	5	2,5	0	0	2	-	26,5	180
46 Ooms, Andy	BEL	5	5	0	4	2	1	-	5	-	-	4	-	26	180
47 Hurme, Harri	FIN	5	5	5	5	-	1	-	-	-	-	4	-	25	180
63 Harkola, Hannu	FIN	5	5	-	-	1	1	3	5	-	-	-	-	20	180
67 Turner, Neal	FIN	5	5	-	-	-	-	-	5	-	-	4	-	19	172
88 Solja, Kenneth	FIN	0	0	0	-	-	-	0	-	-	-	-	0	0	180

Batumin kokousasiat

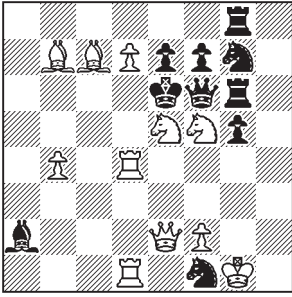
WFCC:n tämän vuoden kokouksessa ei ollut suuria asioita. Edustaja oli paikalla 27 maasta, poissa mm. Itävalta, Kroatia, Latvia ja USA. Yleiskokouksia pidettiin vain kolmena päivänä normaalin neljän sijaan. Lukuisat alatoimikunnat kuitenkin työllistivät monia vapaa-aikana.

Laadinnan henkilökohtaisen MM-kilpailun 2010–12 ja 9. WCCT-kilpailun tulokset vahvistettiin. WCCT:n säännöistä ja tuomitsemisesta keskusteltiin ja mielipiteet

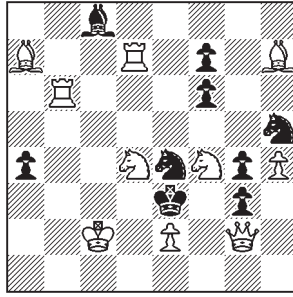
vaihtelivat. Seuraavaan WCCT-kilpailuun tulee mukaan retrotehtävryhmä, mutta tuloksiin lasketaan vain maan seitsemän parasta ryhmää kahdeksasta.

FIDE-albumien jatko edistyy suunnitellusti. Vuosien 2007–09 albumi on työn alla, mutta vielä ei valmistumisaikaa voi arvioida. Vuosien 2010–12 albumin tehtävien valinta on käynnissä.

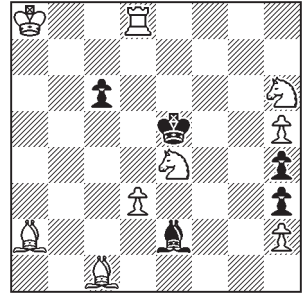
jatkuu sivulla 165

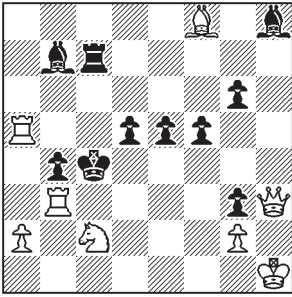
1) 2# 11 + 10

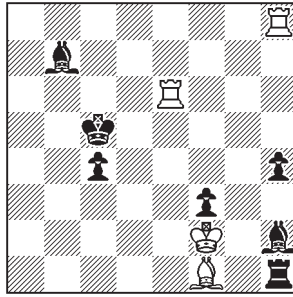
2) 2# 10 + 9

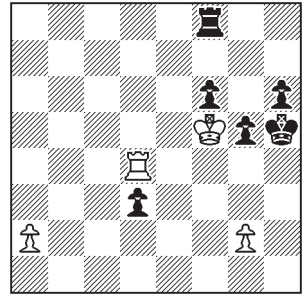
3) 3# 9 + 5

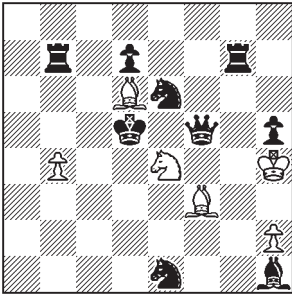
4) 3# 8 + 10

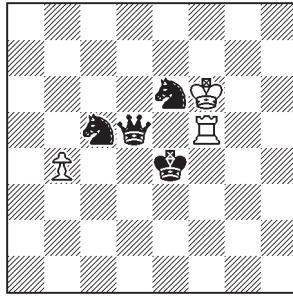
5) = 4 + 7

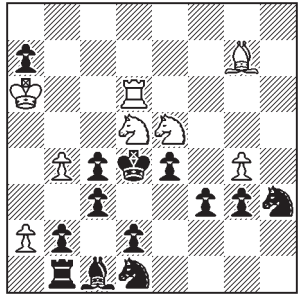
6) + 4 + 6

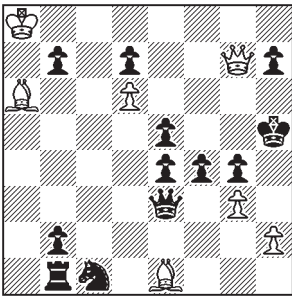
7) a#3 3.1... 6 + 9

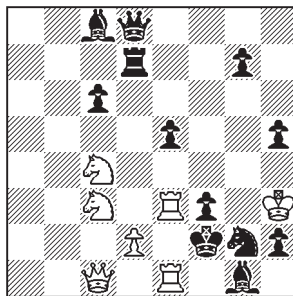
8) a#4 2.1... 3 + 4

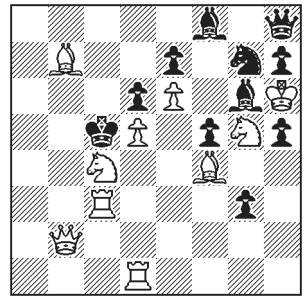
9) 4# 8 + 13

10) 6# 7 + 12

11) i#3 7 + 12

12) i#6 10 + 11

Avoimen ratkaisukilpailun ratkaisut:

1) Milan Vukcević, 4. sija WCCT, 1981–1983

1.Tc4! (5)
1.T4d3? Dxf5!; 1.T4d2? Rxf5!; 1.T4d5?
Rxf5!; 1.Tg4? Kxf5!; 1.Te4? Dxe5!

2) Milan Velimirović, 1. kum. *The Problemist*, 1995

1.Rc6! (5) 1.Rb5? Lb7!; 1.Tc6? Rc5!

3) Henryk Kroc, Main. A.C. White MT, 1954

1.Lg5! (-)
1...Ld1/Lxh5 2.Rc5
1...Lxd3 2.Te8+
1...Lf1 2.Le3
1...Lf3 2.d4+
1...Lg4 2.Rf7+
1...c5 2.Td5+
(1,0 / 2,0 / 2,5 / 3,0 / 4,0 / 5,0)

4) Rafael Kofman & Vladimir Sytšov, 6. palk. Neuvostoliitto vs Jugoslavia, 1976

1.Kg1! (>2.Dxg3)
1...d4 2.Lxb4
1...e4 2.Dxh8
1...f4 2.Dd7
(1,0 / 2,5 / 4,0 / 5,0)

5) Ludek Pachman, *Schach-Echo*, 1970

1.Th5+ (1) 1... Ld5! 2.Txd5+ (1) 2...Kxd5
3.Te1 (2) 3...Lg3+ 4.Kxf3 Lxe1 5.Lxc4+! (1)
5...Kxc4 6.Kg2 =

6) Richard Réti, *Tijdschrift van de KNSB* (v), 1922

1.g3 (1) 1...Tg8 2.Tb4 (1) 2...g4 3.Tb1 Tg5+
4.Kxf6 Tg6+ 5.Kf7 d2 6.a4 (1) 6...d1D
7.Txd1 Tf6+ 8.Kg7 (1) 8...Tf5 9.Tb1 Kg5
10.Tb6 (1) 10...Te5 11.Tb5 10...h5 11.Tg6#

7) Zdravko Maslar, 1. palk. *The Problemist*, 1989

I) 1.Tc7 Lf4 2.De5 Rg3+ 3.Kd6 Rf5#

II) 1.De5 Lf8 2.Te7 Rf6+ 3.Kd6 Re8#

III) 1.Te7 Lb8 2.Tc7 Rd2+ 3.Kd6 Rc4#
(1,5 / 3 / 5)

8) Kivanc Cefle, 3. kum. *The Problemist*, 1994

I) 1.Dc4 Txc5 2.Rd8 Tc7 3.Kd5 Kf5 4.Rc6
Td7# (2,5)

II) 1.Rd7+ Kg6 2.Rec5 Tf8 3.Ke5 bxc5 4.Ke6
Te8# (2,5)

9) Mihail Marandjuk & Vitali Stoljarov, 2. palk. *Šahmaty v SSSR*, 1985

1.Td7!
(> 2.Rxc4+ Kxc4 3.Rb6+(1)
(> 2.Rxc4+ Kd3 3.Rf4+) (1)
1...c2 2.Rg6+ Kd3 3.Rdf4+ (1,5)
1...e3 2.Rf6+ Kxe5 3.Rh7+ (1,5)

10) Imants Dulbergs, 1. palk. Latvian TT, 1988

1.La5! (> 2.Dxh7)
1...b6 2.Lc4 Db3 3.h4 gxh3 4.Lf7+ Dxf7
5.g4+ (3)
2...fxg3 3.Lf7+ Kh4 4.Dxh7+ Kg5 5.Dg6+ (1)
1...fxg3 2.Ld8 Dh6 3.Dxe5+ Kg6 4.Df6+
Kh5 5.Df5+ (1)

11) Frank Richter, Ensipainos (versio Frank Richter, 1. palk. *harmonie*, 2002)

1.Rxe5! (> 2.T1e2+ fxe2 3.Rd3+ Txd3#) (1)
1...Lb7 2.Rd3+ Txd3 3.T3e2+ fxe2# (1)
1...La6 2.Tf1+ Lxf1 3.De1+ Rxe1# (1)
1...Td4+ 2.Rg4+ Txxg4 3.Re4+ Txe4# (1)
1...Rxe1 2.Txf3+ Rxf3 3.Rd3+ Txd3# (1)

12) Sven-Hendrik Lossin, Ensipainos *Problem-Forum*

1.Lc6!
(> 2.Lxd6+ exd6 3.Rxd6+ Kxd6 4.Db8+ Ke7
5.Dc7+ Kf6 6.Dxg7+ Lxg7#) (2,5)
1...Le8/Lf7 2.Rd2+ Kd4 3.Le3+ Ke5 4.Rc4+
Kf6 5.Re4+ fxe4 6.Tf1+ Rf5# (2,5)

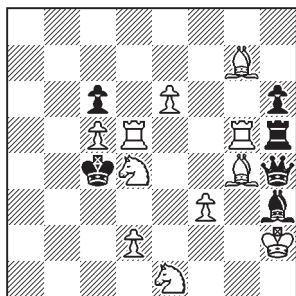
Batumin laadintakilpailut

Kuten aina on ratkaisemisen MM-kilpailuiden ja kongressin yhteydessä järjestetty paljon erilaisia laadintakilpailuja, niin myös tänä vuonna. Suurin osa näistä julkaistiin jo ennen tapahtumaviikkoa netissä sellaisina kilpailuina, että laatijan ei ole pakko olla paikalla itse kongressissa vaan kilpailuun voi osallistua myös vain netin kautta.

Apumattikilpailuna oli alkuun englantilaisten järjestämä Whisky TT, jossa suomalaisillakin oli paljon menestystä. Whiskyn poistuttua israelilaiset alkoivat järjestää Sabra TT, josta tänä vuonna oli vuorossa 16. teemakilpailu. Tämän vuotisen kilpailun teemana oli musta tempo kahden siirron apumatissa.

Ensimmäisessä tuomiossa, joka löytyy myös Batumin bulletiinista, sai 1. palkinnon Abdelaziz Onkoudin ja Mark Erenburgin yhteistehtävä, joka todettiin viikkoa myöhemmin täysin edelletyksi ja näin se menetti sijoituksensa. Voittajatehtäväksi nousi näin Dmitri Turevskin kaunis kaksiratkaisuinen apumatti.

Dmitri Turevski
palkinto Sabra TT 2013

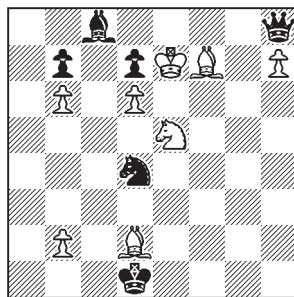
a#2 2 ratk. 11+6

1. **Dxe1** (Dxg4?) Rf5 2. **Kxd5** Re3#
1. **Dxg4** (Dxe1?) Tde5 2. **Kxd4** Te4#

Turevskin tehtävän kummankin ratkaisun alkusiirto on temposiirto, sillä jos musta ei tekisi lainkaan ensimmäistä siirtoaan, niin ratkaisu toimisivat myös ilman niitä. Toki tehtävä sisältää myös tempojen lisäksi paljon muuta hyvää, mm. Zilahin.

Myös suomalaiset laativat tähän kilpailuun tehtäviä, mutta ajatus karkaili ainakin allekirjoittaneella usein, joten valmista ei syntynyt ajoissa. Kuitenkin suomalaisväriä nähtiin myös tuomiossa, sillä Jorma Paavilainen nappasi 3. maininnan omalla tehtävällään.

Jorma Paavilainen
3. maininta Sabra TT 2013

a#2 2 ratkaisua 8+6

1. **Rc2** Rc4 (Rf3?) 2. **Dxb2** Lh5#
1. **Re2** Rf3 (Rc4?) 2. **Dd4** Lb3#

Mustan pitää piilottaa daaminsa siten, ettei hän pääse valkean mattisiirtoon väliin. Toki jos hän saisi, hän voisi jättää tekemättä toisen siirtönsä kokonaan, jolloin ratkaisu toimisivat myös. Pidän erityisesti tavasta miten tuo piilotus on hoidettu jälkimmäisessä ratkaisussa. Daamihan on piilotettu keskelle lautaa! Huomaamme myös ettei valkean ratsu voi suojella Ld2:n kuin yhdestä ruudusta, sillä toinen vaihtoehto estäisi valkean lähten mattisiirron ja välissä olisi myös mustan ratsu.

Kaikkiaan Sabrassa jaettiin (lopullisessa tuomiossa) 2 palkintoa, 7 kunniamainintaa ja 9 mainintaa.

Sabraan laadittiin 29 tehtävää, joista siis tuomioon pääsi 18 tehtävää.

Toinen apumattikilpailu tänä vuonna oli Valeri Gurovin organisoima Moskovskaja Matrjoška. Kisaan pyydettiin kahden siirron apumatteja, joissa b-muoto saadaan, kun mattiasemassa vaihdetaan matin tekevä nappula valkeasta mustaksi.

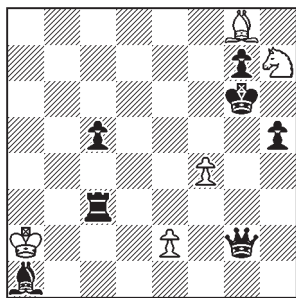
Gurov ja Boris Šorohov saivat tuomittavaksi 20 tehtävää, joista he sijoittivat viisi. Gurov selitti, ettei halunnut sijoittaa tehtäviä, joille ei voinut antaa palkintoa ja hän oli saanut tuotua vain viisi maatuskaa Batumiin. Mielestäni hän olisi voinut jakaa myös mahdollisia kunniamainintoja ja mainintoja, sillä jaettiin vain 5 palkintoa.

Suomalaiset laativat tähän kisaan tehtäviä pari kappaletta, jotka eivät menestyneet itse kilpailussa, mutta uskon että laatijat julkaisevat tehtävänsä esimerkiksi *Tehtäväniekassa* lähitulevaisuudessa.

Kilpailun voitti Aleksandr ja Valeri Semenenkon yhteistehtävä.

Aleksandr ja Valeri Semenko

1. palk. Moskovskaja Matrjoška TT 2013

a#2 kts. teksti 5+7

a) 1.Dg5 e4 2.Dh6 f5#

B-muoto alkaa a-muodon mattiasemasta, jossa valkea f5-sotilas on vaihdettu mustaksi.

b) 1.Tg3 e5 2.Tg5 Rf8#

C-muoto alkaa b-muodon mattiasemasta,

jossa valkean Rf8 on vaihdettu mustaksi.

c) 1.Rh7 e6 2.Lf6 Lf7#

D-muoto alkaa c-muodon mattiasemasta, jossa valkean Lf7 on vaihdettu mustaksi.

d) 1.c4 e7 2.Rf8 exf8R#

Kahdessa ensimmäisessä muodossa musta tukkii yhden ruudun kuninkaaltaan, c-muodossa tukintoja on kaksi ja d-muodossa ei yhtään. Valkean excelsior etenee maaliinsa neljässä eri muodossa ja pienkorotus tapahtuu viimeisessä muodossa ja päättyy mattiin.

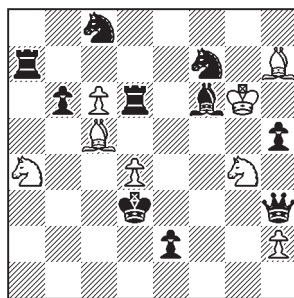
Kolmas apumattiturnaus oli Abdelaziz Onkoudin ensimmäistä kertaa järjestämä Azemmour.

Turnauksessa pyydettiin 2,5 tai kolmen siirron apumatteja, joissa valkea kahdessa siirroksaan peräkkäin parantelee yhden nappulansa asemaa. Kilpailuun tuli kaikkiaan 60 tehtävää, joukossa yksi suomalaistehtävä, joka ei valitettavasti sijoittunut. Kilpailun tuomari sijoitti 24 tehtävää, joista 6 palkinnolle, 9 sai kunniamaininnan ja 9 maininnan.

Kilpailun voitti Aleksandr Semenenkon ja Vladislav Nefjodovin yhteistehtävä.

Aleksandr Semenko & Vladislav Nefjodov

1. palkinto 1. Azemmour TT 2013

a#2,5 3 ratkaisua 8+10

1.- Lb4 2.Txc6 Lc3 3.Tc4 Kxf6#

1.- Re3 2.De6 Rf1 3.Dc4 Kxh5#

1.- Rc3 2.Ta4 Rbl 3.Tc4 Kxf7#

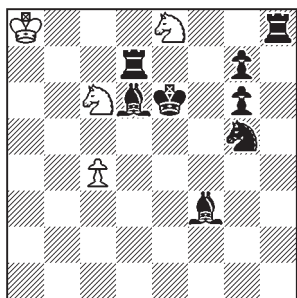
Erittäin kaunis tehtävä muuttuvine c4-tukintoineen, kuningaspattereineen ja sen lisäksi

valkean teemasiirot ovat myös linjanavauksia mustan nappuloille c4-ruutuun. Ansaitsee ykköspalkintonsa mielestäni.

Seuraava israelilaisten yhteistehtävä, joka sisältää hienoja nyansseja ja on hieno kokonaisuus, sai erikoispalkinnon.

Paz Einat, Ofer Comay & Gady Costeff

Erikoispalkinto 1. Azemmour TT 2013

a#3

4+8

a) kuvio

b) Rg5↔sg6

- a) 1.Th5 Rf6 2.Rf7 Rd5 (Rg8?) 3.Te5 Rd4#
 b) 1.Lh5 Re7 2.Re5 Rg8 (Rd5?) 3.Lf7 Rxg7#

Tehtävän kuviossa on kaksi kiinnitettyä valkeaa ratsua jotka nyt ovat teemanappuloita, joten mustan ensimmäinen siirto päästää kummassakin ratkaisussa jommankumman ratsuista ja lopuksi päästetään vielä toinenkin tekemään matin.

Minulle oli tärkein kilpailu bulgarialaisen Dijan Kostadinovin järjestämä 4. Bulgarian Wine TT ehkä lähinnä siksi, että se oli satukilpailu. Siinä piti laatia joko matti-, apumatti-, itsematti- tai apuitsematti kahdessa tai kolmessa siirrosta. Tämän lisäksi siinä piti käyttää satuehtoja Take&Make ja Anti-Take&Make.

Take&Make: Jokaisen lyönnin jälkeen lyövän nappulan pitää vielä siirtyä lyödyn nappulan tavoin vapaalle ruudulle. Mikäli nappula ei voi siirtyä lyödyn nappulan tavoin laillisesti, on siirto laitton. Sotilaat eivät saa päätyä omalle aloitusrivilleen (valkea 1.

riville tai musta 8. riville). Sotilaat korotuvat vain, jos ne ovat jälkimmäisen siirron jälkeenkin korotusruudullaan.

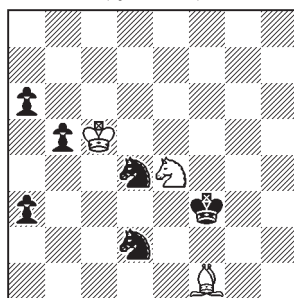
Anti-Take&Make: Jokaisen lyönnin jälkeen lyödyn nappulan pitää vielä siirtyä lyödyn nappulan tavoin (kuninkaat poisluokien). Mikäli nappula ei voi tehdä laillista siirtoa, on siirto kokonaisuudessaan laitton. Korotukset kuten Take&Makessakin.

Kostadinov sai kaikkiaan 70 tehtävää tuomittavakseen, joista 10 hylättiin, joten kilpailuun osallistui 60 tehtävää. Hän luonnehti kilpailua kovatasoiseksi.

Kilpailu oli jaettu kahteen osaan. Toiseen osallistuivat kaikki ortodoksinappulat (ryhmä A, 41 tehtävää) ja toiseen pystyi lähettämään myös neutraalinappuloin laadittuja tehtäviä (ryhmä B, 19 tehtävää). Olin laatinut jo ennen kongressia 5 tehtävää, joista yksi oli yhteistehtävä. Otetaanpa ensin ryhmän A voittaja:

Kostas Prentos

1. palkinto Bulgarian Wine TT 2013
 (ryhmä A)

a#2

a) kuvio 3+6

b) Rd4→b4

c) Rd2→e3

Take&Make + Anti-Take&Make

- a) 1.Kxe4-g3(+vRg5) Kxd4-f5(+mRf3)
 2.Rxf1-g2(+vLe2) Lxf3-h4(+mRh2)#.

A-muodon mattiasemassa ei musta kuningas voi lyödä lähettiä, koska ne päätyisivät samalle diagonaalille ja tämä olisi edelleen shakki. Musta ratsu g2:sta ei voi

myöskään lyödä, koska ei ole ainuttakaan ruutua, jolle siirtyä lähetin tavoin.

b) 1.Rxf1-d3(+vLc4) Kxb4-d5(+mRc2) 2.Kxe4-c3(+vRc5) Lxd3-b4(+mRb2)#.

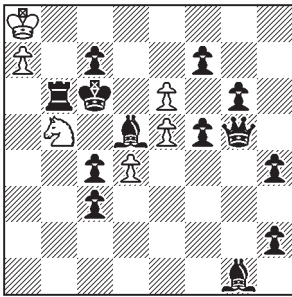
B-muodon mattiasemassa ei musta kuningas voi taaskaan lyödä, koska ne päätyisivät jälleen samalle diagonaalille. Mustan ratsun lyönnin jälkeen ei ole kuin yksi ruutu, mihin siirtyä ja molemmat eivät voi päätyä samalle ruudulle, joten lyönti on laiton.

c) 1.Kxe4-d2(+vRf2) Kxd4-f3(+mSc2) 2.Rxf1-d3(+vLc4) Lxd3-e1(+mRc1)#.

C-muodon mattiasemassa jälleen samat syyt kuin kahdessa aiemmassakin muodossa mikseivät lyönnit onnistu. Kolminkertaiset toistomatit, bravo!

Kenneth Solja & Themis Argirakopoulos

Erikoispalkinto Bulgarian Wine TT 2013

- ai#2 a) kuvio 6+13
 b) vRb5↔msg6
 c) msg6→a3
 d) c + vLd4

Katsotaanpa mitä ratkaisuissa tapahtuu:

a) 1.Ra3 Df6 2.exf6-d8R(+mDh8)+ Kd6#

A-muodossa musta ei voi lyödä valkean ratsua d8:sta, sillä nappuloilla ei ole paikkoja mihin jatkaa. Vain kuninkaan siirto torjuu valkean shakin, ja pakottaa näin mustan tekemään matin.

Lukija voi itse selvittää miksei c-muodon matti käy nyt päinsä.

b) 1.Re7+ Dxe7-g8(+vRc8) 2.Rxb6-b8(+mTa6)+ Kb6#

Tässä ratkaisussa valkea pakottaa mus-

tan pelaamaan oman pillinsä mukaan alusta alkaen. Mustan on pakko lyödä shakkaava ratsu, koska kuningas ei voi väistää. Lyönnin jälkeen ratsu ja daami voivat mennä vain ratkaisun mukaisesti. Muita vaihtoehtoja ei ole. Mustan tornin lyönti on varmasti vaikein nähtävä ratkaisijalle, sillä valkea voi lyödä vain koska valkea ratsu palaa takaisin samalle linjalle – tosin eri ruutuun! Lyönnin idea on myös tehdä mustan kuninkaalle pakoruutu, koska ratsushakin jälkeen mustalle ei ole muuta vaihtoehtoa.

c) 1.Rd6 cxd6-b5(+vRe4) 2.Rxg5-d8(+mDg8)+ Kc7#

C-muodon ratkaisussa kuten b:ssäkin valkea ”uhraa” jälleen ratsunsa, tällä kertaa päästäkseen oikeaan ruutuun jatkoa silmällä pitäen. Jälleen kuten kaikissa tämän tehtävän mateissa valkea on syyppää kuninkaan siirtymiseen ja valkean matittamiseen. Lukija voisi tässä kohtaa selvittää itselleen, miksei a-muodon ratkaisu käy.

d) 1.Lxg1-c5(+mLd4) De7 2.Lxe7-e8(+mDf8)+ Kc5#

Nyt aloitetaan visuaalisella Bristolilla, sillä valkeahan voisi siirtyä ilman lyöntiä c5:een, mutta miksi valkea lyö? Syy on yksinkertainen! Mikäli d4 olisi vapaa, voisi mustan kuningas lyödä valkean ratsun ja siirtyä itse d4:ään valkean lähettishakin jälkeen. Toistamiseen mustan daami tarjotaan lyötäväksi (vrt. a-muoto), ja jälleen valkea tekee toisella siirrollaan shakin. Jälleen mustan kuninkaan tekemä matti.

Katsotaanpa kokonaisuutta: Neljässä ratkaisussa musta kuningas on muodostanut kuningasristin, kaikissa mateissa valkean nappula oli kiinnitettynä, joka olisi muuten päässyt mattilinjalle väliin.

Tuomarin kommentti tehtävästä: ”Realisation of K-cross in mating moves in combination with bQ captures and pin-mates is difficult task which somehow compensating the bad tws form.”

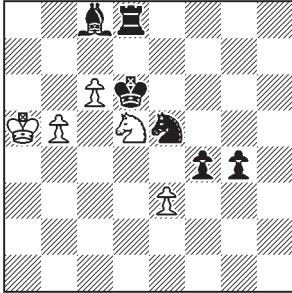
Ykköspalkinnon tehtävässä oli 12 siirtoa, jotka kaikki käyttivät hyväkseen

annettuja satuehtoja, minun ja Themisin yhteistehtävässä oli vain seitsemän siirtoa 16 mahdollisesta.

Myös toinen tehtäväni pääsi ryhmä A:n tuomioon.

Kenneth Solja

Maininta Bulgarian Wine TT 2013
(ryhmä A)

a#2 3 ratkaisua 5+6

1.Rd7 cxd7-b8D(+mRf6) 2.Kc5 Dc7#
1.Ld7 cxd7-e8D(+mLf5) 2.Txe8-e7(+vDf7)
Rxe7-b7(+mTe8)#
1.Td7 Kb4 2.Kxd5-b6(+vRf6) Rxd7-d5
(+mTa7)#

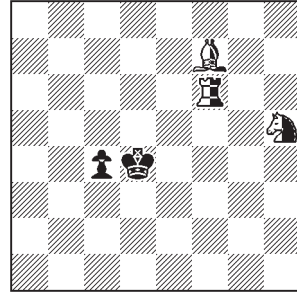
Tuomarin kommentti tehtävästä, johon yhdyin täysin: ”Mallimatit ja alkusiirrot kaikki samaan ruutuun, mutta pelistä puuttuu harmonia.”

Kaksi ensimmäistä ratkaisua ovat mielestäni vielä OK, mutta kolmanteen olisin halunnut myös valkean korotuksen d8:aan, mikä ei tietyistä asioista johtuen onnistunut, koska tämä lähti kongressia edeltävänä torstaina myöhään kilpailuun viimeisenä tehtävänäni. Siksi olen tyytyväinen tähänkin lopputulokseen.

Ryhmä B oli siis huomattavasti pienempi kuin ryhmä A, mutta mielestäni mielenkiintoisemmat tehtävät löytyvät tältä puolelta. Otetaanpa ryhmä B:n toinen voittaja (ykköspalkinto jaettiin):

Vlaicu Crişan & Eric Huber

1.–2. palkinto Bulgarian Wine TT 2013
(ryhmä B)

a#2 2 ratkaisua 0+2+3
a) kuvio
b) Ka5

neutraali Tf6, neutraali Lf7, neutraali Rh5

a) 1.nRxf6-g6(+nTf3) nLxg6-e5(+nRe7)+
2.Kxe5-h8(+nLg3) nTxg3-h4(+nLe5)#
1.nLxh5-f4(+nRg3) nLxg3-e4(+nRe2)+
2.Kxe4-h1(+nLg6) nTxg6-h5(+nLe4)#
b) 1.nRxf6-f5(+nTd6) nRxd6-d2(+nTa6)+
2.Kxa6-a1(+nTe6) nLxe6-e5(+nTa6)#
1.nRxf6-b6(+nTe6) nLxe6-h6(+nTe3)
2.Kxb6-a8(+nRd7) nLxe3-e4(+nTa3)#

Mustan kuningas tulee matiksi kaikissa neljässä kulmassa, jonne kuningas päätyi lyötyään lähetin kahdesti, kerran tornin ja kerran ratsun. Matin tekee kahdesti torni ja kahdesti lähetti.

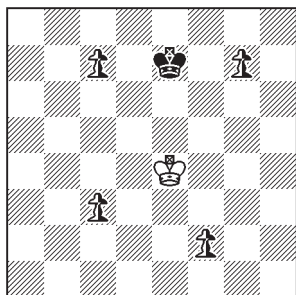
Geoff Fosterin tehtävässä, joka jakoi ykköspalkinnon tämän tehtävän kanssa, tulee matit täsmälleen samoilla ruuduilla. Tässä tehtävässä kaikki siirrot ovat lyöntejä, Forsterilla on yksi siirto, joka ei ole lyönti.

Tehtäväni oli sijoituksissa jaetulla viidennellä tilalla B-ryhmässä, sillä palkintoja jaettiin neljä.

Kenneth Solja

Kunniamaininta Bulgarian Wine TT 2013

(ryhmä B)

ai#3 a) kuvio 1+1+4

b) vKh4

neuraalit sotilaat c3, c7, f2, g7

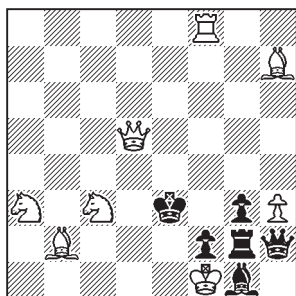
- a) 1.nsg8D nsf1D 2.nDe8+ Kxe8-c6(+nDb8) 3.nsb8-a8nL(+nDa7)+ Kd6#
 b) 1.nsc8D nsf1T 2.nDe6+ Kxe6-h6(+Df5) 3. nTxf5-h7(+nDf3)+ Kg6#

Korotukset ja nT/nL+K-pattereiden luonti ja käyttö. Valitettavaa on neutraali c3-sotilas, joka estää sivuratkaisuja.

Sitten katsotaan hiukan muita laadintakilpailuja. Itsemateille oli mm. Vodkaturnaus, jossa vaadittiin 3–6-siirtoinen itsematti, jossa oli ortogonaali-diagonaali-idea. Kilpailun ykköspalkinto meni bulgarialaiselle Dijan Kostadinoville.

Dijan Kostadinov

1. palkinto Vodka TT 2013

i#6*

8+6

Houkutukset:

1.Dd6? (sp); 1.- Dh1 2.Rd5+ Kd2 3.Txf2+ Kd1 4.Td2+ Kxd2 5.Db4+ Kd1 6.Re3+ Lxe3#; 3.- gxf2 4.Df4+ Kd1 5.Re3+ Kd2 6.Dxf2+ L(T)xf2#, mutta 1.- Dxxh3!

1.Ra4? (sp); 1.- Dh1 2.Ld4+ Kd2 3.Lxf2+ Kc1 4.Dc4+ Kd1(d2) 5.De2+ Kc1 6.Le3+ Lxe3#; 1.- Dxxh3!

Esipeli:

1.- Dh1 2.Dg5+ Kd4 3.Tf4+ Ke3 4.Txf2+ Kd4 5.Re4+ Kd3 6.Tf3+ Le3#

Ratkaisu:

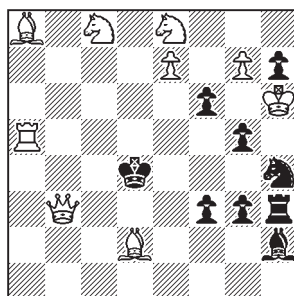
1.Lc2! (sp); 1.- Dh1 2.Dg5+ Kd4 3.Tf4+ Ke3 4.Txf2+ Kd4 5.Rab5+ Kc4 6.Tf4+ Ld4#;

1.- Dxxh3 2.De5+ Kd2 3.Re4+ Ke3 4.Rxxg3+ Kd2 5.Re4+ Ke3 6.Dg5+ Txxg5#.

Suomalaismenestystä tuli tässäkin kilpailussa, kun Jorma Paavilainen laati kauniin itsematin paikan päällä muutamassa tunnissa. Näin itse, kuinka Harri Hurme ratkoi tätä ongelmaa istuessamme lounaalla.

Jorma Paavilainen

5. kunniamaininta Vodka TT 2013

i#4

9+9

1.Ra7! (uhkaa 2.Rb5+ K~ 3.Rbd6+ Kd4 4.Rf5+ Rxf5#)

1.- f5 2.Rc6+ Ke4 3.Re5+ Kd4 4.Rxf3+ Rxf3#

1.- Lg1 2.Rd6! (uhk. 3.Rf5+ Rxf5#) 2.- f5! 3.Le3+ Lxe3 4.Rf5+ Rxf5#

Tuomiossa olevasta kuviosta puuttuu sotilas f3, jolloin alkusiirroksi käy myös 1. Td5+! Kuitenkin kuvion alla on nappulamääräksi mainittu oikea 9+9, joten tuo sotilas on ilmeisesti pudonnut erehdyksessä pois. Komea sijoitus Jormalta, onnitellut!

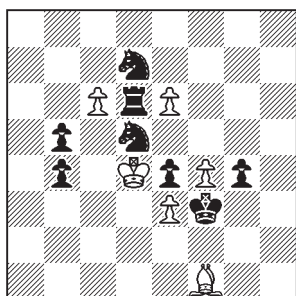
Vodkassa jaettiin viisi palkintoa, viisi kunniamainintaa ja viisi mainintaa. Kilpailuun osallistui 18 tehtävää 8 eri maasta.

Viimeiseksi sitten Eric Huberin ja Vlaicu Crișanin organisoima Tzuica-laadintakilpailu. Tämä kilpailu oli yhden miehen show tänä vuonna; Mario Parrinello voitti sekä ortodoksi- että saturyhmän.

Tänä vuonna vaadittiin apuitsematissa tai apuitsepatissa vähintään kaksi paluuta ratkaisun kuluessa. Tässä Parrinellon voittaja ortodoksisryhmästä:

Mario Parrinello

1. palkinto Tzuica TT 2013, ortodoksisryhmä

ai#4,5 2 ratkaisua 6+8

1.- Txc6 2.e7 Rxf4 3.e8D Rd5 4.De5 Td6 5.Df4+ Rxf4#

1.- Txe6 2.c7 Rxe3 3.c8D Rd5 4.Dc1 Td6 5.De3+ Rxe3#

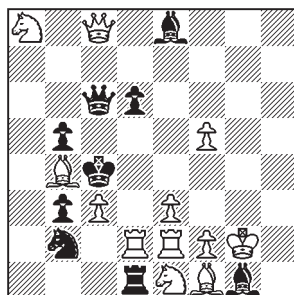
Kummassakin ratkaisussa on kolme paluuta, kaikki mustan tekeminä.

Ei toki sovi unohtaa virallisia pikalaadintakilpailuja. Kaksisiirtoisille mateille oli erikoinen teema:

Kuvion asemassa valkean kuningas on shakissa. Hiljaisen puolustusiirron jälkeen haluttiin matimuutoksia houkutuksessa,

esipelissä ja ratkaisussa. Tuomarina toimi Gia Mosiašvili.

Valeri Kopyl & Valeri Krivenko Palkinto pikalaadinta Batumi 2013

2#

12+9

1.e4? – 2.Rb6#

1.- Ra4 2.Te3#, mutta 1. - Lxf2!

1.f3? – 2.Rb6# 1.- Ra4 2.Tf2#, mutta 1.- Lxe3!

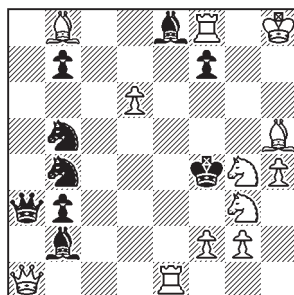
1.Rf3? – 2.Rb6# 1.- Ra4 2.Te1#, mutta 1.- Txd2!

1.Td5! – 2. Rb6# 1.- Ra4 2.Ted2#, 1.- Kxd5 2.De6#

Ja jälleen tässä tuli suomalaismenestystä:

Jorma Paavilainen

Kunniamaininta pikalaadinta Batumi 2013

2#

12+9

1.Rf6? (2.Te4#) Rc3 2.d7#

1.- Lxf6 2.Dxf6#, mutta 1.- Lc6!

1.Re5? (2.Te4#) Rc3 2.Rg6#

1.- Lc6/Lxe5+ 2.Txf7/Dxe5#, mutta 1.- Rd6!

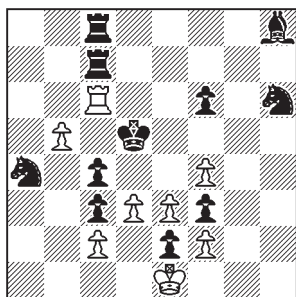
1.Te5! (2.Re2#) 1.- Rc3 2.Tf5#, 1.- Rd4/Le5 2.Te4/Dxe5#

Pikalaadinnassa oli myös ryhmä kahden siirron apumateille, jossa teemana oli ”valkealla ei ole temposiirtoa, mutta jos sellainen olisi, niin olisi myös ratkaisu. Mustan ensimmäinen siirto on kummassakin tapauksessa sama.”

Kilpailun voitti Emil Klemanič.

Emil Klemanič

1. palkinto pikalaadinta Batumi 2013

a#2 2 ratkaisua 8+11

1.Rc5 ~ 2.Re4 dxc4#

1.Rc5 e4+ 2.Kd4 Td6#

1.Rf5 ~ 2.Rd4 e4#

1.Rf5 dxc4+ 2.Ke4 Te6#

Apumatteja laadittiin yllättävän vähän, sillä kokonaismäärä oli 13 tehtävää 15 laatijalta.

Näiden lisäksi oli vielä Champagne-laadintakilpailu johtopeleille ja retroille sekä Sake-laadintakilpailu, jossa kahden siirron apumatteja haluttiin Face to Face -satuehdolla. Kumpaakaan kilpailuun ei tietääkseni osallistunut suomalaislaatijoita.

Batumin kokousasiat, jatkoa sivulta 155

Uusia arvonimiä:

* laadinnan suurmestari: Aleksandr Ažusin (RUS), Anatoli Stjopotškin (RUS)

* laadinnan kansainvälinen mestari: Juri Akobia (GEO), Dmitry Bařbikov (ISR), Emil Klemanič (SVK), Abdelaziz Onkoud (MAR), Valeri Semenenko (UKR), Boris Šorohov (RUS) ja Gerard Smits (NED)

* laadinnan FIDE-mestari: Vlaidu Crișan (ROU), Nicolas Dupont (FRA), Marco Guida (ITA), Mikola Kolesnik (UKR), Dijan Kostadinov (BUL), Thomas Maeder (SUI), Zlatko Mihajloski (MKD), Boško Milošeski (MKD), C.G.S. Narayanan (IND), Daniel Novomeský (SVK), Grigory Popov (RUS), Kostas Prentos (GRE), František Sabol (CZE), Ricardo Vieira (BRA)

* ratkaisemisen kansainvälinen mestari: Alexander Mišta (POL), Oleksi Solovtšuk (UKR)

* kansainvälinen tehtävätuomari: Mihailo Geršynskyi (UKR, apumatit), Michael Grushko (ISR, satutehtävät), Marco Guida (ITA, 2-siirtoiset), Valeri Kopyl (UKR, laajennus apumatteihin), Gennadi Kozjura (UKR, itsematit), Martin Minski (GER, lopputehtävät), Boris Šorohov (RUS, apumatit), Vadim Vinokurov (RUS, apumatit)

* FIDE:n ratkaisutuomari: Ryszard Królikowski (POL).

Kansainvälinen ratkaisukilpailu ISC on taas tammikuun lopussa 26.1. Ratkaisemisen EM-kilpailu järjestetään Montenegron Herceg Novissa huhtikuun lopussa. Ensi vuonna kongressi järjestetään Sveitsin Bernissä, joka voitti äänestyksissä Venäjän Sotšin, ja Puolan Serockin. Aika on luultavasti elokuun viimeinen viikko.

Tuomio: Itsematit / *Informal tournament selfmates* Suomen Tehtäväniekat 2010 – Tehtäväniekka 2011

Kahden vuoden aikana lehdessä julkaistiin 37 itsemattientsipainosta 21 laatijalta seuraavista maista: Bulgaria, Saksa, Israel, Makedonia, Puola, Venäjä, Ukraina, USA ja Suomi.

Kilpailun taso on melko korkea. Jotakin huomautuksia tehtäviin, jotka eivät sijoittuneet:

3507 – V. Kopyl & G. Kozjura: Tällaisia kameleonttimatteja esittäviä tehtäviä on ollut paljon;

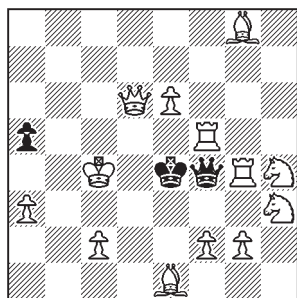
3557 – H. Hurme: Liian samanlainen verrattuna aikaisemmin julkaistuun tehtävään nro 3508, jonka laatija on Anatoli Stjopotskin;

3558 – J. Mintz: Korottuvia valkeita sotilaita, mutta yhdistävä idea puuttuu.

3763 – V. Kopyl & G. Kozjura: Duaali 1.- Rf4 2.Rxc3+/Ld3+.

Tuomioni on seuraava:

1. palkinto / *1st Prize* Valeri Kopyl & Gennadi Kozjura (UKR)

i#5

13+3

During the two years there were 37 selfmate originals published, from 21 composers from Bulgaria, Germany, Israel, Macedonia, Poland, Russia, Ukraine USA and Finland.

The level of the competition was pretty high. Some remarks to entries, which did not make it to the award:

3507 - V. Kopyl & G. Kozjura: There have been many problems with such chameleon mating positions;

3557 - H. Hurme: Too similar to the previously published no. 3508 by A. Steepochkin;

3558 - J. Mintz: There is no unifying idea in this problem with promoting white pawns;

3763 - V. Kopyl & G. Kozjura: There is a dual after 1.- Sf4: 2.Sxc3+/Bd3+.

My ranking is as follows:

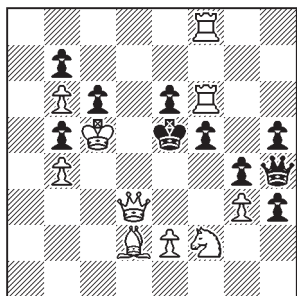
1. palkinto / *1st Prize* – 3639 Valeri Kopyl & Gennadi Kozjura (UKR)

1.Td5? a4 2.Kc3 Dxc4 3.Rg5+ Dxc5 4.De5+ Dxe5+ 5.Td4+ Dxd4#, 1.- Dxc4! 1.Tf7! a4 2.Kc3 Dxc4 3.Tf4+ Dxf4 4.Dd3+ Ke5 5.Dd4+ Dxd4#, 1.- Dxc4 2.Rg5+ Dxc5 3.Dd3+ Ke4 4.Lc3+ Kxe6 5.Dd5+ Dxd5#.

Paradoksaalinen alkusiirto sulkee valkean lähetin pois pelistä, mutta johtaa lopulta kahteen kameleonttitoistomattiin keskellä lautaa. On useita tehtäviä, joissa kuningatar tekee matin kuninkaan ja sotilaan avulla, mutta tätä mattiyhdistelmää ei ole esitetty aikaisemmin. Onnittelut ukrainalaiskaksikolle!

Paradoxical introduction shuts the bishop out of the action but leads eventually to two chameleon echo mates in the middle of the board. There are many examples of a queen mating with the help of king and pawn, but this combination of mating positions has not been done before. Congratulations to the Ukrainian duo!

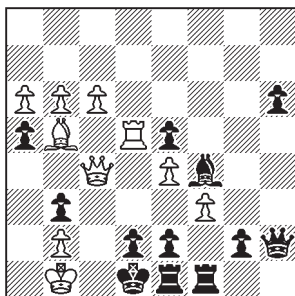
2. palkinto / 2nd Prize
Živko Janevski (MAK)

i#3

10+10

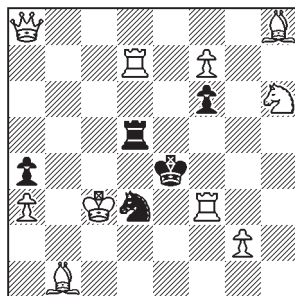
3. palkinto / 3rd Prize
Anatoli Stjopotškin (RUS)

i#10

10+12

1. kum / 1st HM
Steven Dowd (USA)

i#8

10+5

2. palkinto / 2nd Prize – 3442 Živko Janevski (MAK)

1.Dd7? (2.Txf5+ exf5 3.De7+ Dxe7#) Dxg3!, 1.T6f7? (2.Dxf5+ exf5 3.Te7+ Dxe7#) 1.- Dxg3 2.De4+ fxe4 3.Lc3+ Dxc3#, 1.- Dg5 2.Lf4+ Dxf4 3.Dd4+ Dxd4#, 1.- Df6! 1.Dd8! (2.Txf5+ exf5 3.De7+ Dxe7#) Dxf6 2.Rd3+ Ke4 3.Dd4+ Dxd4#, 1.- Dxg3 2.Txe6+ Kxe6 3.Dd6+ Dxd6#, 1.- Dg5 2.Lf4+ Dxf4 3.Dd4+ Dxd4#.

Kiinnostava kolmisiirtoinen, jonka pääidea on alkusiirron valinnassa. Kaksi houkutusta ja ratkaisu muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden valkean nappuloiden tehtävienvaihdoin. Poikkeuksellinen yksityiskohta on, että kaikki mustat sotilaat ovat valkeilla ruuduilla.

An interesting threemover with the main idea in the choice of the key move. The two thematic tries and solution show a very harmonious mechanism with changes the functions of the white pieces. A peculiar detail is that all black pawns are on white squares.

3. palkinto / 3rd Prize – 3508 Anatoli Stjopotškin (RUS)

1.Dxe2+? Txe2 2.Lxe2+ Ke1! 1.Dc3! (2.Dxd2+ Lxd2 3.Txd2+ Kxd2#) Lg3 2.Dc5 Lf4 3.Dd6 Lg3 4.Da3 Lf4 5.Dxa5 Lg3 6.Ld3 Lf4 7.Lc4 Lg3 8.Db5 Lf4 9.Lxe2+ Txe2 10.Dxe2+ Kxe2#.

Viime aikoina on julkaistu useita loo-

giseen koulukuntaan kuuluvia itsematteja. Useimmat niistä ovat olleet saksalaisen laadintatyylin edustajia samantyyppisin esitoimin, joita joskus vain toistetaan. Tässä laatija on onnistunut esittämään vaikean ajatuksen kuningattaren ja lähetin tehtävien vaihdosta. Vaikuttava idea.

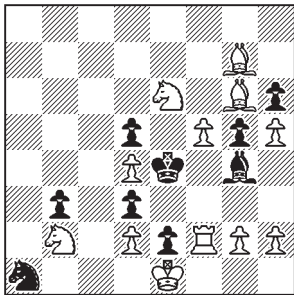
There have recently been many selfmates of the logical school of composing. Most have been made by representatives of the German school with often similar kind of preparatory plans, which are sometimes simply repeated. Here the composer managed to present a difficult idea, the exchange between the queen and the white bishop. The idea makes a strong impression.

1. kunniamaininta / 1st Honorable Mention – 3766 Steven Dowd (USA)

1.Dc6! Ke5 2.Rg4+ Ke4 3.f8R f5 4.Re3 f4 5.Re6 fxe3 6.Dc4+ Td4 7.Dd5+ Txd5 8.Rc5+ Txc5# 1.- f5 2.f8D f4 3.Tg7 Ke5 4.Tf7+ Ke4 5.De6+ Te5 6.Dc5 Txe6 7.Te3+ fxe3 8.Dc6+ Txc6#.

Kiinnostava tehtävä, jonka teeman nimi voisi olla antifeeniks. Valkea sotilas korotuu ratsuksi tai kuningattareksi ja myöhemmin samanlainen valkea nappula uhrataan. Peli on miellyttävää, hienovaraista ja yllättävää. Torni tekee staattiset toistomatit, mutta olisi parempaa, jos toisto ei olisi staattinen, vaan dynaaminen.

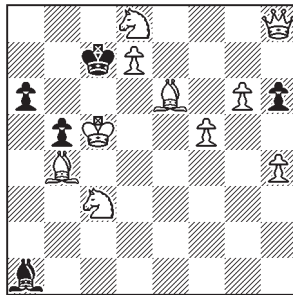
2. kum / 2nd HM
Jorma Pitkänen

i#3

12+9

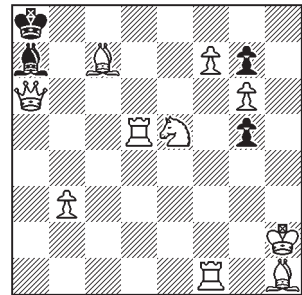
3. kum / 3rd HM
Andrei Dikusarov & Ivan
Antipin (RUS)

i#9

10+5

4. kum / 4th HM
Steven Dowd (USA) &
Mirko Degenkolbe (DEU)

i#10

10+4

An interesting problem with the theme which can be called antiphenix. First the white pawn promotes either to a knight or a queen and later a similar white piece is sacrificed. The play is nice, subtle and unexpected. Static echo mates with rook. It is preferable, however, that the echo is not a static, but dynamic.

2. kunniamaininta / 2nd Honorable Mention – 3473 Jorma Pitkänen

1.Rf8! Lxh5 2.Lxh5 g4 3.g3 Rc2# 1.- Lxf5 2.g4 Lxg6 3.Rxg6 Rc2# 1.- Lf3 2.gxf3+ Kf4 3.Lxh6 Rc2# 1.- Lh3 2.gxh3 g4 3.hxg4 Rc2#.

Suomalaislaatiija esittää rohkeasti mustan lähettitähden ja valkean albinon, ja onnistuu oikein hyvin. Olisi parempi, jos toteutus onnistuisi vähemmin sotilain.

The Finnish composer decided boldly to present a combination of a black bishop star and albino. The result is very good, if only there would be less pawns.

3. kunniamaininta / 3rd Honorable Mention – 3541 Andrei Dikusarov & Ivan Antipin (RUS)

1.De5+ Kxd8 2.La5+ Ke7 3.Rd5+ Kf8 4.Dh8+ Lxh8 5.d8D+ Kg7 6.Kb4 h5 7.Sc3 Kh6 8.Df8+ Lg7 9.Lb3 Lxf8#.

Yksinkertainen, mutta silti elegantti yleisöystävällinen tehtävä, joka poikkeaa monista muista samankaltaisista tehtävistä temaattisilla, joita ovat mm. paluu, kuningattaren uudelleensyntymä, kriittinen lähetin siirto sitä seuraavin linjakatkoin ja yllättävä siirtopakko.

Simple but nevertheless elegant composition of a popular style. This problem differs from many similar kind of compositions by thematic nuances, such as switchback, the phoenix queen, a critical bishop move followed by a line-closure and a surprising zugzwang.

4. kunniamaininta / 4th Honorable Mention – 3605 Steven Dowd & Mirko Degenkolbe (USA/DEU)

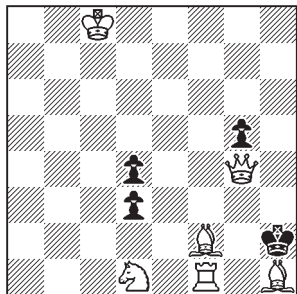
1.Rf3! g4 2.Lg3 gxf3 3.Te5 Kb8 4.Th5+ Ka8 5.Th6 gxh6 6.f8R h5 7.Rd7 h4 8.Lf2 Bh3 9.Dc8+ Lb8 10.Kg1 h2#

Jälleen yleisöystävällinen tehtävä, jossa on useita elementtejä: intialainen, patterin rakentaminen, ratsun uudelleensyntymä ja yllättävä matti.

Again a problem of the popular style. There is many ideas: the Indian theme, battery creation, the phoenix knight and a surprising mate.

1. main. / 1st Comm.

**Henry Tanner (FIN) &
Steven Dowd (USA)**

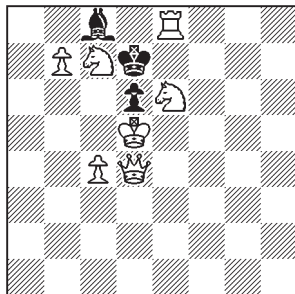

i#13

6+4

2. main. / 2nd Comm.

Ivan Soroka (UKR)

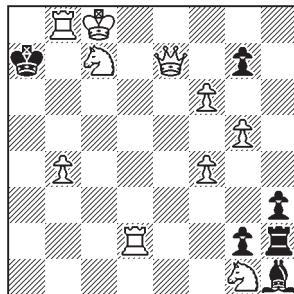

i#10

7+3

3. main. / 3rd Comm.

Jorma Pitkänen

i#6

10+6

**1. maininta / 1st Commendation – 3444
Henry Tanner & Steven Dowd (FIN/USA)**

1.La8! d2 2.Kb7! d3 3.Th1+ Kxh1 4.Kc6
Kh2 5.Kd5 Kh1 6.Kc4 Kh2 7.Kf3 Kh1/gxh4
8.Lh4 gxh4/Kh1 9.Kf2+ Kh2 10.Kf1 h3
11.Lh1! Kxh1 12.Rf2+ Kh2 13.Dg2+ hxg2#

Tehokasta pitkän valkean viistorivin käyttöä. Kriittinen lähetin siirto ja paluu, valkean kuninkaan pitkä marssi ja kaikki päättyy ihannemattiin.

Effective use of the long white diagonal. A critical bishop move and a switchback, a long walk of the white king and everything ends with an ideal mate.

**2. maininta / 2nd Commendation – 3642
Ivan Soroka (UKR)**

1.- Lxb7#. 1.Td8+! Ke7 2.Dh4+ Kf7
3.Tf8+ Kg6 4.Tg8+ Kf5,Kf7 5.Dh7+ Kf6
6.Dg7+ Kf5 7.Dg4+ Kf6 8.Df4+ Ke7 9.Te8+
Kd7 10.Dd4 Lxb7#.

Alkuasemaan päästään uudelleen mustan ollessa siirtovuorossa. Peli on melkein täysin pakotettua, mutta nappuloiden yhteistoiminta on hienoa.

Block position is recreated. The play is almost completely forced but pieces interact in a fine way.

**3. maininta / 3rd Commendation – 3554
Jorma Pitkänen**

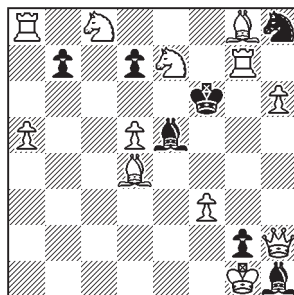
1.Dd7! gxf6 2.f5 fxg5 3.Dd8 g4 4.Td7
g3 5.Se2 g1~ 6.Tb7+ Lxb7. 1.- g6 2.Rf3 g1~
3.Ta2+ Txa2 4.Ta8+ Kb6 5.Ta6+ Txa6 6.Ra8+
Txa8#.

Kuusisiirtoinen, jossa on kaksi muunnelmää, voisi sijoittua paremmin, mutta molempien loppuasemissa on tarpeettomia nappuloita, mikä on merkittävä puute.

A sixmover with two lines of play could hope for a higher ranking, but in each of the final positions there are useless pieces, which is a significant drawback.

4. main. / 4th Comm.

Jevgeni Fomitšev (RUS)

i#4

12+7

4. maininta / 4th Commendation – 3506 Jevgeni Fomitšev (RUS)

1.Rb6! d6 2.Tf8+ Rf7 3.Rbc8 b5(b6)
4.axb6 (ep) Lxd4#. 1.- Rf7 2.Txf7+ Kg5
3.Le3+ Ld4 4.d6 Lxe3#. 1.- Rg6 2.Txg6+
Kxe7 3.d6+ Lxd6 4.Lc5 Lxc5#.

Suosittu ajatus kolmesta toistomatista lähetillä. Ei keinoa, mutta ei kovin omaperäistä.

A popular idea of three bishop echo mates. Not bad, but not very original.

Aleksandr Azhusin, Tver, Russia
Elokuu / August 2013

Huomautukset tuomiota vastaan kolmen kuukauden kuluessa lehden ilmestymispäivästä itsemattiensipainosten toimittaja Johan Beijelle, yhteystiedot ensipainososastossa.

Remarks shall be sent within three months from the publication date of this magazine to the column editor Johan Beije, contact information in the originals column.

Ensipainoksia Lahdesta

Tuottelias lahtelaislaattija Jorma Pitkänen on kesän ja alkusyksyn mittaan julkaissut aiemmin julkaisemattomia tehtäviään kolmessa koosteessa, ja neljäs julkaisu on tulossa marraskuun aikana. Julkaisut ovat 12–14-sivuisia, ja tyypillisellä sivulla on 25 kuvioitua tehtävää ratkaisuihin.

Tehtävien kirjo vaihtelee minitehtäväpituusennätyksistä kevyehköihin apumatteihin ja raskaisiin itsematti- ja sarjasiirtoiskoneistoihin ja minimaalimattitehtäviin. Tyypillisiä teemoja ovat linnoitukset, korotukset, siirrot nurkasta nurkkaan ja matitus yhdellä valkealla upseerilla. Kolmannessa osassa on Unto Heinosenla 36 tehtävää, jotka ovat parannuksia Jorman aiempiin ennätyksiin.

Kirjasia voi tilata 20 euron yhteishintaan (osat 1–4, hinta sisältää postikulut) osoitteesta: Jorma Pitkänen, Rajakatu 4 A 17, 15100 Lahti.

Julkaisut ovat omiaan niille, joita kiinnostaa minitehtäväennätysten rikkominen tai uusien ideoiden etsiminen perinteisistä teemoista. Jorma ottanee vastaan ennätysten parannuksia ja julkaisee niitä sarjan seuraavissa osissa. (Jos sarja ei jostain syystä jatkuisi, ennätyksiä voi tuki julkaista myös TN-lehdessä.)

Olen poiminut julkaisuista (osista 1–3) muutamia tyypillisiä tehtäviä näytteeksi. Osa tehtävistä on lyhin- (min) tai pisinsiiirtoisia (max); valkeaa koskeva vaatimus on annettu ensin. Siirron geometrinen pituus mitataan

lähtöruudun keskipisteestä tulo-ruudun keskipisteeseen. Osassa tehtävistä pyritään pattiin (=); tehtävät 2 ja 5 ovat sarjasiirtoisia: edellisessä valkea tekee perättäin 10 siirtoa ja pyrkii asemaan, jossa vastentahtoisen mustan on tehtävä valkeasta matti; jälkimmäisessä siirtoja on enemmän ja loppuase-massa valkea on patissa.

Tehtävässä 1 mK näyttäisi olevan tuomittu tekemään diagonaalisiiirtoja valkeilla ruuduilla; entä missä nurkassa patti lopulta tulee? Tehtävässä 2 on paluuta ja pitkiä siirtoja. Tehtävä 3 esittää yhtä Pitkänen mieliteemoista viime vuosilta. Tehtävässä 4 suuri osa ratkaisuista löytynee helposti, mutta löytyvätkö kaikki viisi?

Tehtävä 5 on nelinappulaisten kaksois-lyhinsiiirtoisten sarjasiirtoisitepattien uusi pituusennätys. Onnitteluni! Noin viikkoa myöhemmin sama tehtävä ilmestyi Problemkisten internetversiossa – laatijanaan edellisen pituusennätyksen haltija Branko Koludrovic! Tehtävä on numerolla P1277908 PDB:ssä, jonne Problemkisten päätoimittaja Erich Bartel on sen syöttänyt 18.9. lähde-tietoina: 8141 Problemkiste (207) 09/2013. Erikoinen yhteensattuma.

Unto Heinosen tehtävä 6 sekä parantaa Pitkäsen edellistä ennätystä että esittää pat-tiasemien kameleonttitoistot vastakkaisilla laidoilla!

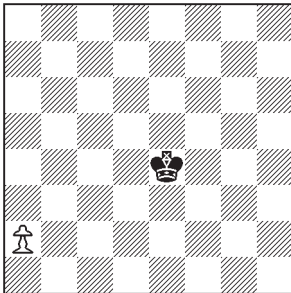
Henry Tanner

1) Jorma Pitkänen

K4152 *Problemkiste*

202/203, X/2012

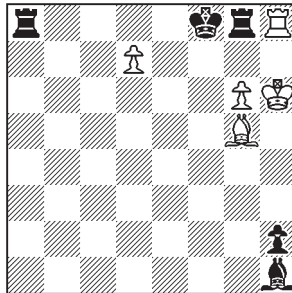
Julkaisemattomia ensipainoksia, 11.7.2013, s. 8

a=12 minmax 1+1

2) Jorma Pitkänen

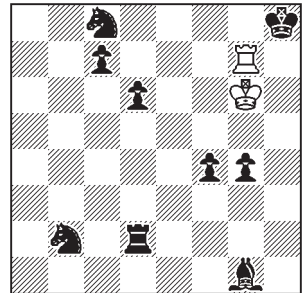
Julkaisemattomia ensipainoksia 2, 7.8.2013, s. 7

si#10 5+5

3) Jorma Pitkänen

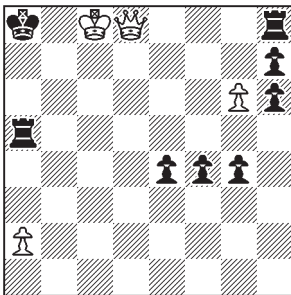
Julkaisemattomia ensipainoksia 2, 7.8.2013, s. 11

8# 2+9

4) Jorma Pitkänen

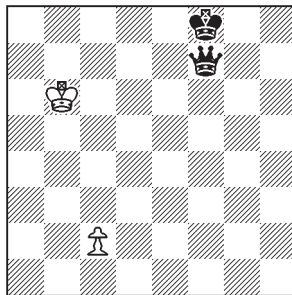
Julkaisemattomia ensipainoksia 2, 7.8.2013, s. 12

a#2 5.1.1.1 4+8

5) Jorma Pitkänen

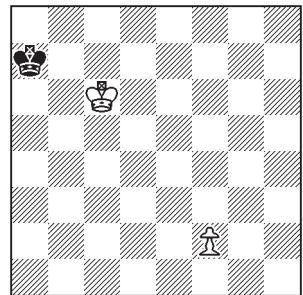
Julkaisemattomia ensipainoksia 3, 10.9.2013, s. 9

si=32 minmin 2+2

6) Unto Heinonen

Julkaisemattomia ensipainoksia 3, 10.9.2013, s. 12

a=8½ minmax 2+1
2.1...

Ratkaisut:

JP1. 1.Kd5 a3 2.Kc6 a4 3.Kb7 a5 4.Ka8 a6 5.Kb8 a7+ 6.Kc7 a8D 7.Kb6 Db8+ 8.Ka5 Db7 9.Ka4 Db6 10.Ka3 Db5 11.Ka2 Db4 12.Ka1 Db3=.

JP2. 1.Ld8 2.Kg5 3.Txh2 4.Ta2 5.Txa8 6.Tal 7.Txh1 8.Th8 9.Kh6 10.Lg5 Txh8#.

JP3. 1.Td7! Re7+ 2.Txe7 Te2 3.Txe2 Le3 4.Txb2 La7 5.Te2 Le3 6.Ta2 La7 7.Txa7 ja 8.Ta8#.

JP4. 1.Txa2 Dxh8 2.Tal Dxa1#; 1.Tg8 Dxg8 2.Txa2 Dxa2#; 1.Tf8 Dxf8 2.Ta3 Dxa3#; 1.Te8 Dxe8 2.Ta4 Dxa4#; 1.Ka7 gxh7 2.Txh7

Dxa5#.

JP5. 1.e3 2.c4 3.e5 4.e6 5.e7 6.Kb7 7.Kb8 8.Kc8 9.Kd8 10.c8T 11.Tc7 12.Td7 13.Te7 14.Kd7 15.Kd6 16.Te6 17.Kd5 18.Ke5 19.Tf6 20.Kf5 21.Kg5 22.Tg6 23.Kh5 24.Kh6 25.Tg7 26.Kh7 27.Kh8 28.Tg6 29.Tf6 30.Te6 31.Te7 32.Te8+ Kxe8=.

UH6. 1.- f3 2.Kb8 f4 3.Ka7 f5 4.Kb8 f6 5.Ka7 f7 6.Kb8 f8D+ 7.Ka7 De8 8.Ka6 Dd8 9.Ka7 Dc8=; 1.- Kd6 2.Kb6 Ke6 3.Kc5 f3 4.Kd4 f4 5.Ke3 f5 6.Kf4 f6 7.Kg5 f7 8.Kh6 Kf6 9.Kh7 f8D=.

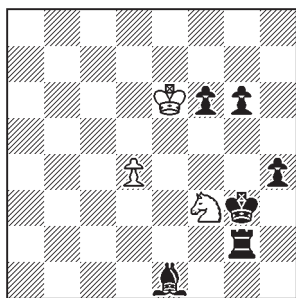
Huonon onnen laadintaa

Osa 1: Laadintaa Grimshaw-teemasta 9. WCCT-kilpailuun

Talvisena iltana vuoden 2012 alkupäivinä, kun WCCT 9. -kilpailun deadline oli vielä kolme kuukautta aikaa, syntyi ajatus laatia jostain tunnetusta teemasta vielä yksi tehtävä kaksisiirtoisiin. Ja tavallisesti ensimmäisenä mieleeni tulee teemoista yksinkertaisimpia, nimittäin Grimshaw. *Tehtävähakin Käsikirja* määrittelee Grimshaw-katkon seuraavasti: ”Kaksi samanväristä erikulkuista nappulaa (esim. T ja L) voidaan pakottaa katkomaan toistensa linjat siten, että jompi kumpi niistä joutuu siirtymään samaan leikkauspisteeseen vuorotellen eri muunnelmassa. Tämä tapahtuu useimmiten luomalla sellainen uhka, että kyseiset siirrot ovat puolustussiiroja. Tällaisesta puolustuksesta syntynyt haitta on tietysti oman nappulan linjan katkaiseminen ja tällöin puhutaan Grimshaw-katkosta”.

Yllättäen en ole laatinut tästä teemasta aiemmin kuin yhden tehtävän, neljän siirron apumatin (alla). Harva ratkaisija on tainnut kuitenkaan oivaltaa, että tämän tehtävän kahdessa loppuasemassa torni ja lähetti katkuvat toisiaan g3 ruudussa.

Janne Syväniemi &
Mikael Grönroos
ST 4/2005

a#4

2 ratk.

3+6

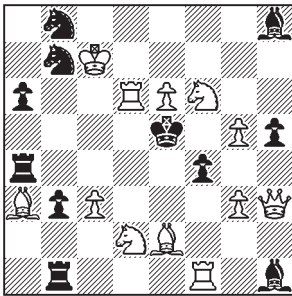
Koska yleensä teema toteutetaan tornilla ja lähettillä, lähdin myös itse siitä liikkelle. Aluksi yritin rakennelmaa, jossa olisi kaksi eri katkoruutua, mutta tämä ajatus osoitautui turhan monimutkaiseksi. Erinäisten pohdintojen tuloksena syntyi ajatus katkoa houkutuksissa teemanappuloiden linjoja jo teamaruutua aiemmalta ruudulta ja että ratkaisussa toteutuu sitten toivottu Grimshaw-katko. Tämä tarkoittaa sitä, että houkutuksessa teemanappula voi lyödä linjakatkon tekevän nappulan. Koska tehtävän kannalta tällainen lyönti ei ole hyvä kumous, pitää kumous olla jokin toinen siirto ja lyöntiä tulee seurata valkealta matin tekevä vastasiirto.

9. WCCT-kilpailun kaksisiirtoisteema kuului seuraavasti: ”Kahdella houkutuksella on sama uhkaus A. Kahdella muulla houkutuksella on sama uhkaus B. Ratkaisussa ei kumpikaan siirroista A ja B ole uhkaus, mutta molemmat ovat mattisiirtoja muunnelmassa.” Eli omassa rakennelmassani Grimshaw-katkot tapahtuvat ruudussa X ja näitä seuraa matit A (kun lähetti katkoo tornin linjan) ja B (kun torni katkoo lähetin linjan). Kahdessa houkutuksessa katkaistaan tornin linja ja uhataan mattia A ja kahdessa houkutuksessa katkaistaan lähetin linja ja uhataan mattia B. Edellisessä kappalessa mainittu lyöntitilanne pakottaa käytännössä siihen, että katkot tapahtuvat A:ssa samalta ruudulta ja B:ssä samalta ruudulta ja lisäksi lyönnin tapahtuessa valkea ratsu lyö tornin/lähetin ja tekee matin.

Ensimmäinen versio aiheesta valmistui tavoitteen mukaisesti vuoden ensimmäiseen tehtävältään keskiviikoksi 11. tammikuuta uudella Shakkiareenalla. Houkutukset ruutuihin c4 uhaten f3g4 mattia ja f3 uhaten Td5 mattia. Ratkaisussa Grimshaw-katkot tapahtuvat ruudussa e4 1. Ld3! siirron jälkeen:

Janne Syväniemi

Teema 9. WCCT – ryhmä A
skeema 1

2# hhhh 12+11

1.c4? [2.gxf4# A] 1.- Txc4+ 2.Rxc4#; 1.- fxcg3 2.Dxg3/f5, Tf5#; 1.- f3, Ld5 2.T(x)d5#; 1.- Txf1 2.Lb2#; 1.- Lf3 2.Lxf3# 1.- Rxd6! 1.Lc4? [2.gxf4# A] 1.- Txc4+ 2.Rxc4#; 1.- fxcg3 2.Dxg3/f5, Tf5#; 1.- f3 2.Td5#; 1.- Lf3 2.Rxf3#; 1.- Txf1!
1.Lf3? [2.Td5# B] 1.- Rxd6 2.Lxd6#; 1.- Ta5/c4+ 2.R(x)c4#; 1.- Td4 2.cxd4#; 1.- Lxf3 2.Rxf3#; 1.- fxcg3!
1.Tf3? [2.Td5# B] 1.- Rxd6 2.Lxd6#; 1.- Ta5 2.gxf4, Rc4#; 1.- Tc4+ 2.Rxc4#; 1.- Td4 2.cxd4#; 1.- Lxf3 2.Rxf3#; 1.- Lxf6!
1.Ld3! [2.Df5#]; 1.- Le4/Te4 2.gxf4# [A]/Td5# [B]; 1.- Rxd6/Tc4+ 2.Lxd6/Rxc4#

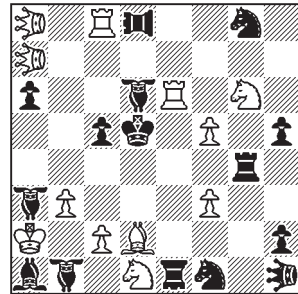
Kuten ratkaisusta näkee, muutamat dualit A houkutusissa fxcg3 puolustukseen ovat harmittavia ja tähän myös tehtävällän kriittinen osanottajakunta kiinnitti huomiota. Joten takaisin sorvin ääreen... tarkoitus oli löytää valkealle daamille jokin parempi paikka, jotta duaalilta vältytään. Viikon verran yritin kaikenlaisia vempautuksia, mutta mikään koikeilu ei tuottanut tulosta, jolloin turhaanuin ja luovuin toivosta tehtävän suhteen.

Sitten reilun viikon kuluttua tehtävällas-ta tupsahti Harri Hurmeen sähköposti, jossa hän myös kertoi yrittäneensä tehdä tehtävästä parempaa, tuloksetta. Sen sijaan hän onnistui toteuttamaan ajatuksen satutehtävänä (viimeismuoto alla). Kaikki kunnia Harrin

saavutukselle, mutta itse halusin osoittaa, että virheetön toteutus on mahdollista myös ortodoksimuodossa ja tuo Harrin tehtävä antoi energialatauksen viimeiseen ponnistukseen.

Janne Syväniemi & Harri Hurme

Espoo
ensipainos >

2# hhhh 12+15

leijona/Lion a7 a8 h1
tornileijona/Rook Lion d8
torniheinäsirkka/Rookhopper e1
lähettiheinäsirkka/Bishophopper
a3 b1 d6

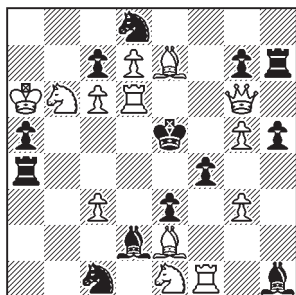
Ratkaiseva laadinnallinen lähtöoletus oli että valkean daamin tulee suojata e4 ruutua, koska silloin valkeita ratsuja voitaisiin sijoitella paremmin, kun niiden ei tarvitse suojata ko. ruutua. Toinen tärkeä keksintö oli Lc4 houkutuksen kumoussiirto sotilaalla e2:een, paljastaen mustan lähetin linjan f4:ään. Nyt valkean ratsut voitiin sijoittaa muualla

Kovien ponnistelujen jälkeen syntyi vihdoin toimiva lähes duaaliton asema (skeema 2). Tärkeä lisäys on huolehtia siitä, ettei Rel ole ratkaisussa yövärtija, siksi tarvitaan puolustussiirto 1.-Rxd3 2.Rxd3#.

Nyt 1.c4? Kumoutuu siirtoon 1.- cxd6!, 1.Lc4? kumoutuu siirtoon 1.- e2!, 1.Lf3? kuten aiemmin siirtoon 1.- fxcg3! Ja 1.Tf3? kumoutuu siirtoon 1.- cxb6!. Suhteellisen harmoniton duaali löytyi houkutusmuunnelmassa 1.Lc4? Re6 2.Txe6,Dxe6#. Joten laatiminen

Janne Syväniemi

Teema 9. WCCT – ryhmä A
skeema 2

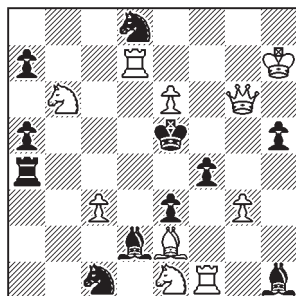

2# hhhh 13+13

jatkuu, mutta jo helpottuneena. Seuraavaan tehtävältään 25. päivänä tammikuuta valmistui sitten lopullinen dualiton versio.

Janne Syväniemi

Espoo
ensipainos >

2# hhhh 10+11

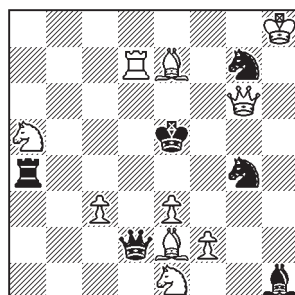
Olin erittäin tyytyväinen lopputulokseen ja kuukauden tiukka aherrus oli saanut hyvän päätöksen. Tehtävä sai hyvän vastaanoton tehtävällässä ja näytti vahvalta ehdokkaalta Suomen edustajaksi 9. WCCT-kilpailun kaksisiirtoissarjaan. Kunnes taivas pimeni seuraavana perjantaina...

Syötin aseman tehtävätietokantaan www.yacpdb.org ja sieltä paljastui karu totuus,

tehtävän Grimshaw-perusrunko yksillä ennakoivilla linjakatkoilla oli jo toteutettu (<http://www.yacpdb.org/?id=223677>) Jos laatija olisi ollut Nikotinov vuodelta 1941, tilanne ei ehkä olisi ollut niin katastrofaalinen, mutta kun edeltäjätapauksen laatija oli John Rice ja vain 5 vuoden takaa, oli raskas työ valunut hukkaan. Siinä ei lohduttanut tieto, että näin oli käynyt monelle muullekin laatijalle vuosikymmenien kuluessa. No, tehtävällä sinänsä on julkaisu-arvoa, vaikkei ollutkaan riittävän omaperäinen WCCT-kilpailuun. Julkaisu tapahtukoon siis tämän artikkelin puitteissa.

John Rice

The Problemist 2007
Peilikuva

2# hh 10+6

1.Lc4? [2.f4# A] 1.- Re6/f5/h5 2.D(x)e6#;
1.- Txc4 2.Rxc4#; 1.- Rxf2 2.Lf6#; 1.- Dd4
2.cxd4#; 1.- Dxf2 2.Ld6, Rd3#; 1.- Dxe3
2.Ld6#; 1.- Lf3 2.Rxf3#; 1.- Rxe3!
1.Le3? [2.Rc6# B] 1.- Txa5 2.De4#; 1.- Tc4
2.Rxc4#; 1.- Rf6/xe3 2.D(x)f6#; 1.- Dd5
2.Txd5#; 1.- Dd6/xe3 2.L(x)d6#; 1.- Dxc3
2.Td5, Ld6#; 1.- Lxf3 2.Rxf3#; 1.- Dxd7!,
1.Ld3! [2.Dd6#] 1.- Le4/Te4 2.f4# [A]/
2.Rc6# [B]; 1.- Re8/e6/f5 2.D(x)f5#; 1.-
Td4 2.cxd4#; 1.- Rf6 2.Dxf6#; 1.- Dxd3
2.Rxd3#

Ensipainosten ratkaisut:

Syväniemi & Hurme

1.f4? [2.c4# A] 1.- Le5/Lc3 2.Txe5#/Rxc3;
1.- Re3/Rxd2 2.R(x)e3#; 1.- Txf4 2.Rxf4#;
1.- c4! 1.Lf4 ? [2.c4# A] 1.- Lc3 2.Rxc3#;
1.- Re3/Rd2 2.R(x)e3#; 1.- Txf4 2.Rxf4#;
1.- c4 2.Txd6#, 1.- Tg2! (1.Lle4? (2.c4#
[A]), 1.- c4!)
1.Lc3? [2.Te5# B] 1.- Lxc3 2.Rxc3#; 1.-
Te4 2.fxe4#; 1.- LHb4 2.Tcc6#; 1.- LEe4!
1.c3? [2.Te5# B] 1.- Lxc3 2.Rxc3#; 1.-
LEe4 2.c4#; 1.- Te4 2.fxe4#; 1.- Tgx6
2.c4#; 1.- LHb4 2.Tcc6#, 1.- LHxg6!,
1.Le3! [2.Txc5#] 1.- Ld4/Td4 2.c4# [A]/
Te5# [B] 1.- Rxe3 2.Rxe3#; 1.- Tb4/Tc4
2.LExd8#/LEa5#; 1.- LHb4 2.Tcc6#.

Kari Valtonen:

Satavuotiaita satukeksintöjä

Thomas Rayner Dawson (1886–1951) oli epäilemättä kaikkien aikojen monipuolisimpia ja tuotteliaimpia laatijoita ja sen lisäksi ehkä kaikkien aikojen innovatiivisin problemisti. Yhden lähde-teen mukaan hänen yli 6000 tehtävän tuotannostaan yli 5000 tehtävää oli satushakkia (johon kuuluivat myös retrot ja apumatit silloisen käsityksen mukaan), 97 itsemattia, 885 matti- ja 138 lopputehtävää. Hänen kirjallinen tuotantonsa toimittajana sekä kirjojen ja artikkelien kirjoittajana hakee vertaistaan.

Vuosiin 1912–13 osuu kaksi hänen merkittävimmistä keksinnöistään. Vuonna 1912 hän keksi nappulan, jonka hän risti heinäsiirkaksi (Grasshopper): se on linjanappula, joka siirtyy kuningattaren linjoja pitkin kumman tahansa värisen (myös neutraalin) nappulan ylitse välittömästi seuraavaan ruutuun. Jos pääteruudulla on vastustajan nappula, heinäsiirikka lyö sen (tai vastustajan kuninkaan ollessa kyseessä shakkaa sitä). Ensimmäisen heinäsiirikkatehtävän Dawson julkaisi *Cheltenham Examiner* -lehdessä

Syväniemi

1.c4? [2.gxf4# A] 1.- f3, Ld5 2.T(x)d5#;
1.- Txc4 2.Rxc4#; 1.- fxc3 2.Rf5#; 1.- Rd3/
Rxe2 2.R(x)d3#; 1.- Lf3 2.Rxf3#; 1.-
Rxe6!
1.Lc4? [2.gxf4# A] 1.- Rxe6 2.Dxe6#; 1.- f3
2.Td5#; 1.- Txc4 2.Rxc4#; 1.- fxc3 2.Df5#;
1.- Rd3/e2 2.R(x)d3#; 1.- Lf3 2.Rxf3#; 1.-
e2!
1.Tf3? [2.Td5# B] 1.- Td4 2.cxd4#; 1.- Lxf3
2.Rxf3#; 1.- axb6!
1.Lf3? [2.Td5# B] 1. ... Td4 2. cxd4#; 1.-
Lxf3 2.Rxf3#; 1.- fxc3!
1.Ld3! [2.Df5#]; 1.- Le4/Te4 2.gxf4# [A]/
Td5# [B]; 1.- Rxd3 2.Rxd3#

3.7.1913. Heinäsirkasta on suomen kielessä käytetty lyhennettä H, ja kuviossa sitä edustaa ylösalainen D. Yleisin kansainvälinen lyhenne on G.

Toinen tärkeä keksintö oli maximum- eli pisin siirto. Perusmuodossaan se tarkoittaa, että mustan on aina kulloinkin tehtävä geometrisesti pisin siirtonsa mitattuna ruudun keskipisteestä keskipisteeseen. Koska ruutujen pituus viistoon on suurempi kuin suoraan (karkeasti suhteessa 1 : 0,7), siirto a1-a4 (=2,1) on hiukan pitempi kuin siirto a1-c3 (=2), mutta siirto a1-f6 (=5) on hiukan pitempi kuin siirto a1-a8 (=4,9). Linnoituksessa siirron pituus on kummankin nappulan siirron yhteenlaskettu pituus (pitkä 3,5; lyhyt 2,8). Jos mustalla on valittavanaan yhtä useampi yhtä pitkä siirto, hän voi valita niiden väliltä. Ehto ilmaistaan yleensä kuvion alapuolisella maximum- tai max.-maininnalla tai suomenkielisissä teksteissä myös pisin siirto.

Tyydyn tässä esittelemään vain nämä innovaatiot perusmuodoissaan. On selvää,

että sekä nappula- että ehtoperhe ovat sittemmin laajentuneet. Heinäsirkka-tehtävä A saattaa olla juuri tuo varhaisin luomus. Tämän ja seuraavien tehtävien ratkaisut ovat kirjoitelman lopussa.

Maximummer-ehto on osoittautunut erityisen sopivaksi itsematteihin, ja sellainen on myös Dawsonin mahdollisesti ensimmäinen luomus B.

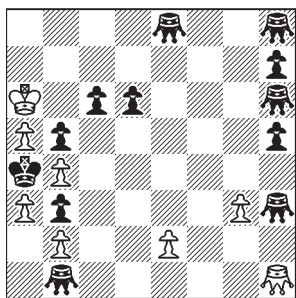
Dawsonin kolmas innovaatio ei kuulu oikeastaan samaan sarjaan edellisten kanssa, mutta on ehkä sen verran vähän tunnettu kuriositeetti, että julkaiseminen puolustaa paikkaansa. Ebert & Gruber kirjassaan *Early Helpmates* ovat onnistuneet ajoittamaan 1800-luvulle vaatimattomat 50 apumatti-tehtävää, niistäkin monet sivuratkaisullisia. Genren ”toinen tuleminen” tapahtui 1910-luvulla, jolloin mm. Dawson oli aktiivinen

lajin esittelijä.

Tehtävä C on ensimmäinen täyskorotus (AUW) 1½–2 -siirtoisissa apumateissa. Siinä on tietysti pahoja puutteita, ei vähiten yövar-tijapuolella, mutta se on kuitenkin osoitukse-na Dawsonin ennakkoluulottomuudesta. Bo Lindgren kirjassaan *Maskrosor* kirjoittaa, että Dawson menetti kiinnostuksena johon-kin aiheeseen niin pian kuin hän oli saanut siitä laadittua tehtävän, mutta ainakin AUW-puolelle hän palasi kyllä vielä 1920-luvulla. Silloinkin hänen vaihdelmalla-2a#:ssaan oli vielä toisessa ratkaisussa yksi valkea yövar-tijalähetä.

Alun perin tehtävä ilmestyi ilman mK:ta, ja ratkaisijan tehtävä oli sijoittaa se sellaiseen paikkaan, että tehtävä oli korrekti ja vaatimus toteutui. Tällaisia ruutuja oli siis neljä.

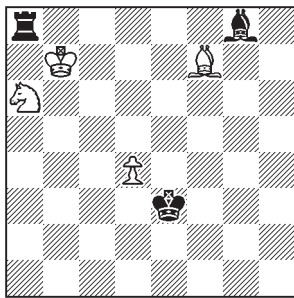
A: Thomas R. Dawson
Cheltenham Examiner 1913

2#

8+12

B: Thomas R. Dawson
Chess Amateur 1913

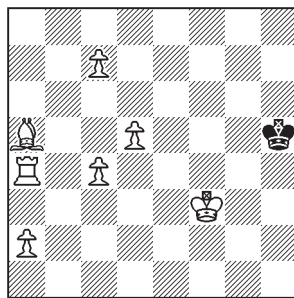

i#5

max.

4+3

C: Thomas R. Dawson
The British Chess Magazine
XII 1912

a#2

0.1.1.1

7+1

b) Kh5→h4 c) Kh5→a7
d) Kh5→d4

A: 1.Kb7! (sp) 1.- Hd8[a1] 2.H[x]a1#, 1.- H[h4] 2.Hxh4#, 1.- Hf3+ 2.He4#, 1.- He1 2.Hd1#, 1.- d5 2.Hxc6#, 1.- c5 2.Ha8#.

B: 1.Rb8! Ta1 2.Lh5 La2 3.d5 Th1 4.Ka8 Ta1 5.Ld1 Lxd5#.

C: a) 1.- c8D 2.Kh4 Dg4# b) 1.- c8T 2.Kh3 Th8# c) 1.- c8L 2.Ka8 Lc7# d) 1.- c8R 2.Kc5 Lb6#.

Tässä numerossa ei ole ensipainosastoa. Numeron 3/2013 ensipainosten ratkaisuaika päättyy vasta seitsemän viikon kuluttua tämän numeron päiväyksestä.

The deadline of solutions of the originals in the issue 3/2013 is extended to seven weeks from the publication date of this issue.

Modenan koulukunta – modernin tehtävätaiteen edelläkävijä

Mikä ihmeen Modena?

Modena [äänt. 'mo:dena] sijaitsee nykyisen Italian keskiosassa Pojoen laakson eteläreunalla Emilio-Romagnan alueella Modenan maakunnassa. Modena oli kelttiläinen paikkakunta, jonka roomalaiset valloittivat 218 eaa ja liittivät vuonna 183 eaa valtakuntaansa. Länsi-Rooman hajottua 476 kaupunkia tuhosivat kansainvaellusaikana hunnit ja lombardit, minkä jälkeen se heräsi uudelleen eloon 800-luvulla, ja vuonna 1452 siitä tehtiin ruhtinaskunta. Kaupunki sijaitsi Via Aemilia -tien varrella, mikä teki siitä tärkeän kauppapaikan mutta myös geopolittisesti arvan kohteen, joka sai aikoinaan keskiajalla toimia mm. kahden poliittisen ryhmän, guelfien ja ghibellinien väkivaltaisten yhteenottojen näyttämönä.

Nykyään Modena on asukasluvultaan noin Turun kokoinen kaupunki, merkittävä auto-, metalli-, konepajateollisuus- sekä maatalouskeskus. Sen yliopisto, joka on yksi maailman vanhimmista, on perustettu vuonna 1175, ja kaupunkia vuosina 1288–1789 hallinneen Este-suvun mukaan nimetyssä kirjastossa säilytetään historiallisesti merkittäviä kirjoja ja n. 3000 vanhaa käsikirjoitusta. Niinpä kaupunkia voi kutsua yhdeksi Keski-Italian sivistyskeskuksista.

Modenan koulukunta

1700-luvulla Modenan kaupungista tuli koko Euroopan mittakaavassa merkittävä tehtäväshakin keskus, mikä oli monen onnellisen yhteensattuman summa. Italia, joka maana tosin itsenäistyi ja yhdistyi valtioksi vasta 1861, oli edelleen shakkimaailman keskus, jonka mainetta olivat 1500-luvun lopussa ja 1600-luvulla lujittaneet muun muassa Gioacchino Greco ja Giulio Polerio. Tehtäväshakil-

lisesta perinteestä olivat todistuksena muun muassa kokoelmat *Bonus Socius* (BS) ja *Civis Bononiae* (CB), jotka oli aikoinaan koottu juuri Italiassa. CB:n paras kopio valmistui v. 1454, ja sitä säilytetään juuri Modenassa. Lisäksi tarvittiin vielä henkilöitä, joilla oli taitoa ja sivistystä kehittää tehtävätaidetta, joka oli vielä keskiajan perintönä jäänyt monilta osin ”lähtökuoppiinsa”. Ercole del Rio (n. 1720–1800), Domenico L. Ponziani (9.11.1719–15.7.1796) ja Giambattista Lolli (1698–4.6.1769) oli tällainen kolmikko, jonka elämänkulut kohtasivat Modenassa 1700-luvun puolivälin molemmin puolin.

Sekä del Rio että Ponziani olivat hyvin kielitaitoisia, ja olihan italiaksikin ilmestynyt jo kymmenkunta shakkikirjaa sitten vuoden 1512, joten lähtöaineistoa omille tölle oli olemassa.

Modenalaiset ja avausteoria

Kaikki Modenan mestarit olivat shakin ”yleismiehiä”, jotka jättivät jälkensä myös avaus- ja loppupeliteoriaan. Nykypelaajakin lienee kuullut *Ponzianin avauksesta* 1.e4 e5 2.Rf3 Rc6 3.c3, joka tavoittelee keskustan haltuunottoa ja Lf8-c5:n estämistä siirrolla d2-d4. Haittana on ruudun c3 riistäminen D-ratsulta, ja musta tasoittaa pelin helposti esimerkiksi etenemällä oikea-aikaisesti d7-d5. Stauntonilta on peräsin analyysivariantti: 3.- Rf6 4.d4 Rxex4 5.d5 Rb8 6.Ld3 Rc5 7.Rxe5 Rxd3 8.Rxd3 tasa-asemin. Valkea on menettänyt L-parinsa.

Vähemmän tunnettu lienee *Lollin gambiitti* K-gambiitissa 1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Rf3 g5 4.Lc4 g4 5.Lxf7+ (5.0-0 on ns. Muzion gambiitti) Kxf7 6.Re5+ Ke8 7.Dxg4 Rf6 8.Dxf4 d6, joka edustaa italialaisille tyypillistä suoraviivaista ja aggressiivista pelinvientä. Vaikka musta on menettänyt

linnoitusoikeutensa, valkean hyökkäykselle ei voi ennustaa menestystä.

Yliä tuntemattomampi voi olla *Lähettipelin Ponzianin muunnelma* jo senkin takia, että L-peliä ei nykyään juuri enää pelata: 1.e4 e5 2.Lc4 Rf6 3.d4.

Yliä on mainittava del Rion keksimä ja analysoima avaus 1.e4 e5 2.Rf3 Rc6 3.d4, joka myöhemmin ristittiin skotlantilaiseksi avaukseksi vuonna 1828 päättyneen neljän pelin kirjepeliottelun London Chess Club – Edinburgh Chess Club ansiosta, jossa jälkimmäinen kerho pelasi kyseistä avausta.

Lopputehtäväideoita

Vasta ilmestyneessä *ECP*:ssä on kaksi modenalaisten nimiin pantua lopputehtäväideaa. Toinen on *del Rion linnake* (tehtävä 1), jossa kaksi valkeaa R:a jumittaa mK:n niin, että mD ei yksin pysty enää kääntämään peliä voitoksi: 1.Re7! d5 (1.- DxR 2.Ld5+ K~ 3.Rc6+) 2.Rec6 dxc4 3.Kc3 Df7 4.g6 Dxc6 5.Kxc4 =. Idean ydinhän on siinä, että mD ei saa enää vK:ta pois pelistä niin, että jommankumman ratsuista olisi liikuttava. (esim. jos loppuasemassa vK→b2, niin 1.- Dd3 2.Ka2 Dc3 3.Kb1 Dd2 4.Ka1 Dc2 voit-taen.) VK:n pääteruuden valinta voisi toki tapahtua hienostuneemmin. ”Linnakeella” tarkoitetaan yleensä asemaa, jonka valkea

rakentaa tasapelin saavuttaakseen tai musta sitä yrittäessään, ja tätä del Rion ideaa on myöhemmin lopputehtävissä käytetty kummallakin tavalla.

Toinen modenalaisen nimissä kulkeva idea on *Ponzianin asema* (tehtävä 2), joka nykypelaajalle on jokapäiväistä kauraa, mutta jonkun sekin oli aikoinaan keksittävä: 1.Th7+ Kg2 2.Tg7+ Kf3 3.Tf7+ Kg4 4.Tg7+ Kh5 5.Th7+ Kg5 6.Tg7+ Kh6 7.Th7+! Kg5 8.Tg7+ Kf5 (8...Kf6 9.Tg6+ Kxc6=) 9.Ke~ Te7 tasapeleihin.

Italialainen lopputehtäväkoulukunta

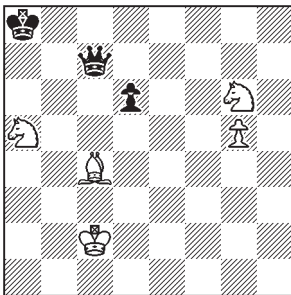
Ns. uusi italialainen lopputehtäväkoulukunta osuu yksiin modenalaisen koulukunnan esiinnousun kanssa, ja tähän italialaiseen kouluun lasketaan yleensä kuuluviksi juuri mainitsemani troikka ja Carlo Cozio, mutta jälkimmäisen panosta en nyt käsittele tässä, sillä hän keskittyi enimmäkseen pelishakkiin ja loppupeleihin.

Kukin modenalainen jätti jälkeensä myös kirjallisen muistomerkin. Ensimmäisenä ehätti asialle del Rio teoksellaan *Sopra il giuoco degli scacchi* (Modena 1750), jossa muun muassa analysoitiin loppupeliä K+L+R – K, sitten Lolli kirjallaan *Osservazioni teorico-pratiche sopra il giuoco degli scacchi* (Bologna 1763), jossa on muhkeasti avaus-analyysyjä ja paljon del Riolta omaksuttua

aineistoa. Ponzianin kirjasta *Il giuoco incomparabile degli scacchi sviluppato con nuovo metodo per condurre chiunque fino alle finezze più magistrali* (Modena 1769), jossa ensin aineisto oli omistettu pelishakille, otettiin monia uusintapainoksia vielä 1800-luvulla. Kirjoittajana del Rio oli vaatimattomasti ”Anonimo Modenese”, Ponziani puolestaan ”Autore Modenese”. Molemmat olivat lainoppineita.

M1. Ercole del Rio

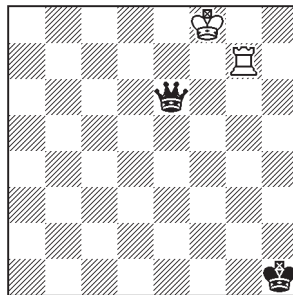
Sopra il giuoco degli scacchi
1750

= 5+3

M2. Domenico Ponziani

Il giuoco incomparabile degli scacchi
1769

= 2+2

Modenalaiset ja pelishakki

Edellä mainittujen kirjojen shakillisesta sisällöstä voi vielä mainita sen verran, että Lolli kritisoi jonkin verran Philidoria, joka oli vähän aiemmin julkaissut urauurtavan teoksensa *Analyse de jeu des échecs* (Lontoo 1749), ja Ponzianin uusintapainoksiin oli ansionsa kirjan edustamalla melko kehittyneellä pelinäkemyksellä.

Vielä on mainittava muuan pelishakkiin liittyvä seikka, jolla ei ollut juuri tehtävähakillista merkitystä. Modenalaiset olivat kahden italialaissaännön puolestapuhujia: toinen oli ns. vapaa linnoitus (*l'arocco libero*) ja toinen ns. *passar battaglia* ('ohittaa taistelu'), joka tarkoitti ohestalyönnin kieltämistä. 1700-luvulle tultaessa olivat nykymuotoinen linnoitus ja ohestalyönti vakiintuneet lähes koko shakkia pelaavassa maailmassa – Italiaa lukuun ottamatta.

Vapaassa linnoituksessa K sai liikkua kuinka monta ruutua tahansa T:n suuntaan (myös h1:een tai a1:een) ja linnoittuva T sai liikkua K:n yli aina e1:een asti, mutta se sai siirtyä myös K:n yli sen viereen. Niinpä K-sivustan linnoituksessa K ja T saattoivat sijaita linnoituksen päätyttyä yhteensä 6 eri asemassa. Sekä vapaa linnoitus että *passar battaglia* olivat sallittuja Italiassa melko pitkään, sillä niistä luovuttiin vasta Milanon turnauksessa syyskuussa 1880.

Modenalaiset ja Stamma

Syyrian Alepposta kotoisin ollut Philip (tai Philipp[e]) Stamma oli tehtävähakillisessa mielessä merkittävin modenalaisten aikalainen. Pariisissa oleskellessaan hän julkaisi vuonna 1737 sata omaa tehtäväänsä käsittäneen kirjan *Essai sur le jeu des Échecs*, josta hän julkaisi vuonna 1745 Lontoossa uuden, 74 avauksella täyden-

netyn laitoksen *The noble game of chess, or a New and easy method to learn to play well in a short time*. Hänen tehtävänsä olivat enimmäkseen moni- ja useampiin siirtoisia mansubahenkisiä mattisommitelmia, joskin muutama ”hiljainen” lopputehtävämäinen työ on joukossa.

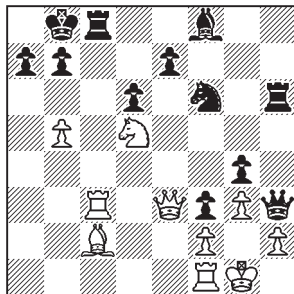
Vahinko, että tuon ajan ylivoimaisesti vahvimaksi pelaajaksi tunnustettu Philidor ei kohdannut ketään modenalaista laudan ääressä. Ottelu Philidor–Stamma vuonna 1746 päättyi murskalukemin 8–2, vaikka Philidor antoi joka pelissä tasoitukseksi yhden siirron ja lisäksi tasapelin laskettavaksi Stammen voitoksi.

Modenan kolmikko oli luonnollisesti tutkinut Stammen tuotantoa, mutta heidän töissään se ei juuri näy. Modenalaistenkin tehtävissä esiintyy mustan vahvoja alkuasema-uhkauksia, joihin on kuitenkin käytetty paljon vähemmän materiaalia kuin Stammen tehtävissä. Myös modenalaisten tehtävissä on jonkin verran pitkiä K-jahteja, mutta Stamma käytti sommitelmiinsa paljon runsaammin myös valkeaa voimaa kuin modenalaiset omiinsa. Lyhyesti: Stammen tehtävät ovat barokkia, modenalaisten rokokoota.

Tehtävissä **3** ja **4** esiintyy uhrauksia ja K-jahti. 3: **1.Dxa7+!** Kxa7 2.Ta1+ Kb8 3.Ta8+ Kxa8 4.Txc8+ Ka7 5.b6+ Ka6 6.Ld3+ Ka5 7.Ta8#; 4: **1.Tf8+!** Txf8 2.Rf7+ Kg8 3.Dg3+

M3. Philip Stamma

Essai sur le jeu des échecs
1737

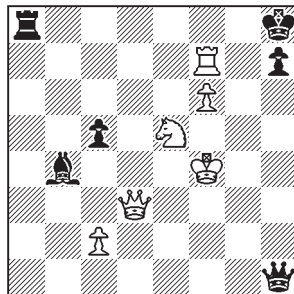

7#

10+12

M4. Ercole del Rio

Il giuoco incomparabile degli scacchi
1769

7#

6+6

Kxf7 4.Dg7+ Ke6 5.De7+ Kd5 6.Dd7+ Kc4 7.Dd3#. Kummassakin tehtävässä valkean on shakattava, mutta del Riolla mustan kaikki nappulat ovat tarpeen joko sivuratkaisujen estäjinä tai mattikuvaan osallistujina, kun taas Stamman tehtävässä sivustakatsojia on yli puolet mustan joukkueesta, ja valkealle ei juuri vaihtoehtoja tarjota mustan väistämätön mattiuhka. del Rion tehtävässä kiinnittää huomiota vielä vD:n paluu.

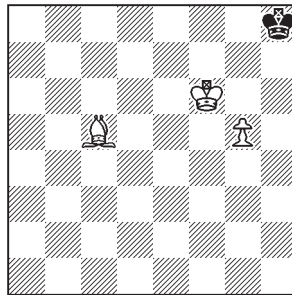
Eurooppalaiset esikuvat

Edellä jo mainitsin tehtäväkokoelmat *Bonus Socius* (BS) ja *Civis Bononiae* (CB), joiden tarjonnasta melkoinen osa oli eurooppalais-tehtäviä, mikä näkyy tehtävien keveydessä ja monipuolisuudessa arabien mansubeihin nähden. CB:n jälkeen seuraavat eurooppalaiset tehtäväkokoelmat ovatkin ns. uusisään-töisiä: espanjalaisen Lucenan *Repetición de amores y Arte de Axedrez con CV juegos de partido* (1497) ja portugalilaisen apteekkarin Pedro Damianon *Questo libro de imparare giocare a scacchi, et de le partite* (Rooma 1512). Kummassakin kirjassa on paljon tehtäviä ”normaalin” shakkiaineiston lisäksi.

Sekä Lucenan että Damianon tehtävät ovat eurooppalaisia sekä hyvässä että pahassa: ne ovat poikkeuksetta hyvin vähänappulaisia, mutta useimmat niistä ovat ehtotehtäviä, minkä vuoksi niistä ei oikein löydy vertailukohtaa modenalaisten tölle, joista ani harvat – lähinnä jotkin Lollin tehtävät – sisälsivät mitään lisäehtoja. Yksi surkuhupaisa esimerkki on tehtävä 5, josta shakkihistorioitsija von Heydebrand und der Lasa kirjoittaa: ”Lucena ja Damiano lisäävät ehdon, että sotilaan on tehtävä matti tasan 4 siirrossa. Mutta mattia ei saa tehtyä aikai-

M5. Lucena

Arte de Axedrez 1497

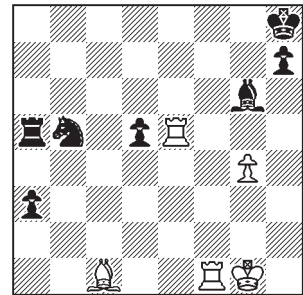

4#

3+1

M6. Ercole del Rio

49. *Osservazioni theorico-pratiche* 1763

5#

5+7

semmin kuin 4. siirrossa ja silloinkin vain sotilaalla. Ehto tarkasta siirtoluvusta...on siis tässä turha” (*Berliner Schach-Erinnerungen*, Leipzig 1859, s. 212). Ratkaisu: **1.Kf7!** Kh7 2.Lf8 Kh8 3.Lg7+ Kh7 4.g6#. Tehtävä on kuitenkin toisella tavalla historiallinen: se on ensimmäinen nykysiirtosääntöinen vähänappulainen (saks. Wenigsteiner). Valitsemani esimerkki on vähän ilkeämielinen, sillä suurimmassa osassa Lucenan ja Damianon tehtäviä lisäehdot olivat toki relevantteja.

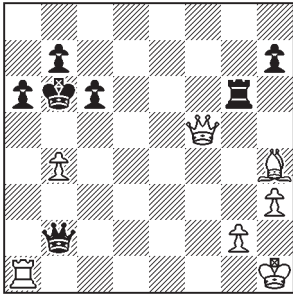
Tienraivaajat

Modenalaiset kirjoissaan lainaavat jonkin verran Damianon ja Lucenan tehtäviä, mutta eivät sanottavasti jäljittele niitä sen enempää kuin Stammankaan luomuksia. Jos ei oteta huomioon joitakin satunnaisia poikkeuksia BS:ssa ja CB:ssa, modenalaisten tehtävät olivat merkittävämpiä uuden tyylin tehtäviä sitten mansubien.

Tehtävä 6 on hyvä esimerkki siitä, miten del Rion käsissä vanha tyyli muokkautui uudeksi: **1.Tf8+!** Kg7 2.Lh6+ Kxh6 3.Tg8 Lf7 (3...Lf5 4.Txf5) 4.Th5+ Lxh5 5.g5#. Lopun mattisommitelma on tuttu jo mansubeista, mutta uutta on 3. hiljainen siirto, johon valkealla on varaa nyt, kun sillä ei ole välitöntä shakkausuhkaa niskassaan.

M7. Domenico Ponziani

Il giuoco incomparabile degli scacchi 1769

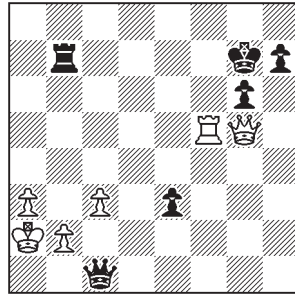

7#

7+7

M8. Giambattista Lolli

v. 71. Osservazioni theorico-pratiche 1763

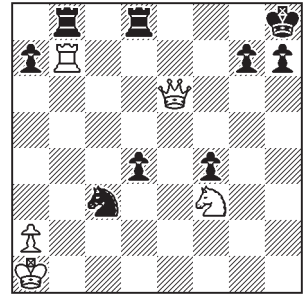

7#

6+6

M9. Ercole del Rio

Il giuoco incomparabile degli scacchi 1769

5#

5+9

Ponzianin tehtävässä 7 mustalla on toki vahvat uhkaukset 1...Dxg2# ja 1...Dxa1+, mutta ne eivät silti ole pakottavia, sillä valkea voisi aloittaa sommitelman vaikka siirroilla 1.Lf2+, 1.Txa6+ tai D-shakeilla. Ratkaisu menee kuitenkin toisin: **1.Ld8+!** Ka7 2.Txa6+ bxa6 (2...Kb8 3.Df4+ = 6#) 3.Dd7+ Kb8 4.Dc7+ Ka8 5.Dc8+ Ka7 6.Lb6+ Kxb6 7.Db8#. Kahden upseerin uhraus mallimatein. Mustan nappulat lähinnä torjuvat sivuratkaisuja, ja lopun mattikuvaan tarvitaan valkean nappuloista vain D+s.

Lollin tehtävässä 8 oli alun perin mT b8:ssa, mutta jouduin korjaamaan asemaa sivuratkaisun 1.Df6+ vuoksi, josta tulikin sitten samalla varsinainen ratkaisu. Se ei pilaa ydinajatusta; jos asemassa vD olisi f4:ssä, valkea tekisi 3 siirron matin, mutta valkealta puuttuu tempo. Se voitetaan näin: **1.Df6+!** Kh6 2.Dh4+ Kg7 3.Dd4+ Kh6 4.Df4+ (taivoite on saavutettu) Kg7 5.De5+ Kh6 (5...Kg8 6.De8+) 6.Th5+ gxh5 7.Df6#. Kyseessä on ns. työllistämiskykyditys (saks. Beschäftigungslenkung), joka sai nimensä Erich Brunnerilta 150 vuotta myöhemmin. Se ei ole perinteinen mustan nappulan kyyditys johonkin tai pois jostakin, vaan manööveri, jolla pakotetaan musta hukkaamaan aikaa, jota valkea tarvitsee nappuloidensa uudelleen järjestelyyn. On muuten aika yllättävää,

että mT:n sijasta esim. mRc8, joka estää sivuratkaisun 1.De7+ ja sivuvarianttduaalin 6.Db8+, mahdollistaisi sivuratkaisun 1.a4!

Pussimatti korrektissa muodossa esiintyy jo Lucenalla, mutta del Rion tehtävässä 9 se on vain sivujuonteena: **1.Dd7!** Tg8 2.Rg5 Tbf8 (2...h6 3.Df5) 3.Dh3 h6 4.Dxh6+ gxh6 5.Th7#. Oikeaan alkusiirtoon päätyäkseen ratkaisijan on nähtävä jo lopun mattisommitelma. Ratkaisun kolme ensimmäistä siirtoa ovat hiljaisia. MRc3 estää sivuratkaisun 1.De7 Tg8 2.Rg5 Tbf8 3.De4. Modenalaisista varsinkin del Rio varioi pussimattiaihetta useissa tehtävissään.

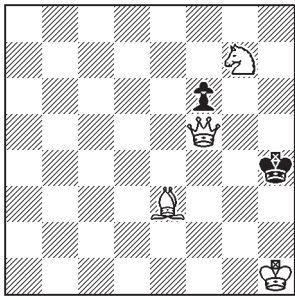
Modenalaiset ja itsematti

Modenan mestarit tarttuivat myös uudella otteella itsematteihin, joita oli jo BS:ssa ja CB:ssa, virheellisinä tosin.

Myös 10 on alkuperäisiasussaan virheelinen (sivuratkaisu 1.Dg2), joten korjasin tehtävän (vDf3→f5): **1.Df4+!** Kh3 2.Lg1 f5 3.Dg5 f4 4.Rf5 f3 5.Dg2+ fxg2#.

Ponzianin itsematissa 11 esiintyy pussimatti: **1.Tg8+!** Kh4 2.Lg5+ Kg4 3.Rg1+ Rxd1 4.Le3+! Kh4 5.Lf2+ Rxf2#. Uutta tässä oli aikalaisille varmasti valkean *patteripeli*. Mustan *minimaalin* tehtävästä saisi näin: vTc8→c6, -msf5, -msh5, +vRg7 alkusiirtona 1.Tg6+.

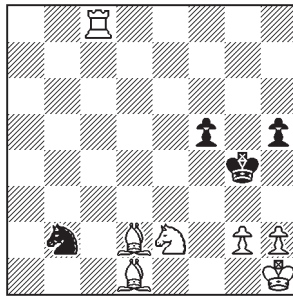
M10. **Ercole del Rio**
v. *Sopra il giuoco degli*
scacchi 1750

i#5

4+3

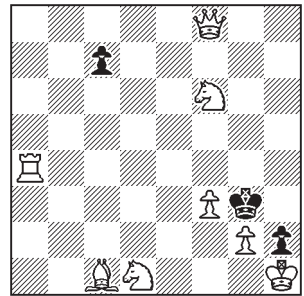
M11. **Domenico Ponziani**
Il giuoco incomparabile
degli scacchi 1769

i#5

7+4

M12. **Giambattista Lolli**
98. *Osservazioni theorico-*
pratiche 1763

i#5

8+3

Sekä edellinen tehtävä että Lollin **12** ovat ensimmäisiä *korrekteja* itsematteja. Jälkimmäisen ratkaisu **1.Dd6+**! cxd6 2.Tf4! d5 3.Re4+ dxe4 4.Le3 exf3 5.Rf2 fxxg2# sisältää sievän *katkonvältön* 2.Tf4. Nykylaatija ehkä sijoittaisi vD:n vähän vähemmän ilmeiseen paikkaan (esim. e6:een).

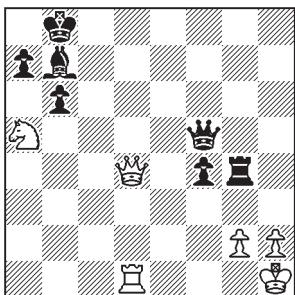
Uusia tuulia

del Rion **13** esittelee aivan uudella tavalla *kiinnitysten* hyväksi käyttöä: **1.Dd6+**! Ka8 2.Dc6! Dc8 3.Td8 Tf7/Tf8 4.Txc8/Dxb7# kiinnitysmatein. 2.- Dd5[7] 3.TxD#. Alkuasemauhkaus 1.- Lxg2+ on juuri tässä tapauksessa harmillinen.

Uutta oli edelleen *toistovarianttien* esiintyminen tehtävän **14** houkutuksessa ja ratkaisussa: **1.Db8+**! Tg8 2.De5+ Tg7 (työlistämiskyvyditys) 3.Txh7+ Kxh7 4.Dh5+ Kg8 5.De8+ (5.Rf6+? Kf8 6.De8+ Txe8!) Kh7 6.Rf6+ Kh6 7.Dh5#. MTe2 on välttämätön puolustusnappula ja mD auttaa torjumaan useat sivuratkaisumahdollisuudet. Tosin mD:n sijasta +mLc2 ja +mRe1, jotka estävät samalla mustan vahvat alkuasemauhkaukset, olisivat ajaneet saman asian.

Ponzianin **15** muistuttaa aika paljon Stammalle tyypillisiä sommitelmia: **1.Te8+**! Rc8 2.Txc8+ Kxc8 3.Ta8+ Rb8 4.f6+ Kd8 5.Txb8#. Pikkuriikkisenä lisänyanssina on

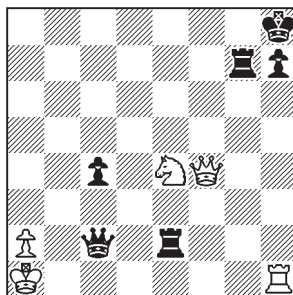
M13. **Ercole del Rio**
Il giuoco incomparabile
degli scacchi 1769

7#

6+7

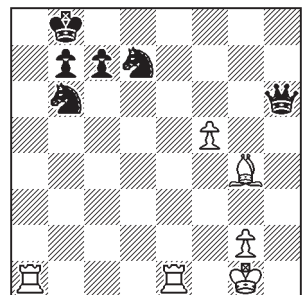
M14. **Ercole del Rio**
Il giuoco incomparabile
degli scacchi 1769

7#

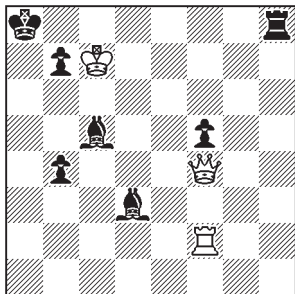
5+6

M15. **Domenico Ponziani**
16. Lewis: *Chess Problems*
1827

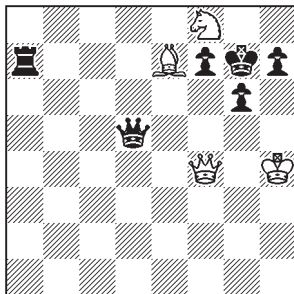
5#

6+6

M16. Domenico Ponzianiv. 25. Lewis: *Chess Problems* 1827

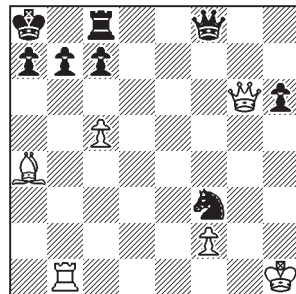
6#

3+7

M17. Domenico Ponziani*Il giuoco incomparabile degli scacchi* 1769

3#

4+6

M18. Ercole del Rio*Sopra il giuoco degli scacchi* 1750

4#

6+8

patterinavaus, jolle ei harmi kyllä kuitenkin ole vaihtoehtoa, koska etunappulana on sotilas.

Tehtävään **16** olen lisännyt msb4:n dualiin 3.Da4+ estämiseksi. Ponzianin tarkoittama ratkaisu esittää *tukintakyydityksen* loogisessa asussa: **1.Ta2+!** La7 (1.- La6 2.Txa6+ bxa6 3.Df3+) 2.Txa7+ Kxa7 3.Dd4+ Ka8 4.Da1+! (4.Dxh8+? Ka7 5.Db8+ Ka6 6.?) La6 5.Dxh8+ Ka7 6.Db8#.

Loogista peliä paljon pienimuotoisemmin edustaa **17: 1.Re6+!** Dxe6 2.Dh6+ Kxh6/K~8 3.Lf8/Df8#, 1.- Kg8 2.Db8+ Dd8 3.Dxd8#. Päämuunnelmassa *valkean haitallisen massan poistaminen* edeltää *mK:n uhrauskyyditystä*, lopussa mallimatti. Joissakin lähteissä tehtävä on pantu Ponzianin nimiin, mutta esimerkiksi Zelepukin kutsuu tätä *del Rion matiksi*.

Tehtävä **18** esittää jälleen valkean hiljaisia siirtoja ennen tavanomaista loppusommitelmaa: **1.Da6!** Tb8 2.Lc6 Dc8 (2.- bxc6 3.Dxc6+ Tb7 4.Dxb7#) 3.Dxa7+ Kxa7 4.Ta1#. Vahinko, että valkea uhkaa 3. siirrossa myös 3.Dxa7+, joten 2.- Dc8 on vain osittainen puolustus. Loppuasemassa vLc6 on tarpeeton, mikä on modenalaisten muuhun tuotantoon nähden poikkeuksellista, sillä yleensä heidän sommitelmissaan myös *loppuaseman taloudellisuus* on hyvä.

del Rion **19** näyttää aluksi tyypilliseltä kuninkaan juoksutukselta, kunnes loppuratkaisusta löytyy se sommitelman ydin: **1.Td8+!** Kb7 2.Dxc6+ Kxc6 3.Le4+ Kc5 4.Td5+ Kc6 5.Td4+! Kc5 6.b4#. Tarkka valkopatterin avaus, ja loppuasemassa valkealla on K:n lisäksi vain välttämätön materiaali.

M15, M16 ja M19 ovat jälkipainoksia, jotka ilmestyivät postuumisti englantilaisen William Lewisin (1787–1870) kirjassa. Alkuperäiset lähteet eivät ole tiedossani.

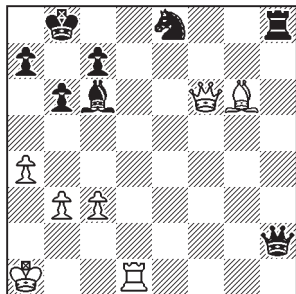
Tehtävää **20** kutsuisin 1700-luvun 3#-tehtäväksi, joka on satakunta vuotta aikaansa edellä: 1.Dh5? h6,Txg5! **1.Te8!**, 1.- Txe8 2.Dh5, 1.- g6 2.Dd7, 1.- Taa8[f5] 2.D[x]f5, 1.- Kg8 2.De6+. Ilman houkutusken kaksoiskumousta tehtävä esittäisi loogisen uhanlisäyksen eli ns. *wieniläisen idean*. *Temaattinen yhtenäisyys* on poikkeuksellisen vahva, sillä lähes jokaista mustan puolustusta seuraa hiljainen siirto, joka luo kaksoisuhkauksen, jota vastaan musta on voimaton. ”Mansubi-perintönä” tehtävässä on mRc3 ja msa2, joita ilmankin tehtävä olisi korrekti.

Vielä katsaus taaksepäin

Modenalaisista vain Lollilla esiintyy jonkin verran ehtotehtäviä – tai pitäisikö sanoa lisäehtotehtäviä. Tavallisimpia lisäehtoja

M19. Ercole del Rio

24. Lewis: *Chess Problems*
1827

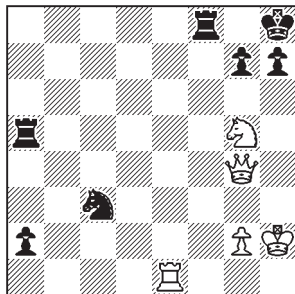

6#

7+8

M20. Ercole del Rio

Käsikirjoitus v:lta 1787

3#

5+7

normaalin ”matti n siirrossa” lisäksi olivat, että matti piti tehdä tietyllä nappulalla tai/ ja tietyltä ruudulta tai että jotkin nappulat olivat liikkumattomia jne. Syynä tällaisiin lisäehtoihin saattoi tietysti olla pelkkä korrektilisuuden varmistaminen eli sivuratkaisujen eliminointi, mutta taustalla saattoi olla nykykatsannosta poikkeava näkemys shakkitehtävistä yleensä. Tehtävien ydin oli nimenomaan normaalivaatimukseen liitettyä lisäehdossa, joka antoi asemaan sen ”arvoituksen”, joka ratkaisijan tuli ottaa huomioon. Normaaliasemien mahdollisuuksiin esittäjä jotakin poikkeuksellista ei vielä luotettu.

Tästä ei tietenkään ole pitkä askel nykyaikaiseen satushakkin, jonka tiettyjen vaatimusten (pisinsiirtoinen, pakkomatti, sarjasiirtoinen tms.) voi katsoa olevan sukua vanhoille ehtotehtäville.

Toinen seikka, joka pistää silmään, on muunnelmien puuttuminen, ja tehtävää 20 lukuun ottamatta se koskee myös modenalaisien tehtäviä. Tästä seikasta voi osittain syyttää mansubaperinnettä, eli että lyhyetkin tehtävät oli totuttu mieltämään yksiulotteisesti vain siirtosarjana, jonka lopussa tapahtui ratkaisu. Kesti vielä hyvän aikaa 1800-luvulle, ennen kuin opittiin tarkastelemaan tehtäviä myös ns. sivusuunnassa, eli

että mustalla oli vaihtoehtoja, jotka pakottivat valkean uuteen, erilaiseen jatkoon. Tietysti myös pelishakilla oli vaikutuksensa, siinä ei myöskään voinut ottaa siirtoja takaisin, eli muunnelmat tapahtuivat vain analyysinä ”päässä”.

Olen useissa huomautuksissani viitannut mustan alkuasemauhkauksiin tai niiden puuttumiseen. Miksi vanhoissa arabialaisissa ja Stamman tehtävissä niitä

ylipäänsä oli? Arvelen, että kysymys oli kokonaan erilaisesta käsityksestä shakkipelistä ”draamana”. Toinen osapuoli on juuri saavuttamassa tavoitteensa, kun vastustaja löytää ihmeenomaisesti pelastavan sommitelman, joka kääntää pelin lopputuloksen päinvastaiseksi. Nykyään tällainen ajattelu tuntuu primitiiviseltä, mutta sellaisesta irtautuminen ei silti ole helppoa, jos se on muotia. Tämä on hiukan sukua muunnelmien puuttumiselle: mustan vastapeli oli nimenomaan sen välittömässä uhkauksissa, ei vaihtoehtoisissa puolustustavoissa, jotka olisivat pakottaneet valkean etsimään uusia teitä.

Modenalaiset uudistajina

Modenalaiset eivät juuri turvautuneet lisäehtoihin, sillä näyttää siltä, että he aikalaisiaan paremmin näkivät, että shakkipeli itsessään laatijan mielikuvituksen yhdistettynä tarjosi riittävät elementit tekemään tehtävistä kiinnostavia. Se oli vallankumouksellinen näkemys, joka laajemmin omaksuttiin vasta 1800-luvun puolivälissä ja sitä uudemmissa töissä.

Muunnelmatehtävät modenalaisillakin rajoittuivat tehtävään 20, joka olikin itsessään pieni vallankumous, jota myös alettiin seurata 1800-luvun puolivälisestä lähtien.

Myös modenalaisilla esiintyy mustan

voimakkaita alkuasemauhkauksia, jotka eivät kuitenkaan pakottavuudessaan olleet arabialaistehtävien luokkaa. Myös modenalaisilla oli taipumusta laatia asemista pelimäisiä siinä mielessä, että asemat olisivat hyvin voineet syntyä käytännön pelissä ja että kummallakaan puolella ei ollut ylivoimaista materiaalieta, ja mK (samoin kuin vK) usein sijaitsi K- tai D-sivustalla ikään kuin linnoituksen jäljiltä. Uutta oli kuitenkin monissa tehtävissä valkean mahdollisuus hiljaisiin siirtoihin, joita sittemmin nähtiin laajemmassa mitassa esim. Horatio Boltomilla (1793–1873).

Joka tapauksessa voi sanoa, että vaikka useimmat modenalaistehtävät olivat monisiirtoisia, ne olivat kuitenkin keskimäärin lyhyempiä kuin mansubat ja taatusti taloudellisempia sekä mustan että valkean materiaalin suhteen myös, mitä tuli tehtävien loppuasemiin.

Ilmeisesti modenalaisten uraauurtava panos tunnustettiin jo 1800-luvun alkupuoliskolla, sillä heidän tehtäviään ilmestyi jonkin verran jälkipainoksina sen ajan kirjallisuudessa, vaikka ”stammalaisillakin” oli edelleen kannattajia. Shakin ”evoluutio” osoitti sitten, kumpi voitti taistelun kelvollisimpien (so. sopeutuvimpien) eloon jäämisestä. Arabialainen perintö näkyi jonkin verran vanhasaksalaisissa tehtävissä, mutta niiden temaattisen köyhyden ja uusiutumiskyvyttömyyden osoitti lopullisesti uussaksalaisten ideoiden nousu 1900-luvun alussa. Modenalainen, kevyempi traditio sai seuraajansa aluksi esimerkiksi August d’Orvillesta, sittemmin Sam Loydista ja John Brown of Bridportista ja muista anglo-amerikkalaisista laatijoista, joiden töiden jälkiä on nähtävissä hyvinkin pitkälle 1900-luvulle.

Modenalaisten tehtävien uudesta temaattisesta sisällöstä voi vielä nostaa esiin mm. kiinnitys- ja patteriaiheet. Edelleen monet tehtävät sisälsivät idussaan loogista peliä, mutta kuinka tietoista se oli, on mahdotonta sanoa tutustumatta alkuperäislähteisiin

ja niissä mahdollisesti oleviin laatijoiden kommentteihin.

1700-luvun jälkipuoliskoa hallitsee kaksi muutosta. Pelishakin painopiste oli Philidorin ansiosta siirtymässä Italiasta Ranskaan, ja tehtäväshakkia hallitsivat italialaiset ennen muuta Modenan koulukunnan ansiosta. Molemmat kehityskulut tulivat 1800-luvulla vaikuttamaan syvällisellä tavalla myös kotimaiden shakkielämän ulkopuolelle, kun moderni shakki alkoi ottaa ensiaskeleitaan.

Kirjallisuus:

- Breuer, Josef: *Beispiele zur Ideengeschichte des Schachproblem*. Die Schwalbe: Düsseldorf 1982.
- Chicco, Adriano & Porreca, Giorgio: *Dizionario enciclopedico degli scacchi*. Mursia & C.: Milano 1971.
- Kainulainen, Jussi: *Shakkipelin historia*. Karisto: Hämeenlinna 1984.
- Litmanovicz, Władysław & Giżycki, Jerzy: *Szachy od A do Z 1-2*. Sport i Turystyka: Warszawa 1986.
- Velimirović, Milan & Valtonen, Kari: *Encyclopedia of Chess Problems. Themes and Terms*. Chess Informant: Beograd 2012.
- Zelepukin, Nikolai: *Slovar' šahmatnoj kompozitsii*. Zdarov'ja: Kiev 1982.

Sähköiset/on-line-lähteet:

- infoplease
- PDB (Die Schwalbe)
- Wall, Bill: Chessmayne, History of Chess
- Wikipedia
- yacpdb (Turevski)

Summary

In the latter half of the 18th century, Modena, a medieval town in Central Italy, became the center of two important movements in composition chess: the Modena school of

composition, and the 2nd Italian school of study composition. The foremost figures of both trends were Ercole del Rio, Domenico Ponziani and Giambattista Lolli.

Versatile and educated men, they contributed to all aspects of chess: opening theory, strategy, endgame theory (M01 & M02) and problem chess. As composers, they diverged from the European trend of composing in that they abandoned the common conditional problems, characteristic of the composers such as Lucena and Damiano and many of their predecessors, who have remained anonymous.

They also distinguished themselves in many crucial points from the mansuba-type compositions, represented by old Arabic compositions, the earliest ones dating back to the 9th century, and also by a contemporary composer like Philip Stamma of Syria, who had published a collection of his own problems in 1737 in France.

As for the use of force, the Modenese composers favoured light European-style compositions, and their longer combinations were more economical than Stamma's, as regards the use of both white and black force. This concerned the final positions, too. The average length of their compositions was also slightly smaller than Stamma's.

In one respect, they followed the mansuba tradition: they pursued to imitate the otb chess in that neither side usually had a decisive material advantage in the initial position, but black threats were usually less severe than in mansubat, which gave them an opportunity to use quiet moves (M06, M09, M13 & M18).

Apart from quiet play, the work of Modenese composers featured also new tactical elements such as pins and battery play (M11, M13, M15 & M19). They also show budding logical play like Beschäftigung-slenkung, block decoy and elimination of obstructing force. (M08, M14, M16 & M17). It is difficult say how conscious efforts they

were, unless one is familiar with the composers' analyses on their work.

One must also not forget the Modenese' contribution to self-mates, which earlier sporadically appeared in *Bonus Socius* and *Civis Bononiae*. M11 and M12 may be the first correct self-mates ever.

The value and originality of the output of the Modenese composers were recognized in the early 19th century, since much of their work was reprinted in various sources. However, the real impact of their work was perhaps not felt until the mid-19th century, when a number of composers started to incorporate their findings in the new style of composition, notably masters like Bolton, d'Orville, Brown of Bridport, Loyd and others.

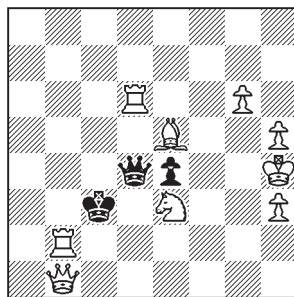
Paha pähkinä 58

Olkainmatti on varmaankin tulossa (sh3 & sh5), mutta miten pakottaa 5.- Df4#?

The epaulette mate is coming, it seems, but how to force 5.- Df4#?

Sophie Schett

3042 *Nuova Rivista degli Scacchi*
10–12/1890

i#5

9+3

Ratkaisu / Solution to Paha pähkinä 57:
1.Te5! (sp.) axb2/cxb2 2.Ta5/Df6.

Summary

The cover photo was taken in Batumi, Georgia, where the annual WFCC meeting took place in the end of September. Near to the congress hotel there was a chess club and an outdoor chess set. The size of the pieces is hopefully reproduced in the photo.

The Batumi congress consisted of official meetings and decisions, lectures and competitions in composing and solving. In addition, there was an excursion to the local botanical garden, possibilities to enjoy the company of like-minded people from different countries and to make new friends & renew old friendships. This issue concentrates on the Batumi congress with the expense of the original problems – the next issue will be packed with those.

Anna-Leena and Kari Karhunen write on pp. 140–141 on the unofficial program and general impressions on Batumi. This is followed by the report on the 37th World Chess Solving Competition, WCSC. The competition was once again a success for the Polish team led by Piotr Murdzia. The team competition was a superior win for the favourites, but the individual competition was very tough until the end. For the Finnish team of Hurme, Karhunen and Paavilainen the 4th place is the best one for a long time.

The WCSC results, problems and solutions are on pp. 142–148. On the next pages we have the report on the solving competitions by Harri Hurme. He finishes his seven-page report with a list of Finnish team & individual results in the past WCSCs.

On pp. 154–157 we have the results and problems of the open solving competition in Batumi, along with a report on the official decisions. As well known, in 2014 the ECSC will take place in Montenegro and WCCC in Switzerland, probably in the end of August.

The composers in Batumi had several

possibilities to show their skills, as Kenneth Solja's report on pp. 158–163 shows. In addition to the Finnish problems Kenneth shows a selection of prizewinners.

On pp. 166–170 we have the award for the selfmates published in our magazine during the years 2010 and 2011. The judge Alexandr Azhusin included eleven problems to the award with instructive comments.

Next we have an article by Henry Tanner with six problems, five of which are by our most prolific composer, Jorma Pitkänen. During the past months he has published three leaflets with mainly his own, unpublished problems, though there are also originals by Unto Heinonen. For more details on these publications, please contact the author, postal address on p. 170.

In the recently concluded WCCT our most successful composer was Janne Syväniemi. He writes on pp. 172–175 of the development of a 2#-idea, which he was able to realize in an orthodox form after hard work and to his great delight. Unfortunately the ultimate fate was that the invaluable YACPDB, Yet Another Chess Problem Database by Dmitri Turevski, revealed a predecessor by John Rice.

The next pages belong to GM Kari Valtonen, our loyal contributor. First he reminds of two important anniversaries. Thomas Rayner Dawson presented two important fairy chess inventions in 1912–1913: the Grasshopper and Maximummer. On pp. 177–186 Kari writes about the Modena school of chess composition, which should provide for an enjoyable and educative reading!

Paha pähkinä, Tough Nut to Crack, is on p. 186, this time selected by Henry Tanner.

The next issue is due to appear before the end of this year.

Torni pilaa Batumin maiseman joka suunnasta.

Batumissa palkittiin tämän vuoden ISC-ratkaisukilpailun mitalikolmikko Jorma Paavilainen, Kacper Piorun (Puola) ja Bojan Vučković (Serbia)